

TMMOB

Maden Mühendisleri Odası adına

Sahibi:

Ayhan YÜKSEL

Yazı İşleri Müdürü:

Necmi ERGİN

Yönetim Kurulu:

Ayhan YÜKSEL

Emre DEMİR

Necmi ERGİN

MehmetÖZYURT

Sinan GİRDAPLI

Özner AKÇA

Servet GÜRER

Yayın Kurulu:

Necmi ERGİN

Niyazi KARADENİZ

Necati YILDIZ

Ümit R. ÜNCÜ

M. Tayfun ÖZUSLU

Emra ERGÜZEROĞLU KARATAŞ

Yayın Türü:

Yaygın Süreli Yayın

3 ayda bir yayımlanır

Yönetim Adresi:

Selânik Cad. Yeşim Apt. No: 19/4

Kızılay 06650 ANKARA

Tel: 0312 425 10 80 - 418 36 57

Faks: 417 52 90

İnternet: www.maden.org.tr

E-posta: maden@maden.org.tr

Baskı Yeri:

Başkent Organize Sanayi Bölgesi

Recep Tayyip Erdoğan Bulvarı No: 12

Maliköy Sincan 06909 Ankara / Türkiye

t: 0 312 395 21 12 • f: 0 312 394 11 09

info@yorummatbaa.com www.yorummatbaa.com

Baskı Tarihi ve Saati:

8 Kasım 2017, Saat: 09.00

Basım Adedi:

9000

Sayı: 122,

Temmuz, Ağustos, Eylül 2017

İmzalı yazıların sorumluluğu
yazarlarına aittir

içindekiler

BAŞYAZI	2
GÜNDEM	4
ULUSLARARASI MADENCİLİK VE ÇEVRE SEMPOZYUMU DÜZENLENDİ	4
TMMOB MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI AYHAN YÜKSEL'İN KONUŞMASI.....	4
ULUSLARARASI MADENCİLİK VE ÇEVRE SEMPOZYUMU YÜRÜTME KURULU BAŞKANI TAKİ GÜLER'İN KONUŞMASI.....	8
6. ULUSLARARASI MADENCİLİK VE ÇEVRE SEMPOZYUMU (ISME 2017) SONUÇ BİLDİRGESİ	9
TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜNÜ	10
DÜNDEN BUGÜNE AYNI KARARLILIK VE İNANÇLA 19 EYLÜL TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜNÜ KUTLUYORUZ	10
TMMOB'NİN TARİHİNDE 19 EYLÜL 1979 NEDEN ÖNEMLİ BİR GÜNDÜR?	12
ADALET KURULTAYINDA MADENCİLİK KONUSUNDA ODAMIZ ADINA YÖNETİM KURULU BAŞKANI AYHAN YÜKSEL SUNUM YAPTI.....	13
ADALET KURULTAY MADENCİLİK ve ADALET ÇALIŞTAYI.....	14
KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU' NUN YANINDAYIZ DARBE HUKUKUNA, ANAYASA İHLALİNE VE HUKUK DIŞI KARARLARA DİRENECEĞİZ	22
ODADAN HABERLER	24
İŞYERİ ZİYARETLERİ DEVAM EDİYOR.....	24
CHP BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET AKIN ODAMIZI ZİYARET ETTİ.....	24
MADEN İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ZİYARET EDİLDİ	24
SGK' NİN ASGARİ ÜCRET PROTOKOLÜNÜ TEK TARAFLI İPTAL ETMESİ İŞLEMİNE KARŞI DAVA AÇILDI.....	24
SOMA DAVASININ TAKİPÇİSİ OLMAYA DEVAM EDECEĞİZ!.....	25
ODAMIZ EĞİTİM FAALİYETLERİNE DEVAM EDİYOR	25
ANKARA' DA 8-9 EYLÜL 2017 TARİHLERİ ARASINDA PATLAYICI MADDE ATEŞLEYİCİ EĞİTİMİ (C SINIFI BELGE İÇİN) DÜZENLENMİŞTİR	25
BİLECİK/SÖĞÜT' DE TEHLİKELİ VE ÇOK TEHLİKELİ İŞLERDE SONDAJCILIK EĞİTİM PROGRAMI DÜZENLENMİŞTİR.....	25
BASIN AÇIKLAMALARI	26
ÖZGÜR, DEMOKRATİK LAİK VE BARİŞ İÇİNDE TAM BAĞIMSIZ TÜRKİYE İÇİN KARANLIK DARBELERE KARŞI MÜCADELE EDECEĞİZ	26
ODTÜ'YE SAHİP ÇIKMAK BAŞTA MÜHENDİSLER OLMAK ÜZERE TÜM HALKIMIZIN GÖREVİDİR	26
OHAL VE KHK REJİMİNE HAYIR! İHRAÇ EDİLEN ÜYELERİMİZ BİR AN ÖNCE İŞLERİNE İADE EDİLMELİDİR	27
UMREK HAKKINDA BASIN AÇIKLAMASI	29
ALINMAYAN BASİT ÖNLEMLER NEDENİYLE MADEN OCAKLARINDA ÖLÜMLER DEVAM EDİYOR	33
SİVAS KATLİAMINI UNUTMADIK, UNUTMAYACAĞIZ, UNUTTURMAYACAĞIZ!	34
ŞUBELERDEN HABERLER	35
ADANA ŞUBE	35
İSTANBUL ŞUBE	36
İZMİR ŞUBE	38
TMMOB HABERLER	39
DISK-KESK-TMMOB-TTB: OHAL DEĞİL, DEMOKRASİ VE ADALET İSTİYORUZ!.....	39
DARBELERE HAYIR, DİKTAYA SON!	39
TMMOB SGK PROTOKOLÜNÜN İPTALİNE KARŞI SOKAĞA ÇIKTI	39
MEVZUATLAR	39
İNCELEME	41
KÖMÜRÜN HÜZÜNLÜ BANDOSU/ Nadir AVŞAROĞLU	41
ÜYELERİMİZDEN	47
ÜLKEMİZDE YÜKSEKÖĞRENİM ve MADENCİLİK EĞİTİMİ / Nadir AVŞAROĞLU.....	47
TÜRKİYE'DE MADENCİLİK BAĞLAMINDA ÇEVRECİLİK HAREKETLERİ / Dr. Mehmet KARADENİZ.....	49
21 EYLÜL 2017 MADEN YÖNETMELİĞİNDE MADEN MÜHENDİSİ / Necati YILDIZ	58
DAVA / Hürriyet DEMİRHAN	68
KÜLTÜR SANAT	71
BİR YAZAR ... BİR KİTAP /DAMAK TADININ İZİNDE TARİH VE SANAT YOLCULUĞU / VECDİ SEVİK	71
BULMAÇA	72
AJANDA REKLAM	73
METAL MADEN FİYATLARI	74
YİTİRDİKLERİMİZ	76

Merhaba...

Gündelik yaşamımızı, bir parçası olan çalışma yaşamımızı, mesleğimizi ve beşeri ilişkilerimizi daha demokratik koşullarda sürdürme mücadelemiz; her geçen gün daha da otoriterleşen iktidar tarafından baskı altına alınmaktadır. Sürdürülen baskıcı politikalar, OHAL süreci ile daha da güçlenerek; başta temel insan hakları olmak üzere demokratik tüm hakları ayaklar altına almaktadır. AKP iktidarı tarafından; gerek ülkemizde gerekse ülkeler arası yaratılan kutuplaştırıcı / ayrıştırıcı politikalar, ülkemiz insanlarını toplumsal, sosyal ve ekonomik krizler ile cebelleştirmektedir. Emperyalist güçler ve yerli işbirlikçileri; güney komşularımız Irak ve Suriye’de, bölgenin yeraltı ve yerüstü kaynakları ile yine bölgenin egemenliğini ele geçirme, bölge halklarının yaşamlarını hiçe sayarak, sıcak savaşı sürdürmektedirler. Ülkemiz egemenlerinin de; gerek fiili gerekse diplomatik anlamda müdahil oldukları bu süreç; ülkemiz halkları tarafından büyük endişe ve kaygıyla izlenmektedir. Birliğimiz TMMOB ve bir parçası olan Odamız; meslek alanlarımızdan hareketle, meslek ve meslektaş sorunlarının ülke ve toplum sorunlarından ayrılmayacağı temel ilkesi çerçevesinde bu sorunları başta üyeleri olmak üzere, halk kitleleriyle paylaşmayı ve çözüm aramayı sürdürmeye devam edecektir.

Odamız bu dönem içerisinde de bilimsel teknik çalışmalarına devam etmiştir. Madencilik ve Çevre Sempozyumu adı altında beş kez düzenlediğimiz etkinliğimiz bu sefer 27-29 Eylül 2017 tarihlerinde Bodrumda 6. Uluslararası Madencilik ve Çevre Sempozyumu olarak düzenlenmiştir. Temsilcilik ve işyeri toplantıları gerçekleştirilmiştir. 02 Temmuz 1993 Sivas anmasında, 1 Eylül Dünya Barış günü ve 19 Eylül Mühendis Mimar ve Şehir Plancılar dayanışma günü etkinliğinde ve 12 Eylül 1980 darbesi ile ilgi açıklamalarda birliğimiz TMMOB ile birlikte davranılmıştır.

Madenlerin ruhsatlandırılması, aranması, işletilmesi ve pazarlanması olarak tanımladığımız madencilik faaliyetleri süreci; her dönem merkezi iktidarın iştahını kabartmıştır. Merkezi iktidarlar; her üretim faaliyetinde olduğu gibi madencilik faaliyetleri alanındaki rantı da özelleştirmeler, yap işlet devret, rüdvans ya da mevzuat düzenlemeleri ile yandaşlarına aktarmayı sürdürmüşlerdir. Özellikle 16 Haziran 2012’de yayımlanan Başbakanlık Genelgesi sonrası madencilik faaliyetlerine ilişkin mevzuat gerekçeli - gerekçesiz değişikliklere uğramaktadır.

Bazı Vergi Kanunları İle Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı 58. Maddesinde 3231 sayılı Maden Kanununun Ek: 1. Maddesine “Türkiye Taşkömürü Kurumu ve Türkiye Kömür İşletmeleri, uhdelerinde bulunan maden ruhsatlarını işletmeye, işletletmeye, bunları bölerek yeni ruhsat talep etmeye ve bu ruhsatları ihale etmeye yetkilidir.” ibaresinin eklenmesi planlanmaktadır.

3213 sayılı Maden Kanununun 29. Maddesi 18.05.2017 tarihli resmi gazetede yayımlanan Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair 7020 sayılı Kanun ile; “Birbirine bitişik veya yakın maden sahalarında, yapılan üretimin çevresel etkileri, şehirleşme, işletme güvenliği, rezervin verimli işletilmesi ve benzeri sebeplerden dolayı yapılacak proje ve planlama çerçevesinde Genel Müdürlüğün teklifi ve Bakan onayı ile maden bölgesi ilan edilebilir. Maden bölgesindeki ruhsatların bir veya birden fazla ruhsatta birleştirilmesi Genel Müdürlükçe yapılır...” denilmektedir.

Yine Maden Kanununun Ek: 12. Maddesi 04.06.2016 tarihinde yapılan değişiklik ile; “ Bu Kanun uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarına ait IV. Grup (b) bendi madenlere ilişkin ruhsatlar, rezerv kaybına sebep olmayacak şekilde, elektrik üretimine yönelik olmak üzere Bakanlık onayı ile ayrı ruhsatlara bağlanabilir.” denilmektedir. Yapılacak bu değişiklik; havza madenciliğini, rezervin tamamının projelendirilmesini ve alınacak önlemlerin planlanmasını ortadan kaldıracak, bu bölüp parçalamak taşeronlaştırmayı artıracak olup, çalışma yaşamını olumsuz etkileyecektir. Dolayısıyla işçi sağlığı ve güvenliği bakımından da risklerin artacağı aşikardır.

Odamızın girişimleriyle, Maden mühendislerinin gerçek kişi olarak mesleklerini serbestçe yapmalarının engellendiği, çalışma hakkının anayasal dayanaktan yoksun, sebepsiz ve ölçüsüz bir biçimde kısıtlandığı, bireyler karşısında tüzel kişilere eşitlik ilkesini zedeleyecek ölçüde imtiyaz tanındığı, anayasal güvence altında olan Türk Mühendis ve Mimarı Birliğinin görev ve yetki alanına müdahale edildiği, madenlerin devletin hüküm ve tasarrufunda olması nedeniyle denetim yetkisinin yetkilendirilmiş tüzel kişilere devri anlamına gelen düzenlemenin devletin denetim hakkını ortadan kaldıracakları gerekçeleri ile Yetkilendirilmiş Tüzel Kişilik düzenlemesinin iptalini için Ana Muhalefet Partisi aracılığıyla Anayasa Mahkemesine dava açılmıştı. Anayasa Mahkemesi, aşağıda paylaştığımız kararında gerekçelerimizi haklı bulmasına rağmen düzenlemeyi iptal etmemiştir.

“Yeni düzenleme kapsamında genel müdürlüğe verilmesi gereken rapor, proje ve her türlü teknik belgeyi hazırlama görev ve yetkisi yetkilendirilmiş tüzel kişilere verilse de belirtilen işler tüzel kişilik bünyesindeki veya tüzel kişilikle anlaşmalı gerçek kişiler tarafından yapılacaktır. Diğer bir ifadeyle gerçek kişi mühendisler, ancak yetkilendirilmiş tüzel kişiler gözetiminde anılan işleri yapmaya devam etmektedirler. Dolayısıyla dava konusu kural, madencilik faaliyeti ile ilgili mühendislerin çalışma hakkına yönelik bir sınırlama getirirse de mühendislerin, gerçek kişi olarak çalışabilme imkanını tamamen ortadan kaldırmamaktadır. Devletin, madenler üzerindeki tasarruf ve denetim yetkisi kapsamında kamu yararını da gözeterek tedbirler alması karşısında çalışma hakkına yönelik mevcut sınırlamanın demokratik toplumda gerekli ve ölçülü olmadığı söylenemez.”

Esas itibarıyla; Soma faciası sırasında ve sonrasında oluşan öfkeleri ve tepkileri bastırma amacıyla maden mevzuatında köklü bir değişikliğe gidileceği merkezi iktidar tarafından kamuoyuna açıklanmıştı. Bu yasal düzenleme faciadan dokuz ay sonra 18.02.2015 tarihli resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe sokulmuştu. Bir yıl sonra yayımlanması gereken uygulama yönetmeliği yaklaşık olarak 32 ay sonra 21.09.2017 tarihli Resmî Gazete yayımlandı. Çalışma yaşamının işçiler bakımından güvenli hale getirileceği iddiası ile hazırlanan yönetmelikte; Soma faciasının sorumlusu sanki TMMOB Maden Mühendisleri Odasıymış gibi, TMMOB Maden Mühendisleri Odasının

yönetmelikteki yetkileri kaldırılmıştır. Ayrıca 18.02.2015 tarihli düzenlemenin 27. Maddesi ile ETKB'nin merkez teşkilatı MIGEM “Faaliyetlerin iş güvenliği ve işçi sağlığı ilkelerine uygun yürütülmesini takip etmek” görevinden muaf tutulurken; maden yönetmeliği ile bu görevin, “iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili alınan tedbirlerin uygunluğunu denetler.” biçiminde tanımlayarak, daimi nezaretçiye verilmesini ihmal etmemiştir.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası olarak bu hak kayıplarına karşı sürdürdüğümüz hukuk mücadelesinde “ilahi adaletin” bizim tarafımızda olmayacağını bilsek de yine de bu hattaki arayışımızı sürdürmeye devam edeceğiz. Bu çelişkili süreci üyelerimizin özverili desteği ile aşacağımızın bilincinde olduğumuzu belirterek, üyelerimizi; dünden daha da fazla odamıza sahip çıkmaya çağırıyoruz.

Odamız bu dönem içerisinde de bilimsel teknik çalışmalarına devam etmiştir. Madencilik ve Çevre Sempozyumu adı altında beş kez düzenlediğimiz etkinliğimiz bu sefer 27-29 Eylül 2017 tarihlerinde Bodrumda 6. Uluslararası Madencilik ve Çevre Sempozyumu olarak düzenlenmiştir. Temsilcilik ve işyeri toplantıları gerçekleştirilmiştir. 02 Temmuz 1993 Sivas anmasında, 1 Eylül Dünya Barış günü ve 19 Eylül Mühendis Mimarı ve Şehir Plancılar dayatışma günü etkinliğinde ve 12 Eylül 1980 darbesi ile ilgili açıklamalarda birliğimiz TMMOB ile birlikte davranılmıştır.

Birliğimiz TMMOB örgütlülüğüne yapılan saldırılar: Kimya Mühendisleri Odasının Yönetim Kurulu, hukuk dışı mahkeme kararı ile görevlerinden alınmak istenmiştir. TMMOB örgütlülüğü Kimya Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu ile dayanışmasını sürdürerek görevi başındaki Yönetim Kuruluna desteklerini belirtmişlerdir.

Gündelik yaşamımıza, bir parçası olan çalışma yaşamımıza, mesleğimize, örgütlülüğümüze ve beşeri ilişkilerimize bu günün muktedirleri tarafından zalimce saldırılmaktadır. Muktedir liderin her şeyi biçimlendirdiği bir dönem içerisindeyiz. Dünya ve ülke gerçekliğini; bilimin, bilimsel bilginin ve tekniğin ışığında üyelerimiz ve halkımızla mücadeleyi sürdürerek aşmanın yolunu bulacağımızda eminiz.

TMMOB
Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

ULUSLARARASI MADENCİLİK VE ÇEVRE SEMPOZYUMU DÜZENLENDİ

Odamız tarafından kesintisiz düzenlenmekte olan Uluslararası Madencilik ve Çevre Sempozyumu'nun 6'ncısı 27-29 Eylül 2017 tarihleri arasında Muğla/Bodrum' da gerçekleştirildi. Sempozyumun açılış konuşmasını Yürütme Kurulu Başkanı Taki Güler yaptı. Açılıшта TMMOB Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Yüksel' de, Maden Mühendisliğin sorunlarını ve çevreyle ilişkin görüş ve önerilerini dillendirdiği sempozyumda başlangıcından günümüze

dek gelişerek, bilgi paylaşımındaki önemine vurgu yaptı. Çevre sorunları denilince akla ilk gelen madencilik faaliyetleri olduğunu, bu algısının yıkılması gerektiği, bu konuda örgütümüze ve meslektaşlarımıza görevler düştüğünü, ülkemizdeki çevre duyarlılığının madenciliğim üzerinden, cılız olarak gelişmesi sevindirici olmadığını, bu algının mutlaka değişmesi gerektiğini ifade etmiş, Altıncısını gerçekleştirilen sempozyumun, bilimsel gelişmenin yanı sıra çevre sorunlarına katkı sağlayacağı inancıyla emeği geçenlere teşekkür ederek, konuşmasını tamamladı.

Sempozyuma 200 kayıtlı delege ile açılış yapmış olup 9 ülkede bilim insanını katılım sağlanmış olup, Hakem değerlendirilmesinden geçirilen 108 bilimsel bildiri sunumu yapılmıştır. Kongreye 37 üniversite, 73 firma katılmıştır.

TMMOB MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI AYHAN YÜKSEL'İN KONUŞMASI

Saygıdeğer Katılımcılar, Değerli Meslektaşlarım,

Hepinizi Maden Mühendisleri Odası 45. Dönem Yönetim Kurulu ve şahsım adına saygı, sevgi ve dostlukla selamlıyorum.

Maden Mühendisleri Odamızın düzenlediği Madencilik ve Çevre Sempozyumu bu yıl ilk kez uluslararası düzeyde düzenlenmekte olup bu başarıya imza atan ekibin bir üyesi olmaktan ve burada sizlerle birlikte olmaktan büyük bir onur duyduğumu öncelikle belirtmek isterim.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası; mesleki, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda ülkemizdeki maden mühendislerini temsil etmektedir. Odamız üyelerinin hak ve menfaatlerini kamu yararı temelinde korumak ve geliştirmek, üyelerinin mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zeminini yaratmakla görevlidir.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası; meslek alanları üzerinden ülke gerçekleri hakkında üyelerini ve halkı bilgilendirmekte, bu politikaların toplum yararına düzenlenmesi için öneriler geliştirmekte ve bunların yaşama geçirilmesi için üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmektedir.

Bu temel yaklaşım içerisinde Odamız, her dönem kongre, sempozyum ve çalıştaylar düzeyinde onlarca etkinlik düzenlemektedir. Bu etkinliklerde uzmanlık alanlarımızla ilgili gelişmeleri ve mesleki sorunlarımızı konunun tüm taraflarıyla birlikte değerlendirme olanağı yakalıyor, ülkemizde ve dünyadaki bilimsel ve teknik gelişmeleri, sektörel bilgi, deneyim ve yeniliklerle ar-ge çalışmalarını paylaşımına açıyoruz.

Bu kapsamda düzenlenen etkinliklerimizden birisi olan, büyük bir emek ve özveriyle geliştirilerek uluslararası düzleme taşınan Uluslararası Madencilik ve Çevre Sempozyumu, ülkemizde bilimsel ve mesleki olarak düzenlenen önemli organizasyonlardan birisidir.

Sempozyumda düzenlenen oturumlar, sunulan bildiriler ve dile getirilen görüşler Maden Mühendisliği uzmanlık alanına giren konularda başta birliğimiz olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin görüşlerinin oluşturulmasına kaynak oluşturmaktadır.

Düzenlediğimiz bilimsel etkinlikler ile her yıl üretilen yeni bilgi ve teknolojiyi meslektaşlarımıza ve üyelerimize ulaştırmanın zeminini yakalıyoruz.

Odamız tarafından düzenlenen kongreler, sempozyumlar ve çalıştaylar ısrarla sürdürülmeseydi, demokratik işleyiş içinde mesleki sorunların ele alınmasına, çözümlenmesine ve ortak görüş oluşturma yöntemine ilişkin bu kadar köklü bir geleneği yaratmış olamayacaktık. Odamız bilimi reddeden, bilimsel etkinliklerimizi engellemeye çalışanlara karşı bilimin ve teknolojinin ışığında yürümeye ve bu geleneği sürdürmeye devam edecektir.

Saygıdeğer Konuklar, Sevgili Meslektaşlarım;

Her tür faaliyette olması gerektiği gibi maden mühendisliği uzmanlık alanlarına giren konularda da izlenen politikalar ile uygulamalarda ana kriter olarak kamu yararının korunması ve bilimsel normlar esas alınmalıdır.

Bu nedenle; yaşadığımız yüzyılda, çeşitlenerek ve derinleşerek küresel bir krize dönüşen çevre sorunlarının çözümlenmesi amacıyla maden mühendisliği temelinde kamusal yararın ve bilimin ışığında toplumcu politika ve ilkelerin oluşturulması ile hayata geçirilmesi yönünde çalışmalar yapmak odamız için bir zorunluluktur. Odamız tarafından altıncı kez düzenlenen bu sempozyum maden mühendisliği mesleği ve çevre alanında üretilen çalışmaların en geniş kesimlerce paylaşılmasını ve tartışılmasını amaçlayan önemli bir platform olacaktır.

Sempozyum kapsamında bilim insanlarının, uzmanların yoğun emekle hazırladıkları bildiriler, siz katılımcıların katkıları ve bunların sonucunda hazırlanacak sonuç bildirisinin ilgili bakanlıkların bürokratları ve siyasal iktidarca önemsenmesi gerekmektedir. Odamız, üyelerimiz ve sektör adına bu görüşlerin takipçisi olacaktır.

Enerji ve sanayinin temel hammaddelelerini sağlayan madencilik "olmazsa olmaz" üretim faaliyetlerinden biridir. Ancak, içinde bulunduğumuz yüzyılda çevre faktörü göz ardı edilerek madencilik faaliyetlerinin yürütülmesi de mümkün değildir. Her tür ekonomik faaliyette olduğu gibi madenci-

lik faaliyetlerinde de amaç, insanın refah ve mutluluğudur. Ancak madencilik faaliyetleri yürütülürken göz ardı edilmemesi gereken en önemli noktalardan birisi de ekolojik çevreyi tahrip etmemek olmalıdır.

Sanayileşmeyle birlikte artan üretim faaliyetleri ve aşırı tüketiminin sonuçları günümüzde daha net görülmektedir. Kaynakların sınırsız olmadığına anlaşılması ile birlikte “çevre”nin önemi de daha çok ortaya çıkmıştır. Bilimsel olmayan yanlış üretim yöntemleri, mevzuata ve bilime uygun olarak verilmeyen madencilik izinleri, yasal mevzuatın yetersizliği, denetimsizlik gibi nedenlerle “madencilik” ve “çevreye duyarlılık” bugüne kadar birbirine zıt iki kavram gibi algılanmıştır. Oysa çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde ya da sonrasında çevrenin korunmasına/yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması, sektörün gelişimini engellemeyecek aksine sektörün gelişimine katkı sağlayacaktır.

Çevresel sorunlar konusunda ağırlıklı suçlanan üretim alanlarından biri de, madencilik sektörüdür. Bu suçlamaların haklı ve haksız yanları bulunmaktadır. Haksız yanların başında birçok çalışma alanının olumsuz çevresel etkileri göz ardı edilerek madenciliğin öne çıkartılmış olmasıdır. Örneğin başta inşaat ve kimya sanayi olmak üzere, ulaşım, demir-çelik, gemi-inşaa gibi sektörlerin üretim çalışmalarının kirletici, tüketici ve bozucu etkisi çok daha fazladır. Ülkemizde madencilik faaliyetleri için kullanılan alan miktarı yerleşim alanlarının yak-

laşık %8'i, endüstri ve ticari alanların % 41'i kadardır. Madencilik alanları, son verilere göre ülkenin yaklaşık binde 9,5 kadardır.

Haklı olan ya da olabilecek eleştirileri de yok saymak ve gereğini yapmamak sektörün sorunlarını çözmek yerine daha da artıracaktır. Madencilik çalışmaları sırasında ortaya çıkan olumsuz çevresel etkiler konusunda sektörde bulunan tüm kesimler sorumluluklarını üstlenerek gereklilikleri yerine getirmelidir.

Madencilik sektöründe çalışan şirketlerin sermaye birikimlerinin yetersizliği, günü birlik ve plansız madencilik uygulamaları, yetersiz ya da yanlış mevzuat düzenlemeleri, son yıllarda giderek artan denetimsizleştirme politikaları madencilik çalışmalarının gerekli hedeflere ulaşmasına engel olmaktadır. Madenciliğin çevre ile barışık, insan odaklı yürütülmesi gerekliliğinin benimsenmesi ve egemen olması durumunda madencilik çalışmalarının eleştirilerin hedefi olmaktan çıkacağı açıktır.

Saygıdeğer Delegeler,

Değerli Meslektaşlarım,

Anayasamızın 56. maddesi “ Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.” 168. maddesi ise “Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir.” şeklindedir. Bu anlamda, madenlerimizi kamu yararına işletmek ve aynı zamanda çevreyi korumak bir kamusal sorumluluktur. Hiç bir gerekçe ile bu olguya duyursuz kalınmamalıdır.

Toplumsal, ekonomik ve çevresel bakımdan sürdürülebilir bir madencilik sektörünün gelişimi için; devlet, sektörde faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar, meslek odaları ve üniversitelerin ortak çalışması ve yapıcı işbirliği gerekmektedir. İlgili tarafların doğrudan katılımları olmaksızın hazırlana-

cak madencilik politikaları ister yerli olsun ister milli olsun uygulaması ve başarılı olması mümkün değildir.

Madencilik çalışmalarının; çevre ve insan odaklı anlayışla, bilim ve tekniğin gereklerine uygun olarak yapılabilmesinde önemli etmenlerden biri de maden mühendisleridir. Meslektaşlarımızın, üniversite öğretimi sırasında aldıkları bilimsel ve teknik bilgileri, meslek yaşamı sırasında edindikleri deneyimlerle birleştirerek verecekleri mühendislik hizmetleriyle yaşanabilecek madencilik ve madencilikten kaynaklanan çevresel sorunlar giderilebilecektir. Ancak, meslektaşlarımızın bu çalışmalarını özgürce yapabilecekleri ortamları sağlayacak olan Maden Kanunu ve Uygulama Yönetmelikleri gerekli güvenceyi sağlamak bir yana YTK, UM-REK ve Daimi Nezaretçiler düzenlemeleriyle mesleklerini yapamaz hale gelmişler, çalışma alanları kalmamıştır. Diplomalarımız yok sayılmış, bilim ve teknik reddedilmiş, her şey MİGEM' in sertifikalarına bağlanmıştır.

Maden Kanununun ana unsuru, üretimin olmazsa olmazı olan maden mühendislerinin çalışma alanları ve koşulları kuşların uçma mesafesine ve yeteneklerine dayandırılmış ancak maden mühendislerinin karnatlarının olmadığı ve uçamadığı gözden kaçırılmıştır.

Bilindiği üzere çevresel sorunların çözümüne ilişkin gerekli mevzuat düzenlemesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılmaktadır. Ancak bu bakanlık tarafından yapılan düzenlemelerde de maden mühen-

disliği bilim ve tekniği göz ardı edilmektedir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde ve İl Müdürlüklerinde maden mühendisi istihdamının artırılması, madencilikle ilgili ÇED projelerinde maden mühendisi onayının yasal hale getirilmesi sorunların çözümünü kolaylaştıracaktır.

Saygıdeğer Konuklar, Değerli Meslektaşlarım,

6. Uluslararası Madencilik ve Sempozyumu diğer etkinliklerimizde olduğu gibi her defasında kendi başarı çitasını aşarak bugünlere gelmiştir. Bu çalışma gerçek bir ekip ruhuna ve üretim aşkına dayanmaktadır. Bu ekibin bir üyesi olmaktan onur duyduğumu bir kez daha paylaşmak isterim.

Sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçen yürütme kurulu üyelerimize, Muğla İl Temsilciliğimize, etkinliğin bilimsel niteliğini yükselten bilim kurulu üyelerimize, bildiri ve sunum hazırlayan bilim insanlarına, yönetimleriyle katkı koyan oturum başkanlarımıza, sempozyumumuza desteklerini esirgemeyen tüm sektör kurum ve kuruluşları ile değerli yöneticilerine teşekkür ediyorum.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası adına hepinizi sevgi, saygı ve dostlukla selamlıyor, etkinliğimizin madencilik sektörüne, üyelerimize ve ülkemize önemli katkılar koyacağı inancıyla başarılı geçmesini diliyorum. Saygılarımla.

Ayhan YÜKSEL

*TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı*

Sayın Üyemiz

"Madencilik Bülteni"nin düzenli ve nitelikli biçimde çıkartılması sizlerin de etkin desteğiyle mümkündür. İnceleme, araştırma, derleme, haber, yorum, anı, öykü, şiir vb. ürünlerinizle Bültenimizi desteklemenizi bekliyoruz. Katkılarınız bize yol gösterecek ve sektördeki tartışmaların doğru sonuçlara ulaşmasını sağlayacaktır. Gerekli hassasiyeti göstereceğiniz inancıyla, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

ULUSLARARASI MADENCİLİK VE ÇEVRE SEMPOZYUMU YÜRÜTME KURULU BAŞKANI TAKİ GÜLER'İN KONUŞMASI

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinin Sayın Rektörü, Maden Mühendisleri Odasının Sayın Başkanı ve Şube Başkanları, Değerli Bilim İnsanları, Basınımızın Değerli Temsilcileri, Değerli Katılımcılar,

Maden Mühendisleri Odası tarafından geleneksel olarak düzenlenen ve bu yıl uluslararası boyut kazanan ISME2017 Uluslararası Madencilik ve Çevre Sempozyumu'na hoş geldiniz.

Madenler; yenilenemeyen önemli doğal kaynaklarındandır. Madencilik, tarih boyunca uygarlıkları şekillendiren temel sektörlerden biri olmuştur. Dünya medeniyetleri madenler sayesinde oluşmuştur. Yeraltı kaynaklarının hayatın her aşamasında kullanıldığı dikkate alındığında, madencilik faaliyetleri olmaksızın insanlığın varlığını sürdürülebilmesinin olası olmadığı görülür.

Birleşmiş Milletler 1000 yıl kalkınma hedefleri üzerine inşa edilen 2015 küresel kalkınma hedeflerinde, yoksulluğu sona erdirmek ve sürdürülebilir üretim ve tüketimi sağlamak tanımlanmıştır. 2015 küresel kalkınma hedeflerinde de vurgulandığı gibi gelecek kuşakların ihtiyaçlarını dikkate alarak ve madencilik faaliyetlerinin çevreye etkileri göz önünde bulundurularak yeraltı kaynaklarının çıkarılması ve kullanılması gerekir.

Tüm mühendislik uygulamaları gibi madencilik de doğal olanın dönüştürülmesi, uygarlığın devamı için doğanın insan ve teknoloji gücü ile değiştirilmesi süreci olduğu dikkate alındığında çevre dostu madencilik uygulamaları zorunlu haline gelmiştir.

Küresel hedeflerde de vurgulandığı gibi çevre dostu madencilik, atık üretim oranının azaltılması, atığın farklı amaçlarla kullanımı ile tekrar ekonomiye kazandırılması ve

değerlendirilemeyecek olan kısmın zararsız hale getirilmesini içerir.

ISME2017 kapsamında olan bu ve benzeri konularda yapılmış çalışmalarını içeren çok sayıda bildiri, hakemlik sürecinden geçirilmiş ve 9 ülkeden 108 bildiri hakem önerileri doğrultusunda ISME2017 kapsamında sunulmak üzere programa alınmıştır. Çeşitli sağlık sorunları nedeni ile aramızda olamayacak oturum başkanlarımız ve delegemiz var. Acil şifalar diliyorum.

Son söz olarak değerli katkılarından dolayı ISME2017 Yürütme Kurulu adına hakemlerimize, bilim kurulu üyelerimize, sempozyumun bu aşamaya gelmesinde her türlü desteği sağlayan Maden Mühendisleri Odası yönetimi ve çalışanlarına, Kefaluka Resort Hotel yönetimi ve çalışanlarına teşekkür ediyor, zamansız aramızdan ayrılan bilim kurulu üyemiz Profesör Eberhard Gock'u saygı ile anıyorum.

Sempozyumun hepimiz için başarılı ve verimli geçmesini diler saygıları sunarım.

6. ULUSLARARASI MADENCİLİK VE ÇEVRE SEMPOZYUMU (ISME 2017) SONUÇ BİLDİRGESİ

TMMOB Maden Mühendisleri Odası tarafından geleneksel olarak düzenlenen ISME2017 6. Uluslararası Madencilik ve Çevre Sempozyumu, 27-29 Eylül 2017`de, Muğla İl Temsilciliğinizce Bodrum`da gerçekleştirilmiştir. Sempozyum kapsamında 68 adet sözlü ve 40 adet poster olmak üzere toplam 108 bildiri, 10 oturumda ve iki adet poster sergisinde sunulmuştur. ISME2017`ye 37 üniversiteyi ve 73 firmayı temsilen 9 ülkeden toplam 267 bilim insanı ve sektör temsilcisi katılmıştır.

Madenler; yenilenemeyen ve sınırlı miktarda bulunan değerlerimizdir. Madencilik, tarih boyunca uygarlıkları şekillendiren temel sektörlerden biri olmuştur. Bir ülkenin refah düzeyinin artırılması ve iç barışın sağlanması; sanayinin dışa bağımlılığının azaltılması ve dolayısıyla yeraltı zenginliklerinin etkin değerlendirilmesi ile olasıdır. Dolayısıyla, yoksulluğun her türlü olumsuzlukları beslediği düşünüldüğünde, Ülkemizin ulusal kaynaklarına yönelmesi, yeraltı zenginliklerinin belirlenmesi için daha fazla kaynak ayrılması ve çevre dostu madencilik uygulamalarının desteklenmesi; ulusal kalkınmamız için temel gerekliliktir.

Tüm mühendislik uygulamaları gibi madencilik de doğal olanın dönüştürülmesi, uygarlığın devamı için doğanın insan ve teknoloji gücü ile değiştirilmesi sürecidir. Yani, diğer mühendislik uygulamaları gibi madencilik de belirli oranda çevreye zarar verebilir. Bununla birlikte yeraltı kaynaklarının hayatın her aşamasında kullanıldığı dikkate alındığında, madencilik faaliyetleri olmaksızın insanlığın varlığını sürdürülebilmesinin olası olmadığı da bir gerçektir. Ayrıca birçok mühendislik uygulaması ile karşılaştırıldığında madenciliğin doğaya verdiği zararın daha az olduğu ve önemli bir kısmının madencilik faaliyetlerinin sonlandırılması ile giderilebilecek nitelikte olduğu görülebilecektir. Doğaya verilen zararın azaltılması; yöre halkıyla barışık çevre dostu bilimsel madencilik uygulamaları ile mümkündür. Sürdürülebilir kalkınmanın gereği olarak, çevre ile uyumlu madencilik faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi şarttır. Bu

bağlamda; kamu yararı ekseninde ulusal kalkınmanın sağlanması ve yöre halkıyla barışık çevreye duyarlı yapılabilmesi için "ya madencilik ya çevre" dayatmasından kaçınılarak bilimsel madencilik faaliyetlerinin planlanması ve yürütülmesi sağlanmalıdır.

ISME2017 Uluslararası Madencilik ve Çevre Sempozyumu kapsamında çevre dostu madencilik yöntem ve uygulamaları, atık yönetimi, atıkların tekrar ekonomiye kazandırılması ve/veya bertarafı ve hukuki süreçle ilgili bildirimler sunulmuş ve tartışılmıştır. ISME2017 kapsamında yapılan değerlendirmeler sonucunda aşağıdaki görüş ve önerilerin kamuoyuna duyurulmasına karar verilmiştir:

- 2015 küresel kalkınma hedeflerinde belirtilen yoksulluğu sona erdirmek ve sürdürülebilir üretim ve tüketimi sağlamak için yeraltı kaynaklarının çıkarılması ve kullanılması gerekir.

- Gelecek kuşakların ihtiyaçları ve çevresel kaygılar dikkate alınarak, yeraltı kaynaklarının yüksek verimle değerlendirilmesine olanak sağlayacak şekilde madencilik faaliyetleri sürdürülmelidir.

- Sunulan bildirimler ve sektör temsilcilerinin sunumlara ilgisi, çevre dostu madencilik konusunda ülkemizde yeterli ilgi ve bilgi birikiminin olduğunu ve endüstriyel boyutta uygulandığını göstermiştir.

- Atık üretim oranının azaltılması, atığın farklı amaçlarla kullanımı ile tekrar ekonomiye kazandırılması ve değerlendirilemeyecek olan kısmın zararsız hale getirilmesi konularının desteklenmesi ile çevre dostu madencilik uygulamalarının yaygınlaştırılması için çaba harcanmalıdır.

- Madencilik, yeraltı zenginliklerinin ekonomiye kazandırılması ile ülke refah düzeyinin artırılması olmakla birlikte, çevre dostu madencilik; yöre halkına rağmen değil, onların kaygılarını giderdikten sonra uygulanmalıdır.

*TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu
29 Eylül 2017, Bodrum*

TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜNÜ

19 Eylül 1979 Tarihinde TMMOB'nin çağrısıyla mühendis, mimar ve şehir plancıları ekonomik ve demokratik talepleri için ülke çapında bir günlük iş bırakma eylemi gerçekleştirmişlerdi. Bu eylem TMMOB'nin onurlu geçmişinde önemli aşamalarından bir tanesidir.

19 Eylül'ün anlamı ve önemi doğrultusunda; TMMOB 41.Dönem Olağanüstü Genel Kurulu'nda alınan karar çerçevesinde TMMOB Yönetim Kurulu'nun 09 Ekim 2010 ve 108 No'lu kararıyla 19 Eylül gününün "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü" olarak kutlanması kararı alınmıştı.

TMMOB örgütlülüğü, 2011 yılından itibaren her yıl 19 Eylül'ü "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü" kutlamalarını gerçekleştirmektedir. 2017 yılı kutlama etkinlikleri ise İKK'ların öncülüğünde gerçekleştirildi.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, "19 Eylül TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü"nde, ülkemizin ve meslektaşlarımızın yaşadığı sorunlara dikkat çeken bir basın açıklaması yaptı.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, 19 Eylül TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü'nde, ülkemizin ve meslektaşlarımızın yaşadığı sorunlara dikkat çeken, basın açıklaması yaptı.

DÜNDEN BUGÜNE AYNI KARARLILIK VE İNANÇLA 19 EYLÜL TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜNÜ KUTLUYORUZ

Bundan tam 38 yıl önce, 19 Eylül 1979 tarihinde Türkiye'nin 55 farklı ilinde, toplam 740 işyerinde TMMOB'nin çağrısıyla bir günlük iş bırakma eylemi gerçekleştirildi. Ekonomik ve demokratik taleplerle yapılan eylem çağrısına, diğer teknik eleman ve emekçilerin de destek vermesiyle, 100 bini aşkın kamu çalışanı o gün iş bıraktı. Maden ocaklarından enerji santrallerine, fabrikalardan şantiyelere, limanlardan üniversitelere kadar hayatın her alanında etkisini gösteren bu eylem, TMMOB'nin mücadele tarihinde önemli bir yer tutmaktadır. 19 Eylül tarihi, bu ülke için düşünen, planlayan,

üreten mühendis, mimar ve şehir plancılarının kendi öz güçlerinin farkına vardığı tarihtir. Bu yüzden bu anlamlı gün, "TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü" olarak kutlanmakta ve yeniden hatırlanmaktadır.

Aradan geçen uzun yıllara rağmen bu ülkede emeğiyle geçinenlerin gündemleri çok değişmemiştir. İşsizlik, hayat pahalılığı, düşük ücretler, güvencesizlik, özlük hakları ve örgütlenme sorunları ülkemizde çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının öncelikli sorunları olmaya devam etmektedir. Neoliberal ekonomi politikaları, özelleştir-

me uygulamaları, sosyal devlet anlayışının terk edilmesi ve uluslararası sermaye çevrelerinin artan etkinlikleri nedeniyle teknik elemanların ekonomik ve sosyal durumları giderek daha da kötüleşmektedir. Kamusal yatırımların ortadan kalkması, kamusal çıkarın göz ardı edilmesi, rant hırsının bilim ve tekniğin önüne geçmesi, sermayenin ihtiyaçlarının halkın ihtiyaçlarının önünde tutulması nedeniyle mühendis, mimar ve şehir plancılığı yıllar geçtikçe sistematik olarak gerilemektedir.

Yıllar içinde kötüleşen sadece ekonomik ve sosyal koşullar değildir. Ülkenin içinde bulunduğu siyasal koşullar da her geçen yıl kötüleşmekte, yurttaşların her türlü hak ve özgürlüğü giderek daha da budanmaktadır. Bir yılı aşkın süredir devam eden Olağanüstü Hal Rejimiyle yurttaş olarak sahip olduğumuz her türden anayasal ve yasal güvencemiz askıya alınmıştır. AKP Hükümeti, OHAL Rejimini, kendisine muhalif toplumsal kesimleri susturmak ve örgütlü kesimleri bastırmak için kullanmaktadır. Adalet talebi, toplumun tüm kesimlerinin en büyük ihtiyacı ve talebi haline dönüşmüştür.

Son 1 yılda çıkartılan Kanun Hükmünde Kararnamelerle ihraç edilen kamu emekçileri arasında devlet kurumlarında ve belediyelerde çalışan üç bine yakın mühendis, mimar ve şehir plancısı da bulunmaktadır. Haksız ve hukuksuz biçimde işlerinden atılan, farklı kurumlarda çalışmaları yasaklanan, sosyal güvenceleri ellerinden alınan ve yurt dışında çalışmaları engellenen binlerce üyemizin varlığı, bu yılki TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü'nü daha da anlamlı kılmaktadır. Ömrünü cemaat yapılarıyla, devlete egemen olmak isteyen çetelerle mücadele ederek geçiren arkadaşlarımızın elinden tutmaya, onlarla dayanışma göstermeye devam edeceğimizin bilinmesini isteriz.

İçinden geçtiğimiz dönemde, toplum sadece kolluk kuvvetleri ve yargı eliyle de-

ğil, yaşamın her alanını saran gerici uygulamalarla da zapturapt altına alınmaya çalışılmaktadır. Daha bir yıl önce devletin tüm kurumlarına yerleşen Gülen Cemaati mensupları darbe girişiminde bulunmamış gibi, bakanlıklar ve devlet kurumları yine farklı cemaat ve tarikatlar arasında pay edilmektedir. Milli eğitim müfredatı bilim dışı ve gerici bir anlayışla yeniden yapılandırılmaktadır. Kadınların sosyal hayattaki varlığı ortadan kaldırılmak istenmekte, her türden hak ve özgürlükleri şiddetle bastırılmaktadır. Toplumun bir arada tutan en önemli unsur olan laiklik prensibi yerine mezhepçi, gerici uygulamalar devletin ve sosyal hayatın her alanına egemen hale getirilmiştir.

Toplumsal yapıdaki bu çürümeye karşı ülkemizin geleceğini ve meslektaşlarımızın haklarını korumak için mücadele eden TMMOB ve bağlı odalarımız da bu süreçte hükümetin hedefi haline gelmiştir. Hükümet, OHAL nedeniyle yaşanan kaotik ortamdan faydalanarak TMMOB Yasasını değiştirmeye yönelik girişimlerde bulunmaktadır. Birliğimize bağlı odaların kamusal sorumlulukla yerine getirdiği mesleki denetim yetkileri ellerinden alınarak, ekonomik ve kamusal gücü zayıflatılmaktadır.

Odalarımıza, idari ve mali denetim adı altında baskı ve şantaj uygulanmaktadır. Bakanlığın denetim adı altındaki hukuksuz ve keyfi uygulamasına izin vermediği için Kimya Mühendisleri Odası yönetim kurulunun görevden alınması talebiyle dava açılmıştır. Birliğimizin ve bağlı odalarımızın da müdahil olduğu davanın ikinci duruşması 25 Eylül tarihinde görülecek ve bizler de orada olacağız.

Birliğimizin çalışmalarını ve yetkilerini sınırlandırmaya yönelik adımların en sonuncusu, Sosyal Güvenlik Kurumu ile Birliğimiz arasında 2012 yılında yapılan asgari ücret belirleme protokolünün feshedilmesidir. Ücretli çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak kaybına neden olacak

bu tek taraflı fesih işleminin iptali için idare mahkemesine açtığımız davanın takipçisi olacak, üyelerimizin mesleki ve özlük haklarını korumaya devam edeceğiz.

Birliğimizi ve odalarımızı hedef alan bu saldırıların bizleri yıldırması ve susturması mümkün değildir. Bizler mesleğimizi bilimden, üretimden ve toplumdan yanan kullanan bir mücadele geleneğinin sürdürücüsüyüz. Bu anlayışla TMMOB'nin eşitlikten, özgürlükten, demokrasiden, barıştan, laiklikten, bağımsızlıktan yana tavrını korumaya, geliştirmeye, güçlendirmeye devam edeceğiz.

19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plan-
cılarını Dayanışma Günü, TMMOB'nin müca-

deyle dolu geçmişine, umutla dolu yarın-
larına sahip çıkma günüdür.

19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plan-
cılarını Dayanışma Günü, ülkemize, mesle-
ğimize ve meslektaşlarımıza sahip çıkma
günüdür.

19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plan-
cılarını Dayanışma Günü Birliğimize, Odala-
rımıza ve örgütlü mücadele geleneğimize
sahip çıkma günüdür.

Bu anlayışla tüm örgütlülüğümüzün ve
meslektaşlarımızın dayanışma gününü kut-
luyorum.

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB'NİN TARİHİNDE 19 EYLÜL 1979 NEDEN ÖNEMLİ BİR GÜNDÜR?

19 Eylül'ün önemini dönemin belgeleri
kolaylıkla açıklamaktadır:

19 Eylül 1979:

TMMOB Başkanı Teoman Öztürk bir
basın açıklaması yaparak; "TMMOB çağrısı
uyarınca bu sabah başlayan 1 günlük iş
bırakma eylemi başarı ile sürmektedir. Yetki-
lilerin bugünkü basında yer alan demeçleri
yıllardan beri haklı isteklerini sabırla ve bü-
tün yolları deneyerek dile getiren mühen-
dis ve mimarları aldatmayacaktır" der ve
devam eder:

Mühendis ve mimarların, örgütleri
TMMOB'nin çağrısına uyarak insanca yaşa-
ma ve grevli-toplu sözleşmeli sendikal hak-
ları alma yolunda başlattıkları "1 günlük iş
bırakma" uygulaması bütün Türkiye'de, pek
çok işyerinde bugün sabahtan itibaren baş-
lamıştır, sürmektedir.

Sayıları yüz bine varan Türkiye mühen-
dis ve mimarlarının tek yasal yetkili kurulu-
şu olan TMMOB, üyelerinin sorunları ve çö-
züm yolu konusunda, uzun süredir ilgilileri
uyarmakta fakat bu görüş önerileri sürekli
olarak dikkate alınmamaktaydı.

Memurlara ve özellikle teknik personele
yan ödemelerle büyük olanaklar(!) sağlan-
dığı bugünkü gazetelerde, ilgililerin büyük
boy demeçleri ile açıklandı. Yine bugünkü
gazetelerde yüzde yüze varan zamlarda,
teknik personel için bunun da yeterli olma-
dığı ancak Devletin olanaklarının bu kadar
olduğundan dem vuruldu. Yine ilgililer "bu
kadar zamma rağmen Mühendis ve Mimar-
ların siyasal amaçlı eylemleri itibar etmeye-
ceklerini umduklarını." açıkladılar.

Ancak bu büyük rakamların hangi üç-
retler üzerine ve kaç kişiye verildiğini açık-
lamaktan sürekli olarak kaçınanlar; yeni
göreve başlayan ve çoğunluğu oluşturan
Mühendis ve Mimarların bu son zamlarla
ellerine geçecek olan 6-7 bin lira ile nasıl
yaşayacaklarını açıklamamaktadırlar.

Kamu kesiminde çalışan 70 bine yakın
Mühendis ve Mimarın %1.8 ine birkaç bin
lira fazla vererek, 70 bin kişiye yüksek bir
zam yapıldığını söylemek gülünçtür.

Ayrıca bu günkü Yan Ödeme Kararna-
mesi çalışanların hiçbir kesimine hiçbir şey
getirmemekte ve Teknik Elemanları, tüm

çalışanları bölmeyi ve ortak mücadelelerini zayıflatmayı da hedeflemektedir. "Devletin olanakları yoktur" diyenler, yerli ve yabancı tekelere milyarlar aktaran, yabancı sözlü uzmanlara yüzbinlerce lira aylık veren, gelişmenin ve kalkınmanın denetim ve yönetimini yabancılara teslim edenler, kitlelerin haklı mücadelelerini engelleyemeyecek ve kitleleri yanıltamayacaktır.

Ama ne açıklanan rakamlar, ne de gözdağı vermeyi ve haklı bir eylemi zaafa uğratmayı amaçlayan beyanatlara ve siyaset yapıyor demagogileri, yıllardan beri haklı istemlerini sabırla ve bütün yolları deneyerek dile getiren mühendis ve mimarları aldatamayacaktır.

Bugün tüm mühendis ve mimarlar, örgütleri TMMOB'nin öncülüğünde ve tüm diğer çalışanlar ve örgütlerinin desteğini alarak anayasal haklarını kullanmaktadırlar. TMMOB bu karar ve uygulayışı ile Kuruluş

Yasasında kendisine yüklenmiş olan görevleri yerine getirdiği inancındadır. Ve üyelerinin bu kararı uygulamada gösterdikleri inanç ve kararlılık güven vericidir, hakların elde edilmesi mücadelesinin mutlaka başarıya ulaşacağına en açık kanıtıdır.

Bugünkü mücadelemizde bizlere omuz veren ve gücümüze güç katan tüm kuruluş ve üyelerine Mühendis ve Mimarlar adına teşekkür ediyoruz. Diğer çalışanlar ve örgütleriyle birlikte önümüzdeki günlerde daha güçlü ve yaygın bir mücadeleyi başarıya ulaştırıncaya dek sürdüreceğimize inandığımızı açıklamayı bir görev sayıyoruz.

Bugünkü eylemimiz, tüm baskılara karşı başarıya ulaşacak ve mücadelemiz güçlenerek sürecektir.

Emekçi halkımıza duyururuz.

Teoman Öztürk

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ADELET KURULTSAYINDA MADENCİLİK KONUSUNDA ODAMIZ ADINA YÖNETİM KURULU BAŞKANI AYHAN YÜKSEL SUNUM YAPTI

CHP tarafından 26-30 Ağustos 2017 tarihleri arasında Çanakkale'de düzenlenen "Adalet Kurultayı" kapsamında 29 Ağustos 2017 tarihinde "Madencilik ve Adalet Çalıştayı" düzenlenmiştir. Odamız da Çalıştaya davet kurumlar arasında olup Odamızın konuya ilişkin görüşleri Başkanımız Ayhan YÜKSEL tarafından sunulmuştur.

Çalıştaya Başkanımızın yanı sıra Genel Sekreterimiz Necmi ERGİN, İzmir Şube Başkanımız Aykut AKDEMİR ve İl Başkanımız Mustafa HACARLIOĞLU ile Çanakkale İl Temsilcimiz Kemal CANPOLAT'ta katılım sağlamıştır.

ADALET KURULTAYI MADENCİLİK ve ADALET ÇALIŞTAYI

Saygıdeğer Konuklar;

Değerli Katılımcılar;

Hepinizi TMMOB Maden Mühendisleri Odası 45. Dönem Yönetim Kurulu adına saygıyla, sevgiyle ve dostlukla selamlıyorum. Son yıllarda ülkemizde yaşanan sorunların temelini oluşturan ve halkımızın en büyük ihtiyacı haline gelen "ADALET" konusundaki talebin karşılanması için başarılı geçmesini diliyorum.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası, Anayasa'nın 135. maddesine göre kurulmuş olan kamu kurumu niteliğinde bir Demokratik Meslek Kitle Örgütüdür. Öncelikli görevi mesleğin, meslektaşın ve sektörün sorunlarını ülke sorunlarından ayırt etmeden bilimin ve teknolojinin ışığında bilimden, emekten ve halktan yana çözümler üretmek ve çalışmalar yapmaktır.

Odamız, yukarıda belirtilen ilkeler doğrultusunda çalışmalarını yürütmekte ve bu çalışmaların yaşama geçmesi için toplumun tüm kesimlerine ulaşmaya çalışarak ortak çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda siyasi iktidarın ETKB aracılığı ile yaptığı tüm çağrılara nasıl cevap verip ortak çalışmalar yürütüyorsak başta ana muhalefet partisi olmak üzere diğer partilerle de mesleğimizin, meslektaşımızın ve sektörümüzün sorunlarının çözümüne yönelik ortak çalışmalar yaptık, yapmaktayız ve yapacağız.

Bu nedenle öncelikli olarak 26-30 Ağustos 2017 tarihleri arasında Çanakkale'de düzenlenen Adalet Kurultayı kapsamında yer alan "Madencilikte Adalet Çalıştayı"na Odamızı davet eden ana muhalefet partisine ve yetkililerine çok teşekkür ederiz.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası olarak çalıştayda ki sunumumuzu 3 ana başlık altında hazırladık. Ana başlıklarımız "Madencilikte Halk İçin Adalet", "Madencilikte Sektör İçin Adalet", "Maden Emekçileri İçin Adalet"

1. Madencilikte Halk İçin ADALET

Sanayi ve hizmetler sektörlerinin tüm alt sektörlerinde olduğu gibi madencilik sektöründe de amaç sektörün gelişimi değil toplumun gelişimi, refahı ve sağlığı amaç olmalıdır. Madencilikte bu amaca ulaşmak için diğer tüm sektörler gibi sadece bir araçtır.

Bu amaçtan yola çıkıldığında;

Nasıl bir madencilik?

Ne için madencilik?

Sorularının cevaplanması gerekmektedir.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası 64 yıllık onurlu mücadele süreci içerisinde bu soruların cevaplarını vermiş ve kamuoyu ile paylaşmıştır. Odamız daima bilimden, emekten ve kamu yararından yana olmuş ve çalışmalarını bu ekseninde yürütmüştür. Bu eksenden bakıldığında öncelikli olarak madencilik sektörünün önemi belirlendikten sonra ülkemiz gelişmesi ve toplumun refahı için bir "Ulusal Madencilik Politikası"nın oluşturulması için temel ilkelerin gerekmektedir.

Kurultayın katılımcıları toplumun çok farklı kesimlerinden oluşmaktadır. Bu nedenle öncelikli olarak izin verirseniz kısaca madencilik sektörünün ülke ve dünya ekonomisindeki yerinden ve öneminden bahsetmek istiyorum.

1.1. Madencilik Önemini

Madencilik, tarih boyunca uygarlıkları şekillendiren temel sektörlerden biri olmuştur. Özellikle, sanayi devriminden bu yana insanlığın gelişim sürecinin son iki yüz yılındaki baş döndürücü ilerlemede kömür ve demirin önemini yadsımak mümkün

değildir. İçinde bulunduğumuz yüzyılda da, madencilik faaliyetleri olmaksızın insan yaşamının sürdürülebilmesi olası değildir. Bugün, kullandığımız ve yaşamımız için vazgeçilmez olan hemen her şey, madencilik faaliyetleri sonucu elde edilen ürünler sayesinde varlık kazanabilmektedir.

Yeni dünya düzeninin getirdiği en önemli değişim; kaynakların kıt olması, çevre ve insan sağlığı için atıkların kontrol edilmesinin ön plana çıkması, üretimde ve kullanımda önemli teknolojik gelişmelerin sağlanması sonucunda daha az hammadde ve yakıt ile temiz bir çevre içerisinde insanlık için en yüksek faydanın sağlanması gelişmişliğin temel göstergesi olarak gösterilmesidir.

Yaşadığımız süreçte madencilik alanında geçmişte yapıldığı gibi, kişi başına hammadde ve enerji tüketimleri baz alınarak yapılan planlamalar gerçekçi değildir. Planlamaların; teknolojik alandaki gelişmeler gözardı edilmeden istenilen standartlara uygun özellikte ve miktarda hangi hammaddelerin ne zaman üretilmesi gerektiğini içerecek şekilde kısa, orta ve uzun dönemli olarak stratejik bir planlama olması gerekmektedir.

Planlamaların stratejik olabilmesi için madenciliğin ülke ve dünya ekonomisindeki yerinin de belirlenmesi gerekmektedir. Gelişmiş ülkelerde, Gayri Safi Milli Hâsıla (GSMH) 'da madenciliğin payı; Rusya'da % 22, Avustralya'da % 6.5, ABD'de % 5, Almanya'da % 4.0, Kanada'da % 3.7 iken ülkemize benzer ülkelerde dahi bizden çok fazladır. Madenciliğin ülkemizdeki payı uzun yıllardır % 1 seviyesinde seyrederken Şili'de % 8.5, G.Afrika'da % 6.5, Brezilya'da % 3 düzeyindedir.

Dünyada planlamalar yapılırken en önemli kriterlerden biri de doğall kaynaklardır. Doğal kaynaklar içerisinde madenciliğin yeri ve önemi çok farklıdır. Çünkü madenler binlerce yılda oluşmuş, yenilemeyen kaynaklardır. Bu nedenle toplumun öncelikli ihtiyaçlarının karşılanması için yapışacak planlamalarda madenlerin rezerv miktarı ile tüketim trendine göre ömürlerinin belirlenmesi gerekmektedir. Dünyada toplumun en

çok ihtiyaç duyduğu çeşitli madenlerin bugün bilinen rezervlerinin, bugünkü tüketim hızıyla tükenme ömürleri; kömür 400 yıl; alüminyum 1020 yıl; antimon 25 yıl; krom 140 yıl; bakır 70 yıl; altın 37 yıl; indiyum 7 yıl; kurşun 35 yıl; nikel 85 yıl; fosfor, 340 yıl; platin 355 yıl; gümüş 22 yıl; tantalum 110 yıl; kalay 35 yıl; uranyum 53 yıl; çinko 40 yıl olarak hesaplanmaktadır.

Ülkemiz doğal kaynaklar açısından önemli bir potansiyel taşımaktadır. Ancak ülke ekonomisinde madenciliğin önemli bir yeri olduğu söylenemez. Türkiye, üretilen madensel kaynak çeşitliliği açısından, 152 ülke arasında, 29 maden türünde yapılan üretim baz alındığında, 10. sırada yer almaktadır; ancak üretici ülkelerin dünya pazarı içi payları sıralamasında % 0.16 oranı ile 52. sıradadır. Ülkemizde 50 dolayında madensel kaynak üretimi yapılmakta ve bu üretimin yarattığı katma değer niceliği 2-2.5 milyar dolara ulaşmaktadır. Bunun GSMH içindeki payı ise %1.5 dolayındadır. Madencilik ve madene dayalı sanayi birlikte düşünüldüğünde oluşan katma değer GSMH içindeki payı % 12'yi bulmaktadır. Bu da 22 milyar dolarlık bir değer yaratıldığı anlamına gelmektedir.

Dünya maden potansiyeli içinde, ülkemizin payına bakıldığında, bor, toryum, linyit, mermer, manyezit, nadir toprak elementleri, zeolit, trona, barit, feldspat ve sodyum sülfat gibi madenlerde önemli miktarda rezerve sahip olduğumuz ve rekabet gücümüzün yüksek olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla, bu kaynakların işlenmesi, bunlardan, önce yarı mamul, daha sonra mamul ürünlerin üretilmesi ve bu ürünlerin ilgili sanayi dallarında kullanımının desteklenmesi gibi, uluslararası piyasalarda rekabet gücümüzü arttıracak yapılanmaların uygulanması gerekmektedir. Ayrıca bu ürünlerin yeni kullanım alanlarının belirlenmesine yönelik bilimsel ve teknolojik araştırmaların yapılmasına ve teşvik edilmesine de ihtiyaç vardır.

Günümüzde dünya sanayi enerji hammaddeleri dışında kalan 350-400 milyar dolarlık maden ve mineral işlenerek 3,8 trilyon dolarlık ara malı haline getirilmektedir.

Bu ara malları sanayi sektöründe uç ürünler haline getirilerek 33 trilyon dolarlık dünyanın GSMH'lerinin temelini oluşturmaktadır. Ülkelerin kalkınma ve ekonomik gelişiminde önemli yeri olan madencilik ve entegre üretim sanayi, en büyük katma değeri de yaratmaktadır.

Ülkemizde uygulanan yanlış ekonomik politikalar; yatırımı değil, rantı teşvik etmiştir. Dünyadaki gelişmelere paralel olarak yıllardır sürdürülen bu ekonomik politikalar karşın rant ekonomisini değil, yatırım yapılarak üreten bir ekonomik yapının savunulması gereklidir.

Madenlerini efektif biçimde üreten, nihai ürüne dönüştüren bir madencilik sektörü için mücadele edilmeli, görüş ve öneriler oluşturulmalıdır. Madencilikteki en önemli politikamız, ülkemizi hammadde üreten bir ülke olmaktan çıkarıp dünya pazarlarında katma değeri yüksek son ürünlerde söz sahibi bir ülke konumuna getirmek olmalıdır.

Özetleyecek olursak ülkemizde adeta bir sömürge ve rant madenciliği yapılmaktadır. Halkımız için, adalet için bu sömürü ve rant düzenine son verilmelidir.

Madenciliği Diğer Sektörlerden Ayıran Özellikler

Madencilik sektörü son yıllarda ülkemizde uygulanmakta olan rant ve talan düzeni nedeniyle toplum tarafından olumsuz değerlendirmelere maruz kalmaktadır. Madenciliğin doğru bir şekilde değerlendirilebilmesi için özelliklerinin bilinmesi gerekmektedir. Çünkü madencilik diğer sektörlerden çok farklı özellikler taşımaktadır.

1.2. Madenler binlerce yılda oluşan ve üretildiğinde yenilenemeyen tükenen varlıklardır.

- Her aşaması çok risklidir.
- Yatırımın geri dönüş süreci uzundur.
- Yer seçim şansı yoktur, bulunduğu yerde üretilmesi zorunludur.
- İstihdam ve katma değer yaratan emek yoğun bir sektördür.

-Çevreye etkisi önlenemeyen veya kontrol edilemeyen bir sektördür.

-Genellikle kırsal kesimlerde yapıldığından göçü önler.

-Madencilik yapılan bölgeler daha hızlı kalkınır.

-Ekonomik kalkınma için madenlerin üretilmesi gereklidir.

-Krizlerden en çok etkilenen sektörlerden birisidir.

-Madencilik faaliyetleri durdurulduğunda yeniden üretime alınması kimi zaman teknik olarak imkansız hale gelebilmekte ve büyük maliyetlere neden olmaktadır.

Madencilik sektörünün yukarıda belirtilen özellikleri ile dünya ve ülke ölçeğinde ki ekonomik verileri değerlendirildiğinde sektörün sömürge madenciliğinin önlenmesi, rant ekonomisi yerine ülkenin gelişimi, toplumun refahı ve sağlığı için geliştirilmesi gereken "Ulusal Madencilik Politikası" için odamız tarafından geliştirilen temel ilkeler aşağıda belirtilmiştir.

1.3. Ulusal Madencilik Politikasının Geliştirilmesine Yönelik Temel İlkelerimiz

* Her tür ekonomik faaliyette olduğu gibi madencilik faaliyetlerinde de amaç, insanın refah ve mutluluğudur. İnsan onuruna ve emeğine saygı, madencilik faaliyetlerinin planlama ve uygulanmasında hareket noktası olmalıdır. Kamu yararı öncelikli olarak göz önünde tutulmalıdır.

* Madencilik sektörünün geliştirilmesine yönelik oluşturulacak tüm amaç ve hedefler ile uygulamalar, her şeyden önce bilimsel ve teknik temeller üzerinde geliştirilmeli, bilimsel bilgi ile desteklenmeyen söylem ya da tasarımlardan uzak durulmalıdır.

* Madencilik sektörünün tüm alt sektörlerinde üretim arttırılmalıdır. Ancak, söz konusu üretimin hedefi dış satım değil, ülke sanayi sektörleri olmalıdır. Madencilik sektörünün ülke kalkınmasındaki kritik önemi, fazla miktarlarda üretilip yurt dışına satılarak döviz elde edilmesinde değil, ancak,

yerli sanayiye düşük maliyette ve kaliteli girdi sağlamasındadır. Bu çerçevede, madencilik sektörünün planlanmasında ülke sanayi sektörleri ile entegrasyon ön planda tutulmalıdır.

* Ülkemizin ihtiyacı olan enerjinin, yerli maden kaynaklarımızdan karşılanması öncelikli hedef olmalıdır. Sanayinin ihtiyacı olan ucuz enerji üretiminin sağlanması ve bu enerjinin sürekli ve güvenilir olması bakımından, yerli maden kaynaklarımızın kullanılması kaçınılmaz bir gerekliliktir. Elektrik enerjisi arz - talep dengesinin sorunsuz sürdürülebilmesi için, ulusal maden kaynaklarımıza öncelik veren, akılcı bir enerji politikası zaman kaybedilmeden oluşturulmalıdır.

* Maden aramaları uzun yıllardır ihmal edilmiştir. Aramalarla ilgili etkin yasal ve yönetsel yapıların hızla tesisi ve çağdaş teknolojilerin kullanıldığı arama faaliyetlerinin, kamu denetiminde ve mutlaka rasyonel bir stratejik plan çerçevesinde yürütülmesi gerekmektedir.

* Madencilik sektöründe aramadan uç ürüne kadar her aşamada ileri teknoloji kullanımı amaçlanmalıdır. Üretim ve kaynak performansının iyileştirilmesine ve yeni ürünlerin elde edilmesine yönelik olarak yeni gelişen teknolojilerin kullanımı, bu sektörün ülke kalkınmasına katkısı bakımından kritik önemdedir. Bu nedenle sektörde yüksek teknoloji kullanımı ve üretilmesine yönelik araştırma - geliştirme çalışmalarına öncelik verilmelidir. İleri üretim teknolojilerinin geliştirilmesi ve kullanımı, daha temiz ve daha etkin madencilik süreç ve ürünlerinin temini bakımından önkoşuldur.

* Gelişmiş teknoloji kullanımı ve madencilik teknolojilerinin geliştirilmesi, sektöre önemli katkılar yapacak yeni fırsatlar yaratacaktır. Bu çerçevede söz konusu teknolojilere uyum sağlayacak ve bunları kullanabilecek iyi eğitilmiş işgücü istihdamının süratle artırılması, genel verimliliğin artışı bakımından son derece önemlidir. Madencilik faaliyetinin her aşamasında, en az bir maden mühendisinin varlığı zorunlu olmalıdır. Eğitim ve öğretim konusunun yeniden ele alınması ve sektörün gereksinim ve beklentilerine cevap vermesi gerekmektedir.

* Ülke madencilik sektörünün en önemli darboğazlarından biri, gerek kamu gerekse özel kuruluşların yönetsel yapılarındaki sorunlardır. Bu yapıların verimliliğine yönelik çalışmalar, madencilik sektörünün gelişimi bakımından son derece önemlidir. Söz konusu yapılarda hesap verilebilirlik ve şeffaflık mutlaka sağlanmalıdır.

* Sektörde pazar araştırması kavramı gelişmemiştir. Bu konunun kapsamlı bir çerçevede yeniden ele alınması, gerek mevcut gerekse gelişen pazarların yakından takip edilerek değişikliklere uygun stratejilerin belirlenmesi gerekmektedir.

* Çevre faktörü gözardı edilerek madencilik faaliyetlerinin yürütülmesi, içinde bulunduğumuz yüzyılda mümkün değildir. Madencilik sektörünün çevreye etkileri yadsınamaz. Ancak, madencilik sektöründe, çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde ya da sonrasında çevrenin korunmasına ve yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması, sektörün gelişimini engellemeyecek, aksine genel anlamda sektörün gelişimine yönelik katkı yapacaktır.

* Madencilik sektöründe, kamuoyu doğru bilgilendirilmelidir. İstihdam yaratan, sanayileşmenin ana girdisini sağlayan ve katma değer üreten bir sektör olduğu topluma anlatılmalıdır.

* Madencilik sektörüne ilişkin alınacak kararlara ilgili yöre halkının katılımı sağlanmalıdır.

* Toplumsal, ekonomik ve çevresel bakımdan sürdürülebilir bir madencilik sektörünün gelişimi; devlet, sektörde faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile demokratik kitle örgütleri ve sivil toplum örgütlerinin yapıcı işbirliği ile mümkündür. Söz konusu tarafların doğrudan katılımları olmaksızın hazırlanacak herhangi bir sektör planının ya da plan uygulamasının başarılı olması mümkün görülmemektedir.

2. Madencilik Sektörü İçin ADALET

Adalet Kurultayı'nın ana temasının ve sloganının "hak, hukuk, adalet" olması

madencilik sektörünün adalet ihtiyacının toplumun ihtiyacından farklı olmadığını göstermektedir. Bilindiği üzere ülkemizde başta yönetim sistemi ve kuvvetler ayrımı olmak üzere yaşamın pek çok alanında hukuksuzluk almış başını gitmiş ve bu süreçte hukuksuzluk hukuka uydurulacağına hukuk hukuksuzluğa uydurulmuş ve bunun için, bu amaç açıkça gerekçe gösterilip ifade edilerek ülke referandumuna dahi götürülmüştür.

Bu kapsamda madencilik sektörü de hukuksuz uygulamalara maruz kalmakta ve "adaletsizlikten" dolayı mağdur olmaktadır. Madencilik sektörünün yaşadığı hukuksuzluk ve adaletsizlikler 2012 yılı Haziran ayında yayınlanan Başbakanlık Genelgesi ile başlamıştır.

Madencilik sektörünün hukukunu ve uygulamalarını belirleyen "Maden Kanunu" bu genelgeyle adeta askıya alınmış ve sektörün bu kanun ve alt mevzuatına göre yaptığı çalışmalar adeta yok sayılarak hiçbir bilimsel ve hukuki kuralı ve işleyişi olmayan "Başbakanlık İznine" tabi olmuştur. Yaşanan bu kuralsızlık, hukuksuzluk ve adaletsizlik hem önemli mağduriyetlere neden olmuş hem de sektörü durma noktasına getirmiştir.

Başbakanlık Genelgesinden kaynaklı adaletsizlik 3 yıl sürdükten sonra aynı referandum sürecinde olduğu gibi hukuka uygun olmayan fiili durum hukuka uydurulmaya çalışılarak Başbakanlık Genelgesindeki izin yetkisi 3213 sayılı kanunda değişiklik yapan 6592 sayılı kanunla hiçbir tanım ve kural, görev ve sorumluluk olmadan "Bakanın Yetkisine" verilmiştir. Ancak uygulama; çıkarılan bu kanuna ve genelgenin yargı tarafından iptaline rağmen gayri resmi olarak halen devam etmektedir.

Madencilik sektörü açısından mevzuattaki bu hukuksuzluk kanun, yönetmelik ve diğer mevzuatların hazırlanıp yürürlüğe girme aşamasında da devam etmektedir. Demokratik ülke olmanın en önemli unsurlarından biri olan katılımçılık ne yazık ki tüm alanlarda olduğu gibi madencilik alanında da göz ardı edilmekte ve "ben yaptım oldu" anlayışı ile yaşama geçmektedir.

3213 sayılı maden kanununda değişiklik yapan 6592 sayılı kanun kamuoyunun gündemine sunulmadan TBMM'ne getirildi ve ilgili komisyondan 4 gün gibi kısa bir sürede görüşüldükten sonra alel acele genel kuruldan geçirilerek yürürlüğe girdi. Ancak bu kanun daha yürürlüğe girip uygulamaya başlanmadan kanunun ne kadar yetersiz ve yanlış olduğu kabul edilerek "yeni bir maden kanunu" ihtiyacı dillendirilmeye başlandı. Bu nedendir ki 6 ayda çıkarılması gereken uygulama yönetmeliği 2,5 yılı aşkın bir süredir yayınlanamamaktadır.

Yanlış, eksik ve yetersiz olarak hazırlanmış olan maden kanunu ile hazırlanamayan yönetmelik nedeniyle yapılan hukuksuz ve adaletsiz uygulamalar nedeniyle mağduriyetler yaşanmakta ve sektör önünü görememekte geleceğini planlayamamaktadır.

6592 sayılı kanunla maden kanununda yapılan değişiklikle devlet "SOMA FACIASI"ndaki sorumluluğundan kaçmak için Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün görevlerinden iş sağlığı ve güvenliği alanındaki sorumluluklarını terk ederek bu sorumluluklarını YTK'lar aracılığı ile biz maden mühendislerine yüklemiştir.

Ben yaptım oldu anlayışı 6592 sayılı kanunla da sınırlı kalmamış ve TBMM'de Plan Bütçe Komisyonu'nda görüşülmekte olan "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" adlı torba kanuna sadece bir milletvekilinin imzasıyla eklenen düzenleme ile 3213 sayılı maden kanununun 29 maddesi bir gecede apar topar değiştirilmiştir. Bu kanun değişikliği de yine ben yaptım oldu anlayışı ile sektörün ve kamuoyunun tüm itirazlarına rağmen gerçekleştirilmiştir.

Maden Kanununun 29. Maddesinde yapılan bu değişiklik ile sektörde yatırım güvencesi yok edilmiş, gelecek kaygıları başlamış ancak bununla birlikte yandaş kesimler fırsat kollamaya başlamıştır.

Bu düzenleme ile sudan sebeplerle yandaş ve paydaş olmayan pek çok madencinin ruhsatına el konulacak madencilik sektöründe sermayede el değişikliği sağlanacaktır. İşte size ADALET

2.1. Maden Emekçileri için ADALET

Maden emekçilerinin en önemli sorunu küresel politikalar sonucu oluşan çalışma ilişkilerinden kaynaklanmaktadır. Neo liberal politikaların ülkemizde uygulanmaya başlandığı 24 Ocak kararları ve 12 Eylül'ün sonuçları çalışma ilişkilerinde emekten yana en büyük sorunların başladığı dönem olmuştur. Neo liberal politikalar sonucu yaşama geçen özelleştirme, taşeronlaştırma, esnekleştirme, kuralsızlaştırma ve denetimsizleştirme ile sömürü tüm emekçi kesimlerde olduğu gibi maden emekçilerinde de zirveye çıkmıştır. Uygulanan neo liberal politikalar sonucu sendikasılaştırma başlamış, ücret ve iş güvencesi ortadan kalkmış ve maden emekçisi yeryüzünde açlıktan ölmekle yeraltında çalışırken ölmek arasında tercih yapmak zorunda kalmıştır.

2002 yılından itibaren iş ve sosyal güvenlik mevzuatında yapılan tüm değişiklikler sermayeden yana olup maden emekçilerinin aleyhine olmuştur. Emeklilik süresi uzatılmış, ücretler düşürülmüş, iş güvencesi yok edilmiştir. Maden emekçileri çalışma yaşamında bir hak elde etmişlerse bunun bedelini Soma Faciasında olduğu gibi mutlaka canları ile ödemişlerdir. Ancak sermaye; devlet ile el ele vererek bu kayıplarını kısa sürede kazanca çevirmeyi başarmıştır.

Çalışma ilişkilerinin bu kadar yoğun ve acımasız olduğu bir sektörde çalışma koşullarının sağlıklı olması doğal olarak beklenebilir. Madencilik sektörü özellikle de yeraltı madenciliği, doğası gereği içerdiği riskler nedeniyle dünyanın her yerinde planlama, yatırım ve üretim aşamasından pazarlama aşamasına kadar çok özel önlemler, donanım, bilgi, deneyim, uzmanlık ve sürekli denetim gerektiren dünyanın en ağır iş kollarından birisidir. Ülkemizdeki madencilikle ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının bu bilgi ve deneyime ulaşması uzun yıllar gerektirmiştir. Ülkemizde uygulanan neo-liberal politikalar gereği yaşama geçirilen özelleştirme, rödevans ve taşeronlaştırma uygulamaları sonucunda kamunun faaliyet alanları daraltılarak madencilik sektörü yarı yarıya küçültülmüş, uzun yıllar gerektiren bilgi ve

deneyim birikimi de darmadağın edilmiştir. Böylelikle bir yandan ülkemiz madencilik kamu kuruluşlarındaki "mevcut üretim kültürünün/birikiminin" bir anlamda reddedilmesi ve bu alanların yetersiz ve deneyimsiz özel kuruluşlara bırakılması, bu yapılırken kamusal denetimin de iyice gevşetilmesi sonucu özellikle iş kazalarında artış başlamıştır.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği tüm dünyada önemli bir problem olarak karşımıza çıkan, bütün çalışanları ilgilendiren, çalışma yaşamının en temel unsurlarından biridir. Çalışanlar için tüm yönleriyle sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamının oluşturulamaması, çalışma hayatının günümüzdeki en önemli sorunlarından biri durumundadır. Sorunların yoğunluğuna ve toplumsal tepkilere bağlı olarak da çözüm önerileri üretilmesi ve yaşama geçirilmesi gerekmektedir.

Ancak yapılan tüm çalışmalara ve ihtiyaca rağmen dünyada ve ülkemizde iş kazaları ve meslek hastalıkları can almaya, sakat bırakmaya devam etmektedir. Çalışan işçi sayısına göre ölüm oranı, ülkelerin gelişmişlik derecesi ile ters orantılı biçimde değişmektedir.

-ILO verilerine göre (Creating Safe and Healthy Workplaces for All, Laborstat); Dünya'da 1,2 milyarı kadın olmak üzere 3 milyar civarında işgücü bulunmaktadır.

-Dünyada her 15 saniyede bir işçi, iş kazaları veya meslek hastalıkları nedeniyle hayatını kaybetmektedir.

-Her 15 saniyede 160 işçi, iş kazası geçirmektedir.

-Her gün yaklaşık 6 bin 400 kişi iş kazası veya meslek hastalıkları nedeniyle yaşamını kaybetmektedir.

-Her yıl yaklaşık olarak 350 bin kişi iş kazası, 2 milyon kişi meslek hastalıklarından dolayı hayatını kaybetmektedir.

-Her yıl 270 milyon iş kazası meydana gelmekte, 313 milyonu aşkın işçi ölümcül olmayan iş kazası geçirmekte ve 160 milyon kişi meslek hastalıklarına yakalanmaktadır.

- Ülkemizde her sabah evinden işine giden anne ve babalardan 4'ü akşam evine

dönmemekte ve her yıl ortalama 1.700'ün üzerinde insanımız iş kazalarında yaşamını kaybetmektedir.

-Sektörümüzü incelediğimizde ise her yıl ortalama büyük facialar hariç 65-70 maden emekçisinin yaşamının kaybettiğini görmekteyiz.

Türkiye madencilik sektörünün İSG performansı değerlendirildiğinde karşımıza dört önemli tespit çıkmaktadır.

1- Ölüm oranları yüksektir; öylesine yüksektir ki, Türkiye kömür madenlerinde üretilen enerji birimi başına gerçekleşen ölüm olayları bakımından dünya şampiyonu olarak öne çıkmaktadır.

2- Ölüm oranları istikrarsızdır.

3- Diğer ülkelerin aksine, Türkiye'deki madencilik sektöründe ölüm oranları düşmemektedir.

4- Bir istisna dışında, 1995'ten bu yana gerçekleşen (10 veya daha fazla ölüm olayının yaşandığı) başlıca tüm kömür madeni kazaları özel şirketlerce veya devlette taşeron ve rödevans yöntemi ile işletilen kömür madenlerinde meydana gelmiştir.

Bu sonuçlardan yola çıkarak belirtmek isteriz ki, işyerlerindeki kazaların nedenleri, işçilerden veya mühendislerden kaynaklanmamaktadır. Kazaların asıl nedenlerini baret, emniyet kemeri gibi alınmayan basit önlemler olarak da görmüyoruz.

Kazaların asıl nedeni yukarıda da söylediğimiz gibi tüm dünyada emekçiler aleyhine geliştirilen özelleştirme, taşeronlaştırma, kuralsızlaştırma, esnekleştirme ve denetimsizleştirme olarak adlandırdığımız küresel politikalar. Kazaların asıl nedeni üretimin ve çalışma yaşamının emekçiler aleyhine olan düzenlemelerdir. Kazaların asıl nedeni maden mühendisinin emeğini maliyet olarak gören, üretimi maden mühendisliği bilim ve tekniğine göre yapmayan anlayıştır. Bizler bu nedenlerle yaşadığımız "iş kazası" görünümüne dayalı ölümlere "iş cinayeti" diyoruz.

İş kazaları ve meslek hastalıkları ne "kader" ne de "fıtrattır". İş kazalarını, meslek hastalıklarını "işin gereği" olarak gören anlayış, yeni iş kazalarına değil "iş cinayetlerine" davetiye çıkarmaktadır. Bu adaletsizliği kabul etmediğimizi ve geçmişte olduğu gibi gelecekte de karşısında olacağımızı kamuoyu ile paylaşmaya devam edeceğiz.

Ülkemizde yaşamdan ve emekten yana istihdam ve iş güvenliği politikalarının olmaması nedeniyle 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nın 2012 yılının ortasında yürürlüğe girmesinden sonra da facialar yaşanmaya devam etmektedir. "Mükemmel" bir yasa çıkardığını söyleyenler 2012-2017 yılları arasında ki 5 yıllık süre içerisinde yasa defalarca değiştirmek zorunda kalmışlardır. Mükemmel yasaya göre çıkarılmış olan yönetmeliklerin kaç kez değiştirildiğini ise düzenlemeyi yapanlar dahi bilmemektedir.

Soma Faciasından sonra yaşanan ölümler son bulsun, Soma milad olsun dedik. Ancak ne sesimizi duyan oldu ne de dinleyen. Yaşanan facialardan ve ölümlerden sonra yapılan yasal düzenlemeler devletin bu konudaki itirafı niteliğindedir. Bu nedendir ki Soma'da ve Ermenek'te olası kaptan ve bilinçli taksirden yargılanması gerekenler yetkisi ve mesleki güvencesi olmayan mühendisler değil, defalarca uyarmamıza rağmen gereğini yapmayan, bilimi ve tekniği maden ocaklarına sokmayan ve ülkemizi 18. Yüzyıl madenciliğine mahkum edenlerdir.

2.2. Maden Mühendisleri İçin ADALET

Küresel ekonomik politikalar tüm emekçileri etkilediği gibi emeğinden ve teknik bilgisinden başka satacak bir şeyi olmayan maden mühendislerinin de çalışma ilişkilerini olumsuz bir şekilde etkilemiştir. Tüm alanlarda olduğu gibi maden mühendisliği eğitimi ve madencilik alanında yapılan yanlış planlamalar nedeniyle de üyelerimizin da iş ve ücret güvencesi ortadan kalkmış mesleki bağımsızlık yok edilmiştir.

Uygulanan küresel politikalarla kaynaklanan bu sorunlara ek olarak sektörde

yaşanan iş cinayetlerinin sorumluluğu maden mühendislerine çıkarılarak sonuçları meslektaşlarımıza fatura edilmiştir.

Hazırladıkları yasalarla, uyguladıkları politikalarla ülkemizde 18 yüzyıl madenciliklerinin uygulanmasına ve bu nedenle iş cinayetlerinin asıl sorumluları olanlar yaptıkları yasal düzenlemelerle önce kendi sorumluluklarından kurtulmaya çalıştılar sonra da "Teknik Nezaretçilik" in yerine "Yetkilendirilmiş Tüzel Kişilikleri" getirerek sorumlu olarak maden mühendislerini hedef gösterdiler. Bununla da yetinmeyen asıl sorumlular sermaye ile el ele vererek maden mühendislerini hukuksal süreçlerde "Daimi Nezaretçi" ve İş Güvenliği Uzmanı" olarak sorumlu tutarak ve günah keçisi ilan ettiler.

Yine aynı sorumlular kendi yetersizliklerini ve eksikliklerini gizleyebilmek için maden mühendislerini yetersiz bulduklarını söyleyerek diplomalarımızı yok sayarak bizleri eğitmek için YTK ve UMREK mevzuatlarını yayınladılar. Oysaki biz maden mühendisleri devletin üniversitelerinin belirlediği koşulları yerine getirerek bu mesleği yürütmeyi hak ettik. Eğer bir yanlışlık ve eksiklik var ise eğitim sisteminin yanlışlığı ve eksikliğidir. Sorumlu ve yetersizlik aranıyorsa bu alanda aranmalıdır.

Diplomalarımız haksız bir şekilde YTK ve UMREK mevzuatıyla ADALETSİZ bir şekilde yok sayılmaya çalışılmaktadır.

Maden kanunu uygulama yönetmeliğinde kısmen de olsa yer alan güvencelerin alınması konusunda endişelerimiz bulunmaktadır. Bu endişelerimizin giderilerek Daimi Nezaretçilerin ve İSG Uzmanlarının iş, ücret ve mesleki bağımsızlıkları güvence altına alınmalıdır. Bu konuda ki adaletsizliği gidermek için mücadelemiz sürecektir.

Başta TMMOB ve bağlı odaları olmak üzere tüm emek ve meslek örgütlerinin üstündeki kapatma, vesayet altına alma gibi tüm baskılar ortadan kaldırılmalıdır. Emek ve Meslek örgütlerinin, örgütlenme çalışmaları önündeki engeller kaldırılarak; bu örgütlerin yaptığı her türlü çalışmanın geniş halk kitlelerine ulaşması için adaletin sağlanması gerekmektedir.

Soma İçin ADALET, Herkes İçin ADALET

Adalet ülkemiz ve halkımız için çok elzem bir ihtiyaçtır. Madencilik alanında da Soma için ihtiyaçtır, 301 can için ihtiyaçtır. Bilindiği üzere 13 Mayıs 2014 tarihinde Soma'da aralarında 5 maden mühendisi meslektaşımızın da hayatını kaybettiği faciada 301 maden emekçisi yaşamını kaybetmiştir.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası; mesleki uzmanlık alanı, ölen ve ölemeyen üyeleri, yargılanan üyeleri ve dava sürecinde davaya katkı koyan üyeleri ve hazırladığı raporlar nedeniyle bu olayın merkezindedir. Odamız gelenekleri, ilkeleri ve duruşuyla yaşanan bu faciada olayın merkezinde olmaktan geri durmamış ve facianın yaşandığı ilk andan itibaren ilan ettiği şekilde bu sürecin bilime, tekniğe ve hukuka uygun olarak sonuçlanıncaya kadar takipçisi olacağını ilan etmiştir ve o günden itibaren de gereğini yapmaktadır.

Soma Faciasının hemen akabinde 16 haziran 2014 tarihinde TMMOB, TTB, KESK ve DİSK tarafından düzenlenen eylemde açılan ilk "ADALET" pankartı Odamız tarafından açılmış ve her açıklamasında da yer almıştır.

Sözlerime son vermeden önce kurultay kapsamında dün düzenlenen Soma İçin Adalet, Şirvan İçin Adalet konulu çalışmaya davet edilmememiz konusunda da üzüntülerimi siz katılımcılarla paylaşmadan edemeyeceğim.

Kurultayın düzenlenmesinde emeği geçenlere teşekkür eder, kurultayın ülkemiz, halkımız, mesleğimiz ve meslektaşlarımız için hayırlı olmasını diliyor ve hepinizi saygı, sevgi ve dostlukla selamlıyorum.

**SOMA İÇİN ADALET,
HERKES İÇİN ADALET,
YAŞASIN ADALET,**

*Ayhan YÜKSEL
TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı
29 Ağustos 2017, Çanakkale*

KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU'NUN YANINDAYIZ DARBE HUKUKUNA, ANAYASA İHLALİNE VE HUKUK DIŞI KARARLARA DİRENECEĞİZ

Önceki gün, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın Kimya Mühendisleri Odamızın Yönetim Kurulu'nun görevden alınması istemi üzerine açtığı davada Odamız Yönetim kurulunun görevden alınması kararı verilmiştir.

Öncelikle, Anayasa'nın 135. Maddesi'ne aykırı olan bu hukuk dışı kararı protesto ediyor ve kınadığımızı belirtmek istiyoruz.

Kamuoyunca bilindiği üzere, Birliğimiz TMMOB ve Odalarımız, neoliberal dönüşüm programları çerçevesinde; tarih, kültür, doğa, kent, kır, enerji, maden, tarım, gıda rantları önünde engel oluşturması, sanayisizleştirme süreci ve özelleştirme talanına dur demesinden ötürü uzunca bir süredir iktidarın hedefindedir.

Yine kamuoyunca bilindiği üzere siyasi iktidar, Odalarımızın, Anayasal dayanağı bulunan kamusal hizmet ve kamusal denetim fonksiyonları ile özerk demokratik ve kamu tüzel kişiliği yapısını ortadan kaldırma, önemli bazı yetkilerini yok etme ve TMMOB Yasası'nı değiştirme çabası içerisinde.

TMMOB ve bağlı Odalarını "nasıl etkisizleştiririz" diye düşünen iktidar, 2011 yılındaki KHK düzenlemelerinin ardından, 2013 yılında, 1983'ten itibaren hiçbir iktidar tarafından işletilmeyen antidemokratik bir hük-

mü; 12 Eylül dönemindeki bir KHK düzenlemesini bulup işletmeye yönelmiştir. 2014 yılından itibaren bu yönde girişimlerde bulunulmuş, TMMOB ve bağlı Odalarının "idari ve mali denetimine" yönelik Bakanlar Kurulu kararları alınarak tebliğler çıkarılmıştır. 2016 yılı Şubat ayında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kimya Mühendisleri Odası'nı idari ve mali yönden inceleme kararı almış; 1 Kasım 2016 tarihinde de, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, on bir Odamızı idari ve mali denetime tabi tutma girişimini başlatmıştır.

16 Nisan 2016 tarihinde yapılan Kimya Mühendisleri Odası Genel Kurulu, Anayasa'da belirtildiği gibi bir kanun düzenlemesi olmadığı için Bakanlığa hukuka aykırı bir inceleme yaptırılmaması kararı almış; Bakanlık müfettişlerine istedikleri belgelerin web sitesinde olduğu bildirilmiştir. Ancak Bakanlık, Kimya Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu'nun görevden alınması için yargıya başvurmuştur. Diğer Odalarımızın da Kimya Mühendisleri Odası'nın kararına benzer ortak bir tutum izlediğini bu arada belirtmek isteriz.

Diğer yandan, askeri vesayeti ortadan kaldırmakla övünen bir iktidarın, bu ülkenin mühendis, mimar, şehir plancılarının örgütleri üzerinde 12 Eylül askeri cuntası

döneminin bir düzenlemesini aradan geçen 30 yıldan sonra devreye sokarak Odalarımız üzerinde hiyerarşik bir vesayet ilişkisi tesis etmeye çalışması, gerçeklikte darbe hukukunu benimsediğini göstermektedir. İktidarın 12 Eylülcülerini aratmayan otoriter bir yaklaşıma sahip olduğu bu vesileyle de görülmüştür.

Yine belirtmek isteriz; kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bakımından, Anayasa`da belirtilen idari ve mali denetimin hangi konularda, hangi merci tarafından ve ne şekilde gerçekleştirileceğinin bir kanun ile somut ve açık bir şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak Anayasa`nın bizleri ve bizim gibi meslek örgütlerini kapsayan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları üzerine olan 135. Maddesinde, "Bu meslek kuruluşları üzerinde Devletin idari ve mali denetimine ilişkin kurallar kanunla düzenlenir" hükmüne rağmen bu yönde bir kanun düzenlemesi bulunmamaktadır.

TMMOB Yasası ya da başka herhangi bir kanunda bu yönde bir hüküm bulunmamasına karşın iktidar bürokrasisi, Odalarımız ve TMMOB`yi siyasi iktidarın hiyerarşik denetimi ve vesayeti altına sokmaya çalışmaktadır.

Anayasa`nın 135. maddesiyle verilmiş görev, yetki ve sorumlulukları içeren mevzuatın hazırlanması, geliştirilmesi ve uygulanmasının sağlanması, Anayasa hükümleri gereği ilgili meslek odalarına aittir ve ortada 6235 sayılı TMMOB Yasası ile yönetmelikleri de bulunmaktadır.

Tekrar belirtmek isteriz; hem Bakanlıkların Odalarımızı denetlemeye yönelik talebi, hem de mahkemenin önceki gün verdiği karar, Anayasa`nın 135. Maddesi`ne aykırıdır. Mahkeme, Anayasaya aykırı bir karar almıştır.

TMMOB ve bağlı Odalar, 6235 sayılı TMMOB Yasası ile kurulmuş kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olmalarından dolayı, iş ve işlemlerini, ilgili yasa ve yönetmelikler kapsamında gerçekleştirirler. Birliğimizin ve Odalarımızın tüm faaliyetleri, TMMOB Yasası, Yönetmelikleri ve ayrıca bağlı Odaların kendi yönetmeliklerine tabidir. Odalarımızın faaliyetlerinin yasa ve yönetmeliklere uygunluğu, genel kurullarımızda seçilen denetleme kurulları tarafın-

dan düzenli olarak yapılmaktadır. 1954 yılından bu yana hiçbir Odamızın denetleme raporlarında hiçbir olumsuzluk görülmediğini de belirtmek isteriz. Dahası, Odalarımızın tüm idari ve mali faaliyetleri, internet siteleri ve diğer yayınlarla hem üyelerimize hem de tüm kamuoyuna açık biçimde duyurulmaktadır.

Kimya Mühendisleri Odamızın Yönetim Kurulu, söz konusu hukuk dışı mahkeme kararı üzerine, görev başında olduklarını ve Oda Yönetim Kurulu seçimlerinin olağan şekilde 2018 yılı Nisan ayında yapılacağını açıklamıştır. Kimya Mühendisleri Odamızın, TMMOB`nin ve bağlı Odaların özerk demokratik yapısını ortadan kaldırmak, baskı altına alarak susturmak isteyen iktidar politikalarına ve darbe hukukuna karşı, biz TMMOB`ye bağlı bütün Odalar olarak, Kimya Mühendisleri Odası ve TMMOB ile tam bir dayanışma içinde olduğumuzu kamuoyuna duyururuz.

Ülkemize, halkımıza, mesleklerimize, meslek örgütlerimize ve birliğimize sahip çıkmaya devam edeceğiz.

Yaşasın TMMOB örgütlülüğü.

Yaşasın haklı mücadelemiz.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Bilgisayar Mühendisleri Odası
Çevre Mühendisleri Odası
Elektrik Mühendisleri Odası
Fizik Mühendisleri Odası
Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası
Gemi Mühendisleri Odası
Gıda Mühendisleri Odası
Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası
İçmimarlar Odası
İnşaat Mühendisleri Odası
Jeofizik Mühendisleri Odası
Jeoloji Mühendisleri Odası
Kimya Mühendisleri Odası
Maden Mühendisleri Odası
Makina Mühendisleri Odası
Metalurji ve Malzeme Mühendisleri Odası
Meteoroloji Mühendisleri Odası
Mimarlar Odası
Orman Mühendisleri Odası
Petrol Mühendisleri Odası
Peyzaj Mimarları Odası
Şehir Plancıları Odası
Tekstil Mühendisleri Odası
Ziraat Mühendisleri Odası

İŞYERİ ZİYARETLERİ DEVAM EDİYOR

CHP BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET AKIN ODAMIZI ZİYARET ETTİ

CHP Balıkesir milletvekili Sayın Ahmet AKIN 12 Eylül 2017 tarihinde Odamızı ziyaret etmiştir.

Ziyarete 26-29 Ağustos 2017 tarihleri arasında Çanakkale`de düzenlenen Adalet Kurultayı kapsamında gerçekleştirilen "Madencilikte Adalet Çalıştayı" değerlendirildi.

MADEN İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ZİYARET EDİLDİ

Oda Başkanımız Ayhan Yüksel, Genel Sekreterimiz Necmi Ergin ve Yönetim Kurulu Üyemiz Öznur Akça`dan oluşan heyet Maden İşleri Genel Müdür Vekili Mithat Cansız`ı makamında ziyaret ettiler.

Ziyarete hazırlık çalışmaları devam eden yönetmelikler ve sektörel sorunlar hakkında görüş alışverişinde bulunuldu. Sorunlar hakkında Odamızın görüşleri iletildi.

SGK`NIN ASGARİ ÜCRET PROTOKOLÜNÜ TEK TARAFLI İPTAL ETMESİ İŞLEMİNE KARŞI DAVA AÇILDI

Birliğimiz ile SGK arasında 31 Temmuz 2012 tarihinde imzalanan ve "asgari ücret" protokolünün Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından tek taraflı olarak feshedilmesine ilişkin Ankara Nöbetçi İdare Mahkemesine dava açtık.

SGK tarafından hukuksuz biçimde tek taraflı olarak yapılan fesih işleminin iptali ve yürütmesinin durdurulması talebini içeren dava dilekçesinde, Birliğimiz ile SGK arasında yapılan protokolün amacı, önemi ve hukuksal statüsüne ilişkin saptamalar yer alıyor.

Protokol hükümlerine göre SGK'nın tek taraflı fesih yetkisinin olmadığına vurgulandığı dava dilekçesinde ayrıca protokolün iptalinin kayıt dışı istihdamı artıracığı, iş yaşamında olumsuz sonuçlar yaratacağı ve üyelerimiz açısından telafisi imkânsız sonuçlar doğuracağını altı çiziliyor.

SOMA DAVASININ TAKİPÇİSİ OLMAYA DEVAM EDECEĞİZ!

Oda Başkanımız Ayhan Yüksel, İzmir Şube Başkanımız Aykut Akdemir, Zonguldak Şube İl. Başkanımız Hüsnü Meydan ve İstanbul Şube Yönetim Kurulu Üyemiz Hürriyet Demirhan'dan oluşan heyet Manisa Akhisar'da görülmekte olan Soma Davasını takip etmeye devam ettiler.

Oda Başkanımız Ayhan yüksel dava hakkında açıklamalarda bulundu. Soma'yı unutmayacağız, unutturmayacağız!

ODAMIZ EĞİTİM FAALİYETLERİNE DEVAM EDİYOR

ANKARA'DA 8-9 EYLÜL 2017 TARİHLERİ ARASINDA PATLAYICI MADDE ATEŞLEYİCİ EĞİTİMİ (C SINIFI BELGE İÇİN) DÜZENLENDİ

8 - 9 Eylül 2017 tarihleri arasında Ankara'da Patlayıcı Madde Ateşleyici Eğitimi (C Sınıfı Belge için) düzenlenmiştir.

İki gün boyunca süren eğitime 100 civarında maden çalışanı arkadaşımız katılmıştır.

BİLECİK/SÖĞÜT'DE TEHLİKELİ VE ÇOK TEHLİKELİ İŞLERDE SONDAJCILIK EĞİTİM PROGRAMI DÜZENLENDİ

Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile TMMOB Maden Mühendisleri Odası arasında 07.02.2017 tarihinde "MESLEKİ EĞİTİM" vermek üzere imzalanmış olan protokol çerçevesince; Söğüt/Bilecik'te bulunan özel bir maden işletmesinde çalışan işçilere "Tehlikeli ve Çok Tehlikeli İşlerde Sondajcılık" konusunda mesleki eğitim programı düzenlenmiştir. Söğüt Halk Eğitim Merkezinde 10-14 Temmuz 2017 tarihleri arasında düzenlemiş olduğumuz, 38 maden çalışanının katılımı olduğu eğitim programı sonunda bir sınav

yapılmış ve katılımcılara eğitim sertifikaları verilmiştir.

ÖZGÜR, DEMOKRATİK LAİK VE BARIŞ İÇİNDE TAM BAĞIMSIZ TÜRKİYE İÇİN KARANLIK DARBELERE KARŞI MÜCADELE EDECEĞİZ

Ülkemizde gerçekleştirilen 12 Eylül askeri darbesi de; gelişmekte olan ve kapitalizme karşı toplumsal muhalefetin geliştiği ülkelerde uygulanan darbeler gibi küresel güçler tarafından dayatılan 24 Ocak kararlarının üzerine gerçekleşmiş, emek ve demokrasi karşıtı, kapitalizmin amaçlarına hizmet etmek üzere uyarlanmış bir darbedir.

12 Eylül darbesinin 37 yıldır ülkemizde uygulanmakta olan anti-demokratik anayasası, kurumları, emek düşmanı, sermaye yanlısı düzenlemeleri ve laiklik karşıtı dinci gericiliği yaygınlaştırması, AKP iktidarı aracılığıyla uygulanmakta olan serbestleştirme, özelleştirme, taşeronlaştırma, esnekleştirme, kuralsızlaştırma ve denetimsizleştirme politikaları ile yaşamın tüm alanlarında fiili gelişmesinin doruğuna ulaştırılmıştır.

12 Eylül; demokrasinin, özgürlüklerin kısıtlanması, her türden hak arama arayışının ve örgütlenme girişimlerinin baskı altına alınması, madencilik başta olmak üzere kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi, gençlerin geleceksizliğe mahkum edilmesi, toplumun gerici ve ırkçı akımların etkisi altında şekillendirilmesinin önünü açmış olmasıyla hatırlanmaktadır.

12 Eylül ve 12 Eylül'ü oluşturanların yaratmış oldukları hukuksuzluğu ortadan kaldırmanın yolu, temel hak ve özgürlüklerin önündeki engelleri tamamen kaldırmaktan ve özgür, barış içinde birlikte yaşayabilen örgütlü toplumu geliştirmekten geçmektedir.

Ülkemizde uygulanmakta olan OHAL ve KHK hukuksuzluğu ile anti-demokratik düzenlemeler, 12 Eylül siyasi anlayışından farklı değildir.

Maden Mühendisleri Odası; TMMOB çatısı altında, özgür, demokratik, laik ve barış içinde tam bağımsız bir Türkiye için ülke sorunlarını mesleğin ve meslektaşın sorunlarından ayırmadan bilimin ve tekniğin ışığında emeğin ve halkın yanında yer alarak, darbelerle karşı mücadele etmeye devam edecektir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

*TMMOB
Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu
12 Eylül 2017, Ankara*

ODTÜ'YE SAHİP ÇIKMAK BAŞTA MÜHENDİSLER OLMAK ÜZERE TÜM HALKIMIZIN GÖREVIDİR

TMMOB Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu, 10 Eylül 2017 tarihinde, Ankara Büyükşehir Belediyesi' nin ODTÜ arazisinden geçirmek istediği yol için, ülkemizin en güzide bilim yuvalarından biri olan ODTÜ' ye yangından mal kaçırırçasına gece yarısı savaşa gider gibi polis ve iş makineleri ile girilmesine ve ODTÜ Ormanları'nın katledilmesine ilişkin bir basın açıklaması gerçekleştirdi.

ODTÜ' YE SAHİP ÇIKMAK BAŞTA MÜHENDİSLER OLMAK ÜZERE TÜM HALKIMIZIN GÖREVIDİR.

Yine bir Bayram Tatili sırasında ODTÜ' de I. ODTÜ Orman Katliamını gerçekleştiren Ankara Büyükşehir Belediyesi bilimin ve tekniğin ışığında yetişen ve diplomalarını banknotlara değiştirmeyen ODTÜ' lülerin tepkilerinden korktuğundan olsa gerek II. ODTÜ Orman Katliamını üniversite tatilde

iken bir gece yarısı operasyonu ile gerçekleştirilmiştir.

60 yıldır binlerce ODTÜ`lünün büyük özveriyle büyüttükleri ODTÜ Ormanının kalbine bir hançer saplanarak yaklaşık 12.000 ağaç; yüzlerce iş makinesiyle, tomaların ve polislerin nezaretinde yok edilmiştir.

Daha bir gün önce basında ODTÜ Rektörlüğü ile Ankara Büyükşehir Belediyesi`nin Ankara Valiliği aracılığıyla anlaşırıldığı yine bir protokol imzalandığı açıklanmıştı. Rektörlüğün açıklamasına göre Ankara Büyükşehir Belediyesi`nin talepleri ODTÜ`ye en az zarar verecek şekilde karşılanmıştı. Dün gece karanlığında görüldüğü üzere Bilkent Üniversitesi ve Bilkent Mahallesi arasında ODTÜ arasında iki şerit gidiş iki şerit geliş olmak üzere oldukça geniş bir yol ikişer şerit daha genişletilerek kullanılabilirken bu yola paralel bir güzergâh da yer yer 100 m ile 300 m arasında ODTÜ arazisi içinde açılmaktadır. Bu yol tamamlandığında yaklaşık 30 hektar ormanlık alanın ağaçları yok edilerek yola dönüştürülecek aynı zamanda yaklaşık 150-200 hektar büyüklüğünde orman alanı da üniversite arazisinden kopartılmış olacaktır.

Rektörlük seçimleri sırasında ODTÜ`lülere verdiği sözleri tutmayarak seçimlerde birinci olmamasına rağmen görevi kabul eden rektöründen mevcut yol varken yol

genişletilerek kullanılabilirken, neden başka bir güzergâh seçildiğinin, buna neden ve nasıl razı edildiğini açıklamasını istiyoruz!

Ankara Büyükşehir Belediyesinden, neden yangından mal kaçırıcısına bir hafta sonu gece yarısında yüzlerce iş makinesiyle çalışmaya başlandığının açıklanmasını istiyoruz. Rekor kıracak başka alanlar yok mu idi?

İç Anadolu Bölgesinin ve Ankara`nın bozkırlarında hepimize adeta birer akciğer olan ve Ankara`ya kattığı güzellikler nedeniyle doğal sit alanı olarak ilan edilen bu alandan Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından yol geçirilmesini sağlayan bu planın neden onayladığının açıklanmasını istiyoruz!

60 yılı aşkın süredir bilime, halkımıza hizmet eden ODTÜ`ye sahip çıkmak başta on binlerce çalışanı, öğrencisi, akademisyeni ve mühendis mezunları olmak üzere tüm Ankaralıların ve halkımızın görevidir.

ODTÜ sahipsiz değildir şiarıyla ODTÜ`ye sahip çıkmaya ve her türlü yalana, talana dur demeye devam edeceğiz.

TMMOB
Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu
10 Eylül 2017, Ankara

OHAL VE KHK REJİMİNE HAYIR! İHRAÇ EDİLEN ÜYELERİMİZ BİR AN ÖNCE İŞLERİNE İADE EDİLMELİDİR

TMMOB Heyeti, Diyarbakır Sur`da yaptığı incelemelerin ardından 3 Ağustos 2017 tarihinde MMO Diyarbakır Şubesinde Sur`daki Yıkımlar ile KHK`larla ihraç edilen Mühendis, Mimar, Şehir Plancılarına ilişkin bir basın toplantısı düzenledi.

TMMOB Yönetim Kurulu üyeleri, TMMOB`ye bağlı odaların başkan ve yöneticileri, TMMOB Diyarbakır İKK bileşenleri ihraç edilen yöneticilerin de katılımıyla

gerçekleşen basın toplantısında açıklamayı TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Korumaz okudu.

**OHAL VE KHK REJİMİNE HAYIR!
İHRAÇ EDİLEN ÜYELERİMİZ BİR AN ÖNCE
İŞLERİNE İADE EDİLMELİDİR**

TMMOB Yürütme Kurulu üyeleri ile Birliğimize bağlı Odalardan Elektrik Mühendisleri Odası, Jeoloji Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası, Makina Mü-

hendisleri Odası, Ziraat Mühendisleri Odası, Peyzaj Mimarları Odası ve Şehir Plancıları Odasının başkan ve yöneticileri olarak Diyarbakır'da KHK ile ihraç edilen üyelerimize sahip çıkmak, dayanışmamızı göstermek için buradayız.

Türkiye'deki 500 bini aşkın mühendis, mimar ve şehir plancısının örgütü olan TMMOB adına hepimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bundan yaklaşık yedi ay önce de, TMMOB Yönetim Kurulu ve Diyarbakır İKK bileşenlerimizle ortak bir toplantı gerçekleştirmiştik ve yaşadığımız sorunlara ilişkin görüşlerimizi sizlerle paylaşmıştık. Aradan geçen yedi aylık süreye, sorunların çözülmüş gibi sunulan anayasa referandumuna, üç ayda bir uzatılan olağanüstü hale rağmen yaşadığımız sorunlar değişmemiş, daha da artmıştır.

Türkiye hala baskı ve istibdat rejiminin hüküm sürdüğü; sokakların polis barikatlarıyla çevrildiği; haksız hukuksuz ihraçlarla insanların geleceklerinin elinden alındığı; siyasi parti başkanlarının, milletvekillerinin, gazetecilerin cezaevlerinde tutulduğu; dinci-gericiliğin gündelik yaşamın her anında hissedildiği; cemaat ve tarikatların devletin tüm kademelerinde örgütlendiği; ırkçılığın, şovenizmin, şiddetin ve linç kültürünün kutsandığı; halkın büyük kesimlerinin işsizlik, yoksulluk ve hayat pahalılığıyla boğuştuğu; kadınların sokaklarda özgürce gezeemediği; emek ve meslek odalarının yetkilerinin gasp edildiği bir ülke olmaya devam ediyor.

Değerli arkadaşlar,

15 Temmuz Darbe girişiminin üzerinden 1 yılı aşkın zaman geçti. 250 yurttaşımızın hayatını yitirdiği, binlerce kişinin yaralandığı, kamu binalarının ve TBMM'nin uçaklar tarafından bombalandığı darbe girişimi hala tam olarak aydınlatılabilmemiş değil. Darbe gecesi tam olarak neler yaşandığı ve darbenin siyasal ayağında kimlerin bulunduğu gibi temel sorular açıklığa kavuşturulmuş değil.

Açık olan tek şey, AKP'nin bu darbe

girişimini toplumsal muhalefeti baskı altına alabilmek ve tek adam rejimini inşa edebilmek için fırsat olarak kullandığıdır. Cumhurbaşkanı'nın daha ilk saatlerde "Allah'ın lütfu" olarak değerlendirdiği bu girişimin ardından ilan edilen OHAL ile birlikte, tüm Türkiye'de adeta cezaevi rejimi hüküm sürmeye başlamıştır. Yıllarca "Bölgede OHAL'i biz kaldırdık" diye propaganda yapan AKP, OHAL'i tüm Türkiye'ye yaymıştır.

OHAL rejimi, AKP'nin olağan yönetim biçimine dönüşmüş durumdadır. AKP OHAL yoluyla hem parlamentonun tüm yetkilerini kullanmakta hem de yargı organlarını kendi kontrolü altında tutmaktadır.

Son 1 yılda çıkartılan Kanun Hükmünde Kararnamelerle 130 bine yakın kamu emekçisi hukuksuz biçimde işinden atılmış, yüzlerce basın yayın organı kapatılmış, çok sayıda derneğin faaliyetleri durdurulmuştur.

Hukuksuz ve keyfi biçimde görevlerinden ihraç edilenlerin arasında, içlerinde Birliğimize bağlı odaların şube yöneticilerinin de bulunduğu, 3000 bine yakın üzerinde mühendis, mimar ve şehir plancısı da yer almaktadır. Sadece Diyarbakır'da 29'u şube yöneticimiz olmak üzere toplam 191 mühendis, mimar ve şehir plancısı ihraç edildi. Özellikle kayyum atanan belediyelerde KHK'lar, mevcut çalışanları tasfiye edip, kendi gerici kadrolarını işe almak amacıyla kullanılmaktadır.

Hayatını kirli cemaat ilişkilerine ve darbe zihniyetine karşı, bilimsel değerler ışığında özgürlük ve demokrasi mücadelesi vererek geçiren üye ve yöneticilerimizin görevlerinden ihraç edilmesini kabul etmiyoruz! Bu ihraçlar, darbecilerle ve cemaat unsurlarıyla mücadeleyi bulandırmaktan başka bir şeye hizmet etmemektedir.

Barış istediği için, özgürlüklerden yana olduğu için, demokrasi mücadelesi verdiği için, eşitliği savunduğu için ihraç edilen tüm kamu emekçileri derhal görevlerine iade edilmelidir. Mahkemeler üzerindeki baskı kaldırılarak hukuki süreçlerin hızlı ve etkin biçimde işlemesi sağlanmalıdır.

Yaşadığımız hukuksuzluklar, ülkemizin doğusundan batısına, gencinden yaşlısına kadar toplumun tüm kesimlerinin "Adalet" talebi etrafında bir araya gelmesine neden oldu.

Adalet talebi tarihin hiçbir döneminde bu denli yakıcı biçimde öne çıkmamıştı. Dünya tarihinin en uzun siyasal yürüyüşü "Adalet" talebiyle yapıldı. Milyonlarca kişi "hak, hukuk, adalet" sloganıyla bir araya geldi. Her hafta ayrı bir duruşma salonunda "adalet arayışı" yaşanıyor. Şehir meydanlarından "Vicdan ve Adalet" nöbetleri tutuluyor. Bu talebe kimse kulaklarını tıkayamaz.

Değerli Basın Mensupları, Sevgili Arkadaşlar

Bu bölgenin insanları, Olağanüstü Hal konusunda, herkesten çok daha fazla deneyime ve acı hatıralara sahiptir. Hukuksuz biçimde yürütülen Olağanüstü Hal dönemlerinin ne denli yıkıcı ve acı toplumsal sonuçlar doğurduğunu en iyi bilen coğrafyadayız.

Acı ve korkuya dayalı hükümlerle yaşamaya şansı bulunmamaktadır. Hem OHAL'in hem de savaşın izlerini ve tahribatını ortadan kaldırmanın yolu, barış içinde birarada yaşamı savunmaktan geçer.

Savaş ve OHAL uygulamaları bu bölgede sadece insanları işinden etmekle kalmamış, bütün bir coğrafyanın tarihini, kültürünü ve sosyolojisini de derinden etkilemiştir. Hemen yanı başımızda binlerce yıllık bir tarihi mirası taşıyan Sur, bu yıkımdan en fazla etkilenen bölgelerin başında gelmektedir.

2015 yılı sonunda yaşanan çatışmalar sonucunda büyük bir yıkım yaşayan Sur, şimdi bir yıkım da "Kentsel Dönüşüm" nedeniyle yaşamaktadır. Sur'daki yeni yapılaşma, kentin tarihi ve kültürel dokusuna uygun değildir. Birliğimize bağlı odaların bu konuda incelemede bulunması için yaptıkları başvurular OHAL gerekçesiyle reddedilmektedir.

Geçmişin kültürel ve teknik mirasını korumak ve geleceğe taşımak, bu ülkedeki tüm mühendis, mimar ve şehir plancılarının görevi ve sorumluluğudur. TMMOB olarak bu sorumlulukla davranmaya ve kültürel ve tarihsel mirasımızı korumak için çalışmaya devam edeceğiz. Yetkililerden de aynı sorumluluğu bekliyoruz ve Sur'u rantta kurban etmek yerine, tarihsel ve kültürel dokusuna uygun biçimde yapılandırmak için çalışmaya davet ediyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

TMMOB olarak bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da meslek onurumuza, üyelerimize ve ülkemize sahip çıkmaya devam edeceğiz. Haksız ve hukuksuz biçimde ihraç edilen üyelerimiz işlerine dönene, OHAL ve KHK düzeni tümüyle ortadan kaldırılarak mağduriyetler giderilene, savaş politikalarının yarattığı yıkımlar ortadan kaldırılana kadar mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğiz.

Yaşasın Demokrasi Mücadelesi, Yaşasın TMMOB Örgütlülüğü!

Emin Koramaz

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

UMREK HAKKINDA BASIN AÇIKLAMASI

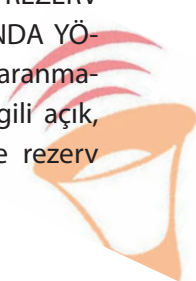
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
MADENCİLİK SEKTÖRÜNÜ YOKETMEYE KARRARLI

SON DÜZENLEME İLE DİPLOMALARIMIZ
VE MESLEKİ DENEYİMLERİMİZ YOK SAYILIYOR
BİNLERCE MÜHENDİS İŞSİZLİĞE MAHKUM EDİLİYOR!!!

Bir torba yasa içinde daha önce Maden Kanunu'na ilave edilmiş bir ek madde ile

yasalaşan "Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu" kurulmasıyla ilgili yönetmelik 26 Temmuz 2017 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

"ULUSAL MADEN KAYNAK VE REZERV RAPORLAMA KOMİSYONU HAKKINDA YÖNETMELİĞİN" amacı, madenlerin aranması, araştırılması ve üretilmesi ile ilgili açık, güvenilir, uygulanabilir kaynak ve rezerv

bilgilerini oluşturmak, bunlarla ilgili raporlama standartlarını ve kriterleri belirlemek, yetkin kişi ve/veya yetkilendirilmiş tüzel kişilerde aranan nitelikleri belirlemek, bunlara eğitim vermek, sertifikalandırmak, sicil ve sicil kayıtlarını tutmak, denetlemek amacıyla kurulan UMREK'in teşkili, yönetimi, görevleri, çalışma esasları ile üyelerin atanmasında aranan nitelikler ilgili usul ve esasları düzenlemek olarak belirtilmiştir.

TMMOB'ne bağlı Jeoloji ve Maden Mühendisleri Odaları olarak, söz konusu komisyonun kurulmasına yönelik yasa tasarısının TBMM gündemine geldiği andan itibaren girişimlerde bulunulmuş, ortak basın açıklaması ile bu tasarının yaratacağı olumsuzluklar kamuoyu ve üyelerimizin bilgisine sunularak tasarının geri çekilmesi için yoğun çaba gösterilmiştir. Ancak, eleştiri ve önerilere önem vermeyen çoğunlukçu yönetim anlayışı burada da ortaya çıkmış ve madde TBMM'de yasalaşmıştır.

Bu düzenleme, her çıkardığı yasa veya yönetmelik ile madencilik alanındaki sorunları çözmek bir yana yeni sorunlar yaratan, madenciliğin gelişmesine engel olan, hatta madenciliği yok eden siyasi iktidarın ve bürokratlarının beceriksizliğine yeni bir örnek oluşturmuştur.

Madencilik sektörünün en temel mühendislik disiplinlerinin Anayasal meslek örgütleri olan konusunda uzman Meslek Odaları olarak, "ULUSAL MADEN KAYNAK VE REZERV RAPORLAMA KOMİSYONU HAKKINDA YÖNETMELİK" in hazırlık aşamalarında görüşlerimiz yapılan toplantı ve çalıştaylarda yönetmeliği hazırlayan ETKB ve MİGEM yöneticilerine iletilmiş ve önerilerimiz paylaşılmıştır. Ancak, Anayasal kuruluş olan Odalarımızın yok sayıldığı bu yönetmeliğe ilişkin görüşlerimizin dikkate alınmadığını bir kez daha kamuoyu ve meslek camialarımızla paylaşmayı bir görev biliyoruz.

Bu yönetmelik ile; biçim, nitelik ve nicelik olarak muhtemel ekonomik beklentileri karşılayacak katı, sıvı ve gaz birikimleri ifa-

de eden kaynak ile bu kaynağın, boyutları ve tenörü/kalitesi belirlenmiş ve günün şartlarında ekonomik olarak üretilebilir ve işlenebilir kısmı olan rezervlerin raporlama standartları ve kriterleri ile bu raporları hazırlayabilecek yetkin kişi kişiler, kurulan bir komisyon tarafından belirlenecektir.

Bu uygulama ile;

Maden Kanunu'na daha önce eklenmiş olan "Yetkilendirilmiş Tüzel Kişiler" ile UMREK Komisyonuna ilişkin düzenlemeler muhalefet partileri tarafından Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle Anayasa Mahkemesi taşınmış iken; Anayasa Mahkemesi'ne yapılmış olan başvurunun sonucunu beklemesizin aynı içerikte yapılan bu düzenleme hukuk devletinin temel ilkelerine aykırılık oluşturmaktadır.

Ülkemizdeki mühendislik fakültelerinin maden ve jeoloji mühendisliği bölümlerinde lisans, yüksek lisans ve doktora programlarını tamamlayarak 3458 sayılı mühendislik kanunu uyarınca almış oldukları diplomalar ile mühendislik yapmaya hak kazanmış olan mühendislerimiz yetersiz olarak değerlendirilecek, madencilik alanında kaynak ve rezerv raporu hazırlayıp imzalamayacaklardır.

Mühendislerimiz; tamamı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı tarafından atanacak içerisinde meslek örgütleri ve yüksek öğretim kurumundan bir tek temsilcinin olmadığı komisyon üyeleri tarafından, üniversite diploması sahibi olmanın ötesinde ayrıca 5, 10 veya 15 yıl gibi belirlenecek sürelerde madenciliğin aynı alanında çalışmış olma, açılacak olan ücretli kurs ve sınavlarda başarılı olma gibi hukuksuz olarak ikinci bir kez yetkilendirilmek suretiyle bu raporları hazırlayabileceklerdir.

Bu düzenleme ile, Üniversite eğitiminin sağlayamadığı yetkinliğin, verilecek kısa süreli eğitimlerle sağlanacağı öngörülmektedir. Günümüz koşullarında, deneyimsizliğin tüm hizmet kusurlarının tek nedeni olmadığı, piyasa koşulları ve daha fazla kar elde

etme anlayışının ve eksik, yetersiz kamusal denetimin asıl olarak olumsuz sonuçların nedeni olduğu bilinmektedir.

Diğer taraftan, yabancı mühendislerin çalışma koşullarına hiçbir kısıt getirilmez iken, kendi mühendislerimizin önemli bir kısmı nitelsiz ve yetersiz olarak sınıflandırılacaktır. Çok sınırlı sayıda mühendisin bu işleri yapmaya yetkili kılınması sonucunda seçkin! mühendislik ortaya çıkarılacak; yetersiz olarak sıfatlandırılmış önemli sayıdaki mühendis madencilik sektörünün dışına atılarak işsiz kalacak ya da bu az sayıda seçkin ve yetkin mühendisin hizmetine sunulacaktır.

Bu uygulama sonucunda, eğitim öğretim alt yapısı ve kadroları yeterli olmayan üniversitelerde, eşit koşullarda eğitim şansı olmayan ve ancak kendilerine sunulan imkânlarla mühendis unvanını alabilen genç mühendisler bu unvanı da kullanamaz hale gelecektir. Bu ayıklama, var olan eşitsizliği daha da derinleştirerek, doğumundan itibaren eşitsiz koşullarda yaşam mücadelesi vermek zorunda olan genç mühendislerin, eğitimini aldıkları meslek alanından da dışlanmasına neden olacak ve yaşam mücadelesinde umutsuz bırakılmasına yol açacaktır.

Bu düzenleme ile, mühendislik hizmetlerinde kamu denetimi de yok edilmiş olacaktır. Yetkin mühendis olarak belgelendirilerek tecrübe ve yetkinliğe sahip olduğu varsayılan kişilerin her yaptığı iş ve hazırladığı her rapor doğru kabul edilerek işin ve hizmetin yerinde denetim ve kontrolü ciddi zafiyete uğrayacaktır.

Bütün bu temel olumsuzluklarının yanında bu yönetmelik bir dizi önemli yanlış ve eksikliği de içinde barındırmaktadır.

Dünyada kurulan UMREK benzeri "JORC, PERC, SAMREC, CRISCO" gibi kurumlar "idareden bağımsız kuruluşlar" şeklinde örgütlenmişken, bu düzenleme ile kurulacak komisyon, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının seçtiği ve atadığı kişilerden oluşacak, başkanını Bakan belirleyecek, sekreteryası ise kamu adına madencilik faaliyetlerine ilişkin

her türlü ruhsat, izin, denetim ve düzenleme yapma yetkisi verilen MİGEM tarafından yürütülecektir. Bu haliyle kurulacak komisyonun siyasi iktidardan ve idareden bağımsız olmayacağı çok açıktır.

Kurulacak ve kısa adı UMREK olan komisyon, MİGEM ve MTA Genel Müdürlüklerinden birer üye, BDDK ve TBB tarafından önerilecek birer aday arasından seçilecek bir üye, SPK ve BİST tarafından önerilecek birer aday arasından seçilecek bir üye, Maden, Jeoloji, Jeofizik, Harita, Metalürji mühendisi olup MİGEM`de oluşturulan komiteye başvuru yapanlardan komite tarafından önerilecek meslek odasına kayıtlı dört aday arasından seçilecek iki üye, TOBB tarafından önerilecek iki aday arasından seçilecek bir üye olmak üzere Bakanın seçtiği ve atadığı toplam yedi üyeden oluşacaktır. Siyasi iktidarın objektiflikten, hukuksal gereklilikten uzak; dar, sığ ve taraflı bakışı Komisyon oluşumunda da ortaya çıkmakta; sermaye/piyasa kuruluşlarının bu komisyonda yer alması sağlanırken Anayasanın 135. Maddesinde tanımlanmış olan, kuruluş kanunu bulunan 550 bin üyeli TMMOB`nin uzman odalarının bu komisyonun bilinçli olarak dışında tutulmakta, adının zikredilmesinden dahi korkulmaktadır.

Siyasi iktidara ve idareye bağlı olarak çalışacak UMREK komisyonun bağımsız karar alabilmesi olanaklı olamayacağı gibi, bu kuruluş tarafından yetkilendirilen mühendisler tarafından hazırlanan raporların uluslararası norm ve standartlara uygun olarak hazırlandığını, bu kuruluşun JORC, PERC, SAMREC veya CRISCO gibi idareden ve siyasi iktidardan bağımsız uluslararası kuruluşlara üye olması mümkün olamayacağı gibi, siyasi iktidara ve idare bağlı kuruluş tarafından yetkilendirilen mühendisler tarafından hazırlanacak kaynak ve rezerv raporlarının uluslararası borsa ve bankalar tarafından da dikkate alınmayacağı aşikardır.

Tüm dünyada mühendislerin uzman/yetenlikleri ilgili meslek örgütleri tarafından belirlenirken, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı dünya bilim ve mühendislik

camiasına geçecek bir buluş yaparak, SPK, BDDK, BİST, TOBB gibi sermaye, banka, borsa ve esnaf örgütü temsilcilerinden oluşacak bir komisyon vasıtasıyla Jeoloji, Maden, Jeofizik, Harita, Metalürji mühendislerinin kendi uzmanlık alanlarında yetkin/uzman olduklarına karar verecektir. Milli Eğitim müfredatında "cihat" devriminden sonra, mühendislerin yetkinlik/uzmanlıkları da "ense traşına" bakılarak konunun uzmanı olmayan esnaf ve sermaye örgütlerinin temsilcileri tarafından verilecektir.

Sonuç olarak;

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Maden Kanununun da yapılan değişiklikler gereği çıkarılması gerekli yönetmelikleri iki yılı aşkın süredir çıkaramadığı ve bu sebeple sektörü ve üyelerimizi mağdur eden uygulamalar ortada dururken, bu düzenlemenin öncelikle gündeme taşınması anlaşılır değildir.

2012 yılında çıkarılan Başbakanlık Genelgesi ile 2010 yılında 31.000 olan arama ruhsat sayısı 2016 yılında 1960 adede düşürülerek cendere içine alınan madencilik sektöründe geçen 5 yıllık süre içerisinde %35 oranında küçülme yaşanırken, düşen emtia fiyatlarının da etkisiyle her gün işletmelerin kapandığı, binlerce mühendis ve işçinin işsiz kaldığı bir dönemde, üretim ekonomisine dayalı sektörel çözümler üretmek yerine, var olan işsizliği daha da artıracak bu düzenleme kabul edilemez niteliktedir.

Bu yönetmelikle getirilen düzenlemenin gerçekte uzmanlık ve ileri düzeyde bilgilenmeyi sağlayacak ve kaliteyi arttıracak hiçbir yanı bulunmamakta; bu uygulama tam tersine mühendislik hizmetlerinin daha acımasız koşullarda daha kalitesiz gerçekleştirilmesine yol açacak niteliktedir.

Biz madencilik alanında faaliyet gösteren Jeoloji, Jeofizik ve Maden Mühendisleri Odaları olarak;

Madencilikte mevcut sorunların kaynağına inmeyen, mühendisler arasında kastaşma oluşturan yetkin mühendis uygulamalarını getirerek genç meslektaşlarımızı işsiz bırakacak olan, yandaş medyanın tabiri ile meslek odalarına "gol atma" peşinde koşan ve meslek odaları ile TMMOB'yi yok sayan, siyasi iktidar ve idareden bağımsız olamayan bu komisyonun kurulmasını ve uygulamalarını kabul etmeyeceğimizi, bu yönetmeliğe karşı hukuki ve meşru zeminde girişimlerimizi sürdüreceğimizi bildiriyor, ülkenin ve toplumun yararına olan madencilik politikalarının hayata geçirilmesine ve üyelerimizin haklarını korumak için yaşamın her alanında mücadele etmeye devam edeceğimizi ifade ediyoruz.

Saygılarımızla;

TMMOB Jeoloji Mühendisleri

Yönetim Kurulu

TMMOB Maden Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

DÜŞÜNELİM - ÇÖZELİM

	Batı	Kuzey	Doğu	Güney
A,D, 3 ♠				
A,6,5, 4 ♥		-		♦
V,10,7,2 ♦	-	♥	-	♣ 2
K,6 ♣	-	♠ 2	-	♣ 3
	-	♦ 3	-	♥ 3
	-	4 NT	-	♦ 5
A,7,6,4,2 ♠				
3 ♥	Atak ♦ 4			
A,5 ♦				
A,K,D,7,4 ♣				

ALINMAYAN BASİT ÖNLEMLER NEDENİYLE MADEN OCAKLARINDA ÖLÜMLER DEVAM EDİYOR

Maden ocaklarında alınmayan önlemler, nitel ve nicel olarak yapılamayan denetimler sonucu maden işçileri birer birer yaşamlarını kaybediyor.

Ülkemizde son iki ay içerisinde;

-16.05.2017 tarihinde Antalya'nın Kaş ilçesinde özel sektöre ait yeraltı kömür işletmesinde gaz ve grizu patlaması sonucu iki maden emekçisi,

-30.05.2017 tarihinde Zonguldak'ın Gelik beldesinde özel sektöre ait yeraltı kömür işletmesinde meydana gelen göçük sonucu iki maden emekçisi,

-30.06.2017 tarihinde Türkiye Taşkömürleri Kurumu işletmesinde konveyöre sıkışan bir maden emekçisi,

-01.07.2017 tarihinde Zonguldak'ın Üzülmaz beldesinde özel sektöre ait yeraltı kömür işletmesinde çıkan gazdan zehirlenen iki maden emekçisi,

-16.07.2017 tarihinde Gümüşhane'nin Kelkit İlçesinde özel sektöre ait yeraltı kömür işletmesinde gazdan zehirlenen iki maden emekçisi hayatlarını kaybetmişlerdir.

Bu kazalardaki ölüm nedenleri incelendiğinde karşımıza gazdan zehirlenme, grizu patlaması, göçük ve sıkışma gibi madencilik bilim ve tekniği bakımından çok basit ve temel nedenler ve alınması gerekli önlemler çıkmaktadır. Yaşanan ölümler yapılacak uygun havalandırma, uygun tahkimat ve uygun OFK ve gaz ölçüm cihazları gibi ekipmanlar ile çok kolay bir şekilde önlenilecek ölümlerdir. Alınmayan önlemler dediğimizde bu basit önlemlerden bahsetmekteyiz. Alınmayan bu basit önlemler nedeniyle yaşanan ölümlere de iş cinayeti demektedir.

Maden işletmelerinde kısaca ocak diye tabir ettiğimiz hazırlık galerileri ve üretim alanları uygun ve sağlam biçimde tahkimat ile desteklenmelidir. Ocağın tamamında çalışanların ihtiyacı olan havayı sağlayacak, ocak içerisinde oluşabilecek gaz ve tozları

dışarıya taşıyacak, çalışma ortamının ısını ayarlayabilecek ve dolayısıyla ocağın bir bölümünün değil tamamının çalışanlar için çalışma ortamını iyileştirecek havalandırma sistemi kurulmalıdır. Tehlikeli ve zararlı gazların birikebileceği alanlar çalışanların giremeyecekleri şekilde kapatılmalıdır. Ayrıca, tüm önlemler alındı da; ani beklenmedik bir durum oluştuğunda çalışanların tehlikeli bölgeyi terk etmeleri için yapacakları işlemler hakkında işverenler tarafından eğitilmeleri ve bilgilendirilmeleri gerekmektedir. Su baskını, yangın ve benzeri tehlikeler içinde uygun önlemler bulunduğu gibi; ocak gazları da gaz ölçme cihazları ile sürekli izlenerek tehlikeli boyuta ulaştığında işçilerin ocağı terk etmeleri sağlanmalıdır.

Yaşanan ölümlerin sona ermesi ve iş cinayetlerine dönüşmemesi için;

-İşverenlerin; madencilik bilim ve tekniği kapsamında alınması gereken önlemleri alması,

-Ülkemizde madencilik politikalarını belirleyen, maden ruhsatlarını veren, madencilik mevzuatını hazırlayan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile çalışma yaşamı ve iş güvenliği politikaları ve mevzuatını düzenleyen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının gerekli önlemleri alması ve uygulamaları yaşama geçirmesi gerekmektedir.

Aksi takdirde kar hırsı, denetimsizlik, kayırmacılık, yandaşlık ve sistemin yapısal sorunu devam ettikçe bu ölümlerin sonu gelmeyecektir.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası olarak yaşamlarını kaybeden maden emekçilerinin yakınlarına baş sağlığı diliyoruz. Bu kazaların yaşanmaması için; Madencilik Bilim ve Teknolojisi öğretilerinin gereklerinin yapılmasının takipçisi olacağız.

Saygılarımızla;

TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu
18 Temmuz 2017, Ankara

SİVAS KATLIAMINI UNUTMADIK, UNUTMAYACAĞIZ, UNUTTURMAYACAĞIZ!...

Bundan 24 yıl önce, 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas Madımak Oteli`nde emek ve demokrasi savunucusu 33 aydın ve sanatçımız yakılarak katledilmiştir.

Katliamın yaşandığı 1993 yılından günümüze gerçek bir yüzleşme sağlanamamış ve adalet arayışları hep oyalanmıştır. 2 Temmuz günü 33 canımız saatler süren bir provokasyonun sonucu yakılırken güvenlik güçleri ve yetkili makamlar seyirci kalmıştır. Dönemin başbakanı katliamcılara kol kanat gererek, "çok şükür otelin çevresindeki vatandaşlarımıza bir zarar gelmemiştir" açıklamasında bulunmuştur. Aradan geçen yıllar boyunca süren davalarda deliller yok edildi, olayın asıl sorumluları yargı karşısına çıkarılmadı. Katillerin avukatlığını yapan birçok ismin bugün iktidar partisi milletvekilliği koltuklarını doldurduğunu gördük. Faillerinin bir kısmı "zaman aşımı" ile ceza almaktan kurtarılırken, dönemin başbakanı bu kararı, "Milletimize hayırlı olsun" diyerek karşıladı. Davaya ilişkin en son verilen zaman aşımı kararını görüşecek olan Anayasa Mahkemesinin üyelerinden birinin, sanıkların avukatı olduğu ortaya çıktı.

Ülkemizin geleceğe temiz bir sayfa açarak ilerlemesi için geçmişte yaşanan katliamlarla yüzleşmesi gerekmektedir. 24 yıl önce gerçekleştirilen Sivas Katliamı bugün

hâlâ toplumun vicdanında açık bir yara olarak kanamaya devam etmektedir. Eli kanlı çeteler, katliamcı zihniyet bu hesabı sorulmamış olaydan güç alarak yeni katliamlara imza atmaktadır. Sivas`ı yakan zihniyet bugün başta Irak ve Suriye olmak üzere dünyanın dört bir yanında katliamlara devam etmektedir.

Toplumsal belleğimizde derin bir yara bırakan Sivas katliamı, geçen zaman içerisinde unutturulmak istenmiş ancak tüm çabalara rağmen unutturulamamıştır. Bu katliamı planlayan, destekleyen ve besleyen zihniyetle yüzleşilmediği, katliamın sorumluları açığa çıkarılmadığı, sorumluları saklayan ve koruyanlar hesap vermediği sürece, bu yara kanamaya devam edecektir.

Şairlerin, aydınların, gazetecilerin katledilmediği, gelecek güzel günlere inanan insanlarımızın öldürülüp yakılmadığı bir Türkiye için, halkımızın barış, demokrasi, eşitlik, özgürlük ve adalet mücadelesinin yanında olacağız.

Sivas katliamını unutmadık, unutmaya-
cağız, unutturmayacağız.

TMMOB
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU
2 Temmuz 2017, Ankara

DUYURU

Maden Kanunu gereği Maden İşleri Genel Müdürlüğü`ne (MİGEM) verilmesi gereken faaliyet raporlarında ve yapılan diğer işlemlerde, Odamızdan alınacak "oda sicil belgesi" ve odamızın onayının güncel olması gerekmektedir.

Aksi takdirde MİGEM tarafından Maden Kanununun 10. maddesi çerçevesinde idari para cezası uygulanabileceği belirtilmektedir.

Üyelerimizin bu uyarıya titizlikle uyması gerekmektedir.

TMMOB MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU

KADIN KOMİSYONU TOPLANDI

Adana Şube kadın Çalışma gurubu ilk toplantısını yaptı. Toplantıda ilk olarak çalışma gurubunun başkanı ve

yazman üye secimi yapıldı. Daha sonra kadın sorunları ve kadına yönelik şiddetin giderek arttığı bir dönemde Kadın çalışma grubunun Şube özelinde oluşturulmasının önemine değinildi. Kadın meslektaşların sorunlarına değinildi. Çalışma gurubunun dönemsel çalışma programı hazırlanarak bir sonraki toplantı da görüşülmesi kararı alınarak toplantı sonlandırıldı.

ŞUBEMİZ KOZAN KURŞUN ÇİNKO YER ALTI MADEN İŞLETMESİNİ ZİYARET ETTİ

Kozan`da bulunan kurşun-çinko yer altı maden işletmesini Şube Başkanımız Mehmet YILMAZ ziyaret etti.

İşletme müdürü Levent ÇİL meslektaşımıza, A sınıfı iş güvenliği uzmanı Ahmet KAYA ve iş güvenliği uzmanı C Gökmen İNLİ ye nazik ilgilerinden dolayı teşekkür ederiz.

GENÇ MADENCİ MEZUNİYET TÖRENİ YAPILDI

Genç madenci mezun oldu. Mezun olan genç madenci arkadaşlarımıza başarılar dileriz. Mezuniyet törenine Şube Başkanımız Mehmet YILMAZ, İl Başkanımız Serdar ÖZBEK, Saymanımız İbrahim IŞIK katılmıştır.

CHP MİLLETVEKİLİ İBRAHİM ÖZDİŞ ODAMIZI ZİYARET ETTİ

Cumhuriyet Halk Partisi Adana Milletvekili Sayın İBRAHİM ÖZDİŞ odamızı ziyaret etti. Ziyarete maden mühendisliği ve madencilikle ilgili bilgi alış veriş yapıldı.

KAHRAMANMARAŞ'DA ÜYE TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Kahramanmaraş'da üye toplantısı yapıldı. Toplantıya Adana Şube Yönetim Kurulu

Başkanı Mehmet YILMAZ, Şube Sayman üyesi İbrahim IŞIK katıldılar. Toplantıda; sektörde yaşanan sorunlar, daimi nezaretçilik ve maden mühendislerinin çalışma koşullarının iyileştirilmesi hakkında görüş ve öneriler alındı.. Kahramanmaraş il temsilcisinin organize ettiği bu toplantıya Kahramanmaraş il ve çevre ilcelerden meslektaşlarımız katılmıştır.

MERSİN İL TEMSİLCİLİĞİ ZİYARET EDİLDİ

Mersin İl Temsilcisi Seyhan YILMAZ UYLAŞ Şube Başkanımız Mehmet YILMAZ ve yönetim kurulu üyemiz Mustafa UYLAŞ tarafından ziyaret edildi.

Ziyarete yaklaşan sempozyum hakkında bilgi alış-verişinde bulunuldu aynı zamanda bölgemizdeki madencilik sorunları ve mühendislerimiz hakkında görüşmeler yapıldı.

İstanbul Şube

TMMOB-SGK MÜHENDİS ASGARİ ÜCRETİ PROTOKOLÜ TEK TARAFLI FESHEDİLEMEZ, MÜHENDİSLER İÇİN ÜCRET GÜVENCESİ VE ADALET İSTİYORUZ!

TMMOB-SGK Mühendis Asgari Ücreti Protokolü tek taraflı feshedilmesi üzerine İstanbul şube basın açıklaması yaptı.

Çalışma yaşamındaki mühendislerin hak ettiklerinin altında düşük ücretlerle çalıştırılmasının ve eksik yatan SGK primlerinin önüne geçilmesi amacıyla 2012 yılında TMMOB ile SGK arasında imzalanan işbirliği protokolü SGK tarafından 09.06.2017 tarihinde tek taraflı olarak feshedilmiştir.

Maden Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi olarak protokolün yürürlüğe girmesin-

den sonra Şubemize kayıtlı üyelerimizin iş yerlerine ve ilgili illerin SGK il müdürlüklerine gönderdiğimiz yazılarla protokolün hayata geçmesi için tarafımıza düşen görevin takipçisi olduk.

Bu çalışmanın devamı olarak bu dönem de 2017 yılı Mühendis Asgari Ücreti için başlattığımız çalışmalar kapsamında Şubemize bağlı bulunan bölgelerdeki 800 iş yerine yazılar göndererek üyelerimizin ücretlerinin en az Odamız asgari ücret tarifesine göre ödenmesi gerektiğinin altını çizip SGK

ile yapılan protokolü hatırlattık. Daha sonra Şubemizin sorumluluk alanında bulunan İstanbul, Sakarya, Kocaeli, Yalova, Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne SGK İl Müdürlüklerine yazılar yazarak TMMOB-SGK protokolü gereği eksik primleri bulunan üyelerimizin iş yerleri ile iletişime geçilerek üyelerimizin ücret haklarının sağlanması istenmiştir. Geçtiğimiz dönemlerde olduğu gibi bu yıl da bu girişimlerimiz sonucunda; Sosyal Güvenlik Kurumu tarifemiz üzerinden kontroller yaparak, SGK primleri tarifemiz altında bulunan iş yerlerine ihtar göndermiş, ceza kesmiş ve eksik primleri Oda tarifemize göre geriye dönük olarak tamamlamıştır.

Maden Mühendisleri Odası ve Şubeleri olarak mühendislerin ücret hakları için yaptığımız bu çalışmalar düşük ücretlerle mühendis çalıştıran bazı iş yerlerini/işverenleri rahatsız etmiş ve SGK'ya şikâyetlerde bulunmuşlardır. SGK Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele Başkanlığı işverenlerin bu şikâyetleri sonrası başlattığı çalışmalar kapsamında protokolün yenilenmesi için birliğimiz TMMOB'ye revize bir protokol metni göndermiştir.

Revize protokol metni incelendiğinde; mevcut protokolün en önemli maddesi olan SGK'nın Yükümlülükleri başlıklı 5. Maddesinin "SGK; sosyal güvenlik bilincinin artırılması amacıyla TMMOB tarafından dağıtımı sağlanacak dokümanların hazırlanmasına yardımcı olmayı, mühendis ve mimarların ücretlerinin TMMOB tarafından belirlenerek kuruma iletilen asgari ücretlerin altında olmaması için gerekli tedbirler

almayı.... kabul ve taahhüt eder." şeklinde düzenlenmişken, bu ifadenin "SGK; sosyal güvenlik bilincinin artırılması amacıyla TMMOB tarafından dağıtımı sağlanacak dokümanların hazırlanmasına yardımcı olmayı, mühendis ve mimarların sigortasız çalıştırılmalarının ve ücretlerinin eksik bildiriminin önlenmesi için TMMOB ile işbirliği yapmayı....kabul ve taahhüt eder." Olarak değiştirildiği görülmüştür.

Taslak protokoldeki bu ifadenin kabulü halinde bir iş yerinde çalışan mühendis SGK primine esas ücretinin TMMOB tarafından belirlenen asgari ücret seviyesinin altında olduğu bilinmesine rağmen SGK tarafından iş yerlerine herhangi bir işlem yapılmayacaktır.

Protokolün bu şekilde kabul edilmesi halinde TMMOB-SGK Protokolünün asıl amacı olan mühendislerin ücret güvencesi ortadan kalkmış olacaktır. Revize protokolün TMMOB tarafından bu gerekçelerle kabul edilmemesi nedeniyle protokol SGK tarafından tek taraflı olarak feshedilmiştir.

Mühendisler İçin Ücret Güvencesi ve Adalet İstiyoruz!

Mühendislerin hakları olan insanca yaşam için yeterli ücret ve ücret güvencemiz için hep birlikte mücadele etmeye, devam edeceğiz!

*TMMOB Maden Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi
11. Dönem Yönetim Kurulu*

İTÜ MADEN FAKÜLTESİ MEZUNİYET TÖRENİ YAPILDI

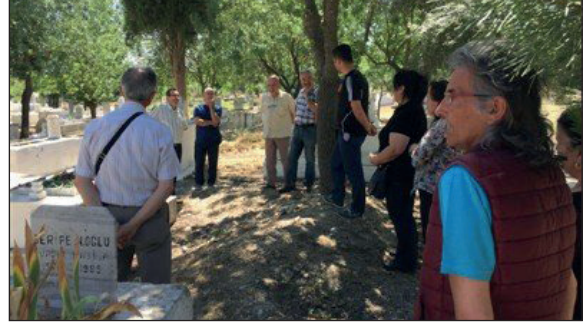
İTÜ Maden Fakültesinde düzenlenen tören 7 Temmuz 2017 Cuma günü saat 14.30'da başladı. İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanımız Mesut Erkan ve Yönetim Kurulu Üyemiz Alpin Mütevellioğlu'da törene katıldılar. Her yıl olduğu gibi bu yıl da Odamız tarafından Maden Mühendisliği ve Cevher Hazırlama Mühendisliği Bölümlerini derece ile bitiren öğrencilere çeşitli hediyeler verildi. Genç meslektaşlarımıza başarılar dileriz.

İzmir Şube

İZMİR ŞUBE BAŞKANLARIMIZDAN UYGUR URCUN ÖLÜMÜNÜN 7. YILINDA ANILDI

İzmir Şube Başkanlarımızdan Uygur URCUN, ölümünün 7. yılında 24 Mayıs 2017 tarihinde Aydın- İncirliova - Akçeşme'deki mezarı başında anıldı.

19 EYLÜL MÜHENDİS, MİMAR, ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜ ETKİNLİĞİ

19 Eylül 2017 tarihinde Salı günü saat 12.30`da Yenişehir Gıda Çarşısı Birlik Parkında TMMOB İKK`ca düzenlenen "19 Eylül TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü" basın açıklamasına Şube Yönetim Kurulumuz katılım sağladılar.

DEÜ. MADEN MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ MEZUNİYET TÖRENİNE KATILDIK.

06 Temmuz 2017 tarihinde DEÜ Mühendislik Fakültesi Maden Mühendisliği Bölümü öğrencilerinin mezuniyet törenine katıldık.

Şube Yönetim Kurulu Üyelerimizin de katıldığı mezuniyet töreninde dereceye giren genç meslektaşlarımıza ödülleri verildi.

TMMOB İZMİR İKK`NIN DÜZENLEDİĞİ GELENEKSEL 10. KARTONDAN TEKNELER YARIŞINA KATILDIK

TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu tarafından 10'uncusu Yapılan "1 Temmuz Denizcilik ve Kabotaj Bayramı Kartondan Tekneler Yarışı" 1 Temmuz 2017' de Konak Pasaport İskelesi' nde gerçekleştirildi.

Yarışmaya katılan şubemiz takımı en temiz çalışan ekip olarak "Mavi Bayrak Ödülü" almıştır.

DİSK-KESK-TMMOB-TTB: OHAL DEĞİL, DEMOKRASİ VE ADALET İSTİYORUZ!

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB, OHAL/KHK rejimine karşı, geleceğimizi ipotek altına almaya çalışan bu adaletsiz düzene karşı mücadeleyi yükselteceğiz diyerek 26 Temmuz 2017 tarihinde TÛM BEL-SEN'de bir basın toplantısı düzenlediler.

DİSK Genel Başkanı Kani Beko, KESK Eş Genel Başkanı Aysun Gezen, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, TTB Merkez Konseyi II. Başkanı Sinan Adıyaman, milletvekilleri ve Emek Meslek Örgütlerinin

katılımıyla gerçekleşen basın açıklamasını KESK Eş Genel Başkanı Aysun Gezen okudu.

DARBELERE HAYIR, DİKTAYA SON!

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz,

15 Temmuz'un 1. yılına ilişkin olarak 15 Temmuz 2017'de bir basın açıklaması yaptı.

TMMOB SGK PROTOKOLÜNÜN İPTALİNE KARŞI SOKAĞA ÇIKTI

Türkiye genelinde TMMOB'ye bağlı İl Koordinasyon Kurulları, 6 Temmuz 2017 tarihinde SGK İl Müdürlükleri önlerinde kitlesel basın açıklamaları düzenleyerek; 31 Temmuz 2012 tarihinde imzalanan işbirliği protokolünün SGK tarafından 9 Haziran 2017'de tek taraflı feshedilmesini protesto ettiler.

MEVZUATLAR

- o Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından: 26 Temmuz 2017 Tarih ve 30135 sayılı Resmî Gazetede Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu Hakkında Yönetmeliği,
- o Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından: 21 Eylül 2017 Tarih ve 30187 sayılı Resmî Gazetede Maden Sahaları İhale Yönetmeliği,
- o Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından: 21 Eylül 2017 Tarih ve 30187 sayılı Resmî Gazetede Maden Yönetmeliği
- o Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından: 21 Temmuz 2017 Tarih ve 30130 Sayılı Resmî Gazetede Türkiye Yerbilimleri Veri ve Karot Bilgi Bankasının Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Yönetmeliği, Yayımlanmıştır.

121. SAYI BÜLTEN'İN BULMACA ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	L	A	V	O	I	S	I	E	R		S	E	M	A
2	A	N	O	T		B		Ş	E	B	E	K	E	
3	N	A	N	İ	K		D	İ	M	A	G		T	E
4	D	R		Z	İ	G	O	T		S	M	Y	R	N
5	S	I	A	M	E	N		L	A	M	E		O	S
6	T	R	İ		V	O	L	İ		A	N	O	N	A
7	E	İ		İ		M	A	K	A	K		D	O	K
8	İ		S	A	P	O	T		H	A	M	A	M	
9	N	T		Ş	İ	N	İ	K		L	A	K		O
10	E	U	L	E	R		N	A	K	İ	Ş		E	D
11	R	N	A		P	E		N	A	P	A	L	M	
12		A	K	S	İ	S	E	D	A		R	İ	S	K
13	K		T	E	R	E	B	E	N	T	İ	N		R
14	O	B	İ		İ	M	A	L		İ	K	İ	L	E
15	T	İ	K	İ		E	T	A	N		A	N	İ	M

BİRİÇ PROBLEM -5 ÇÖZÜM

A,D, 3 ♣
 A,6,5, 4 ♥
 V,10,7,2 ♦
 K,6 ♣

As koz ile alın, Rua Trefli çekin, Kontratı garantiye almak için ikinci trefliyi veriniz, sonra iki küçük trefliyle çakınız...

V,9,8,6,2 ♣   K,10,7,5 ♣
 D10,7,3 ♥   V,9,2 ♥
 8,6,4 ♦   K, ♦
 5 ♣   D,V,9,8,3 ♣

A,7,6,4,2 ♣
 3 ♥
 A,5 ♦
 A,K,D,7,4 ♣

KÖMÜRÜN HÜZÜNLÜ BANDOSU

Selamsız Bandosu'nu bilmeyenimiz yoktur. Nesli Çölgeçen'in 1987 yapımı filmi. Fakir, içine kapanık, naif ve kendi halinde bir Anadolu kasabasındaki insanların hüznü hikâyesi anlatılır "Selamsız Bandosu"nda.

Gazetede Cumhurbaşkanı'nın trenle yurt gezisine çıkacağını ve kasabalarına da uğrayacağını okuyan Selamsız belediye başkanı Latif (Şener Şen), belediye meclisini toplayarak, bir tören düzenlemeleri gerektiğini anlatır. Tören için en önemli eksikliğin bir bando olduğunu söyler ve bu bandonun kurulması için harekete geçilir. Kasabaya Murat adında asker emekli bir bando şefi gelir. Şef, bando kurmanın masraflı bir iş olduğunu söyleyince, piyango düzenleyerek parayı temin ederler. Şef, para ile birkaç alet alıp, bandocu olarak köylüleri eğitmek çözümünü bulur. Başkan Latif ve Şef adayları zorla seçerler. Kasabanın top sahasında çalışmalar başlar. Hayatlarında hiç enstrüman görmemiş kasabalı bu işi yarım yamalak da olsa becerir.

Cumhurbaşkanı'nın geçeceği gün gelir çatar. Tüm hazırlıklar yapılır, bando ve karşılama heyeti yerini alır ama tren durmadan geçer, Cumhurbaşkanı sadece el sallar. Sonuç hüsrana olsa da bando oyun havası çalar, insanlar da oynamaya başlar ve film biter. Aslında bu final izlediğim filmler içinde en hüznü, en iç burkucu finallerden biridir. Onca emeğin karşılığı vagon penceresinde seyahat eden bir "el" olmuştur. Treni durdurmak bir yana, bu elin gerisindeki Cumhurbaşkanı'ya bile gö-

remeyen ve sonunda elinde bando ile çalınmış "Mastika"dan başka bir şey kalmayan kasabalının tepkisinin absürtlüğü insanın gözlerini yaşartacak cinstendir.

Hüznü bir bandonun hikâyesidir, Selamsız Bandosu.

Selamsız, Anadolu'da hiçbir özelliği olmayan bir kasabadır, ancak her şehir genellikle bir özelliği ile ön plana çıkar. Zonguldak da kömürüyle anılagelmiştir hep. Emeğin ve alın terinin şehridir kömür gözlü Zonguldak. Sanayi devrimi, buharın gücüyle başlar. Buhar, kömürün kullanımı ile ve bu topraklardaki sanayileşme Zonguldak'ın kömürü ile başlamıştır.

Dolayısıyla ülkemizdeki sanayi kültürü burada, Zonguldak'ta başlamıştır. Günümüzün sanayi şehirleri İstanbul, Kocaeli ve Bursa'dan evvel uyanmıştır bu şehir. Ülke kalkınmasında özne olmanın mücadelesini vermiştir yıllarca. Zonguldak deyip de geçmeyin; yerin yüzlerce metre altında bir hayat yaşanır bu şehirde. Üsttekiler, kışın dondurucu soğuklarında sınımsız bir hayat yaşasın diyerdir onca gayretleri. Yerin bu derinliğinde atan nabızların bekleyenleri vardır yerin üstünde. Bu derinlikte yaşayanların yüzleri kömür karası olsa da, alınları apaktır. Onlar ekmek parasını gerçek anlamda taştan çıkarırlardır.

Ülkemizin değişik yörelerinde bulunan sanayi kentlerinde yaşamak zordur. Büyük kentlerde yaşayan ve okuyan birçok mühendis-mimar ve memurlar, eşleri ve çocukları ile birlikte sanayi kentlerine yerleşir, burada çalışmaya ve yaşamaya başlarlar. Büyük kentlerde geride bıraktıkları birçok olanak ve lüksü bulamadıkları bu coğrafyalarda kalmaları ve huzur içinde olabilmeleri amacıyla, çalıştıkları işletmeler birçok olanak sağlamalıdır. Başta lojman, sinema, tiyatro, konserler, spor olanakları, havuz, lokaller, sağlık kuruluşları, dinlenme olanakları ve daha birçok şey. Sanayi tesisleri ve işletmeleri, çalışanlarına yönelik olarak

geliştirdiği bu tür imkânlarla Anadolu'nun geri kalmış yörelerinde birçok minyatür modern kentler yaratmışlardır.

Genç Türkiye Cumhuriyeti'ni büyüten ve ona kimlik kazandıran kurumları; Sümerbank, Etibank, TCDD, İş Bankası, Şeker Fabrikaları, Çimento Fabrikaları gibi birçok kamu kurumu ülkemizin çeşitli yerlerinde kurdukları işletmeler ile Anadolu'ya sanayi kültürünün götürülmesinde önemli rol oynamışlardır. Tüm bu işletmeler, *çalışanların ve sanayi işletmelerinin bulunduğu coğrafyalarda yaşayanların insani ve yaşamsal ihtiyaçlarını* karşılardı. Bu kurumların birçoğu Anadolu'ya sanayi kültürünü ve çağdaş yaşamı götüren sosyal devletin en önemli göstergesiydi.

170 yıllık madencilik ve sanayi kültürü olan Zonguldak'a bu gözle bakmak gerekir. Zonguldak, Cumhuriyetin ilk ilidir. Zonguldak, ilk tenis kortlarının bulunduğu il. Zonguldak, Mustafa Kemal Atatürk'ün talimatıyla, ilk sosyal yardım kuruluşu, Amel Birliği'nin kurulduğu ildir. Zonguldak, Cumhuriyet'ten sonra ilk yerel gazetenin yayınlandığı, yeraltında taşkömürü var olduğu için, Ereğli ve Karabük'e kurulan demir çelik fabrikaları ile birlikte Anadolu'ya demir ağlarının yayılmasına katkı veren, kömür işletmeleri ve demir-çelik fabrikaları ile bu ülkede emeği ve işçi sınıfı bilincini oluşturan en önemli yerdir.

Sokakları kömür kokan bu kentin bandosu; "Kömüriş Bandosu".

Anadolu'nun kırsalına medeniyeti, gelişmeyi ve sosyaliteyi taşıyan bu kuruluşlardan birisi de Zonguldak'ta bulunan ve Kömür İşletmeleri Kurumu bünyesinde

görev yapan bu bandodur. Bando, kelimesi İtalyancadan geliyor, "üfleme ve vurgulu çalgılardan oluşan ve genellikle törenlerde görev yapan müzik topluluğu" anlamında. Genellikle önde üfleme çalgıların olduğu, trampet ve davulların arkada geldiği, çoğunlukla askeri üniformaları hatırlatan tek tip kıyafetli ve en önünde elindeki batonu sürekli çevirerek bandoya ve izleyicilere dinamizm vermeye çalışan bir bando şefi. Önce ritmik eserler ve arkasından seyircileri coşturmaya yönelik günün popüler şarkıları.

Zonguldak'ta 1880'li yıllarda amatörce bir araya gelen çalgıcuların çeşitli gün ve etkinliklerde bir arada olmasını bando faaliyeti olarak değerlendirmesek, düzenli ve kurumsal ilk bando 3 Haziran 1926 tarihinde kurulmuştur. Bu tarihte madenleri çalıştırıp kömür çıkartılması amacıyla faaliyette bulunan, İş Bankası tarafından kurulan Kozlu Kömür İşleri (Kömüriş) Türk Anonim Sosyetesini İşletmesi tarafından, ağır koşullarda çalışan madencilerine moral olması amacıyla Kömüriş Bandosu kurulmuştur.

Yine o yıllarda 1933 yılında yeni kurulan Halkevinde Cumhuriyetin kuruluşunun 10. yılında, kültürel faaliyetler kapsamında bando takımı da kurulmuştur. İlk olarak ulusal ve uluslararası müzik tekniğini takip edebilmek üzere kız ve erkek çocuklardan oluşan elli beş öğrenciye çeşitli kurslar verilmiştir. Bu faaliyet için bir piyano, beş keman, bir viyolonsel, bir saksafon ve bir cazbant takımı satın alınmıştır.

Bu öğrenciler Zonguldak Halkevinin balo, müsamere ve konserlerini vermiştir. Ayrıca ücretli bir bando öğretmeni tutu-

olarak gençlerden bir bando takımı oluşturulmuş, bu bando takımı için on dört parça müzik aleti satın alınmıştır. Bando ekibine tek tip kıyafet alınarak bir düzene sokulmuştur. Bu bando takımı milli bayramlarda, Halkevinin toplantılarında ve her hafta başı Halkevi balkonunda konserler vermiş, kısa sürede altmıştan fazla parça öğrenerek önemli bir başarı elde etmiştir.

Takip eden yıllarda bando, kurumlarda ve okullarda o günün koşullarına bağlı olarak hızla çoğalmış, eğlencelerde, bayramlarda ve törenlerde büyük rol almıştır. Birçok müzisyenin kömür kenti Zonguldak'a kazandırılmasında etkili olmuştur. 1980'li yıllara kadar sayıları hızla artmıştır. Zonguldak'ta kurumsal olarak ilk kurulan Kömürüş Bandosu, 1960 yılına kadar kah açılış törenlerinde yer almış, kah madenlerde yaşanan iş kazalarının ardından hayatlarını kaybeden maden emekçilerinin cenaze törenlerine katılıp, Chopin'in cenaze marşını çalmıştır. Kömürüş Bandosu daha sonraki yıllarda, EKİ bandosu adıyla da hizmet vermiştir.

Zonguldak'ta kent ve kömür kültürünü değerlendirmeye çalışan araştırmacı ve yazarlar, Kömürüş Bandosu ile ilgili çok fazla bilgi ve belge bulunmadığından bahsediyorlar. O yılları yaşayan ve bandoda görev yapmış müzisyenlerin anlattıkları kadarı ile hatıralar ve fotoğraflarla Kömürüş Bandosu'nun geçmişine ulaşmaya çalışılıyor. Bandoda müzisyen olarak görev yapmış kişilerin aktardıkları kadarı ile Kömürüş Bandosu, Zonguldak kömür madenlerinde çalışan işçi ve emekçilerden oluşturulan bir bandodur. Son yıllarında bandonun şefi

olarak görev yapanlar hariç bandoda profesyonel kişilerin bulunmadığı ifade edilmekte, müzisyen olarak bulunanların tamamı kömür işletmelerinde çalışan işçi ve personelden oluşmaktaydı.

Bandoda görev yapan müzisyenler belirli günlerde bir araya gelerek çalışma ve prova yaparlardı. Aralarında vardiyalı çalışanlar dahi olduğu belirtilen müzisyenler ulusal bayramlar, kutlamalar, önemli günler ve kömür işletmeleri tarafından düzenlenen organizasyonlarda görev alır, geri kalan günlerde kömür işletmelerindeki görevlerine devam ederlerdi. Özel ve gösterişli kıyafetleri ile ağırlıklı olarak üflemeli çalgılardan oluşan Kömürüş Bandosu, zaman zaman 40 kişiye ulaşan bir kadrosu ile Zonguldak'ta önemli bir işlevi yerine getirmiştir. 50'li ve 60'lı yıllarda sadece devlet büyüklerinin ve bürokratların cenazeleri askeri bando

eşliğinde Chopin'in cenaze marşı ile kaldırılırken, Zonguldak'ta vefat eden maden emekçilerinin cenazelerinin de bu şekilde defnedilmesi, mesleki dayanışmanın ve emeğe saygının en güzel örneklerinden birini teşkil etmekteydi.

Zonguldak'ın yetiştirdiği önemli müzisyenlerden sanatçı Süreyya Akkaş, henüz çocuk sayılabilecek yıllarda Zonguldak Kömür İşletmelerinde görev yapmaya başlamış. 1955 yılında ismi o zamanlar Ereğli Kömür İşletmeleri (EKİ) olan günümüzdeki Türkiye Taşkömürleri Kurumu bünyesindeki bando okuluna kayıt olan Süreyya Akkaş, burada trompet çalmasını öğrenirken, kısa sürede kendini diğer enstrümanları çalma konusunda da geliştirmiş. Bandonun kapanması ve kurumdaki görevinin tamamlanmasının ardından 1982 yılında Devrek belediyesi bünyesinde kurulan bando takımında görev yapan Akkaş, 6 yıl boyunca bando takımında hem görev almış hem de kendisini geliştirmeyi sürdürmüştür.

Bando takımının kapanmasının ardından özel dersler vermeye başlayan Akkaş, halk eğitim merkezlerinde usta öğretici olarak müzik ve enstrüman dersleri vermeye başladı. Halen devam eden Sinop Belediyesi Bando Takımı'nı da kuran Akkaş, daha sonra döndüğü Devrek'te, 2008 yılı içerisinde bu kez şef sıfatıyla Belediye Bando takımını kurdu. Yine belediye bünyesinde çeşitli enstrüman ve müzik eğitimi dersleri vermeye başladı. Hayatını müziğe adanmış birini belirten Akkaş, 60 yıl boyunca aralarında

Hacettepe Üniversitesi Kontrbas bölümü başkanı Prof. Dr. Alper Müfettişoğlu ve Almanya'da master yapan Nehil Durak'ın da aralarında bulunduğu yaklaşık 400 akademisyen, müzik öğretmeni ve müzisyen yetiştirdi.

Geçtiğimiz yıllarda onuruna bir gece düzenlenen ve yine öğrencileri arasında 4 müzik öğretmeni adayı olduğunu belirten Akkaş, "1955 yılında Zonguldak'ta Ereğli Kömür İşletmeleri (EKİ) bandosunda yetiştim. Yıllarca çok emek verdik ve pırıl pırıl gençler yetiştiriyoruz. Yetiştirdiğim talebeler içerisinde müzik profesörleri var. Sayılarını ben bile hatırlayamadığım kadar müzik hocası yetiştirdim. Bunlarla gurur duyuyorum. Hala da yetiştiriyorum. 4 müzik öğretmeni adayım daha var. Ömrüm olduğu sürece müzisyenleri yetiştirmeye devam edeceğim" dedi.

Eskiden devlet; sosyal devletti. İhtiyaçlar için üretim yapan, hayatı ve insanı odak noktasına koyan ve yurttaşlarının gereksinimlerini gidermek için planlama yapan bir devlet. Küreselleşme, globalizm, neoliberalizm, adına ne dersiniz deyin, geldi, devlet bitti. Türkiye'de özelleştirmelerin başladığı ilk yıllarda, felsefesi "devletin üretimden çekilerek, asli görevi olan alanlara yoğunluk vermesi" olarak gösterilmeye çalışılan sistem ile sanayi işletmeleri bitti/bitirildi. O işletmelerin yarattığı birçok güzel değerler gibi Kömür İşletmeleri Bando da tarih sahnesinden kalktı.

Kömür İşletmeleri Bando gibi kurumlar, bir kenti kent yapan, ona kültür kimliğini kazandıran olgulardır. Türkiye Taşkömürü Kurumu ve onun Zonguldak'a kazandırdıkları bu kentte hayat bulan yapılanmanın en önem-

li parçalarından biriydi. Kömüriş Bandosu; Zonguldak'ta sanayileşme kültürünün en önemli parçalarından biriydi. Kömüriş Bandosu; Taşkömürü Kurumu'nun en önemli unsurlarından biriydi. Bu ülkede her güzel şeyin olduğu gibi, onun da sonu geldi. Anılar, hatıralar, hüzünlü mutluluklar, Kömüriş Bandosu bitti ....

Her iyi şeyin sonu geldiği gibi; madencilerin, ocaklarda çalışan işçiler arasından seçilip yetiştirildikten sonra görev aldıkları bando da, muhtemelen tasarruf tedbirleri gerekçe gösterilerek 1960 yılında kapatılır. Bando'ya ait malzemelerin tamamı, Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Kozlu Müessesesi Müdürlüğü ambarına "gözden uzak olan gönülden de irak olur" denilerek kaldırılır. İşte tam da bu coğrafyaya layık, gerçek bir "kurumsal kültür" yaratma çabası. Kozlu ambarlarının yıkımı esnasında çürümeye terk edilmek üzereyken, bu kitap serisinde defalarca öykülerine yer verdiğimiz maden mühendisi ve Zonguldak tarihi araştırmacısı Ekrem Murat Zaman tarafından 2006 yılında bando müzik aletleri bulunup sergilenmek üzere, Kozlu Müessesesi toplantı salonunda o döneme ait eski fotoğraflarla birlikte düzenlenerek sergilemeye açılır.

Tesadüfen bulunan enstrümanlar ve kıyafetlerin bir süre yeniden düzenlenen TTK Kozlu Müessesesi Toplantı Salonu'nda sergilenir. İş kazalarında ölen madenciler için düzenlenen törenlerde görev yapan bandonun, unutulmuş malzemeleri kömürle oluşan kültürün bir yansımasıdır. Eğer bir kurum ortadan kaldırıp, yok ederseniz, ilk olarak onun yarattığı artı değeri, kültürü

ortadan kaldıracaksınız. Ülkeyi yönetenler karar verdi, böyle bir yapılanmaya ihtiyaç yok dendi. Kömüriş Bandosu bitti ....

1960 yılında kapatılan, eski adı Kömüriş, sonraki yıllarda EKİ Bandosu olarak bilinen şehir bandosunun kapatılmasından meydana gelen boşluğu yine bu yıllarda kurulan Belediye Bandosu uzun yıllar ihtiyacı karşılamış ve yeni bandocu ve müzisyen yetiştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır. 1980'den sonra sayıları yok denecek kadar azalan bandolar, askeri bandonun yerini almasıyla dağılmıştır, 2010'a kadar profesyonel bando takımına sahip olan il garnizon komutanlığında da 2010 yılından sonra tasarrufa gidilerek bando dağıtılmış, küçük bir askeri bando takımıyla şehrin özel günlerinde program yapmaya devam edilmektedir.

Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Üzümez Müessesesine ait eğitim ocağının yanında 2011'de inşa edilen ve 9 Aralık 2016'da başbakan Binali Yıldırım'ın katıldığı toplu açılış töreniyle hizmete giren Maden Müzesi'nde, ağırlıklı olarak geçmişten günümüze madencilerin kullandığı kazma, baret, fener, maske, çizme ve haberleşme cihazları gibi çok sayıda araç ve gerecin yanı sıra artık Kömüriş Bandosu'nun enstrüman ve kıyafetleri de sergileniyor. Kentin en önemli gelir kaynağı taş kömürü madenciliğinin, hayatın her alanında izleri görülen kültürünün yansıtılmaya çalışıldığı müzenin zemin katında lavvar (kömür yıkama tesisi), depolar, vagonlar, yükleme kulesi ve bantlar, vinç, kargo sahası, lokomotif ve

trafo binalarından oluşan minyatür maden ocağı tesisi görselliğiyle birlikte "Kömürün Hüzünlü Bandosu"da geçmiş güzel günlerin hatıraları ile birlikte yer alıyor.

Zonguldak sadece bir kent değil, bir maden üzerine oluşturulmuş bir kültürün ürünüdür.

Zonguldak; hırçın dalgaların hışımla dövdüğü dik yamaçlar üzerine kurulan kent, 200 yıldır insan yerleşimine mekân durduğu halde, hâlâ, şantiye görünümde. Kömürün hayat verdiği bu kentte Fener Mahallesi'nde oluşturulan evler bir yana bırakılırsa, ocakların çevresinde oluşan teneke mahallelerden ibarettir yalnızca. Konutlaşma bu teneke evlerin sökülüp, yerlerine, aynı iğretlilikle apartmanların dikilmesiyle oluşturulmuş. Delibozuk bir coğrafyada, üst üste abanmış, biri çekilse diğeri yıkılverecekmiş gibi duran evler, ürküntü verir bu yüzden insana. Kömür üretimi ve işçi sayısına koşut olarak büyüyen şehir sosyal donatı alanları, peyzaj düzenlemesi yapılmış mekanlar yaratılmadan azmanlaştırılmıştır. Şairin "Ekmeğin en namuslusun kazanıldığı yer" dediği ilde, şehirleşmenin en kötüsü yaşanmaktadır.

Zonguldak'ı Türkiye'nin ötekisi, istenmeyen, bedeninden atmak istediği bir parçası olarak düşünebilir miyiz sorusu Zonguldak'ın bugünkü durumunu anlamamıza yardımcı olabilecek spekülâtif bir soru olarak önümüzde duruyor. Özellikle 80'li yılların sonu ve 90'lı yıllarda gerçekleştirilen özelleştirmelerle beraber "Türkiye'nin sırtındaki kambur" olarak görülmeye başlandı. Kentte ve havzada çıkarılan, ülke sanayisi için bir zamanlar büyük öneme sahip taş kömürü önemini yitirirken işsizlik gibi hayati bir toplumsal problemle yüzleşen kent, "görünmeyen ve istenmeyen" bölge pozisyonu üzerinden konuşulur oldu."

Zonguldak, bir işçi şehri; Türkiye'de işçi sınıfının ve onun yarattığı kültürün belli başlı havzalarından biri. Taşkömürü Kurumu, Ereğli ve Karabük Demir-Çelik fabrikaları, Sümerbank Filyos fabrikası gibi işçi sınıfının en önemli kurumlarını barın-

dırır. Zorunlu çalışma mükellefiyetinden özelleştirme sürecine, uzun bir sınıflaşma ve direniş tecrübesidir

Selamsız kasabasının ismi gelip geçen insanların kasabada yaşayanlara selam dahi vermemesinden gelir. O kadar yalnız, o kadar terk edilmiş ve tek başına. Selamsız Bandosu filminde de ana tema bu durum üzerine oturtulur ve bando ile yaşanan hüznün gerçekten de seyirciye hissettirilir. Bir amaç, bir hedef uğruna çalışıp, didinen hatta bir ömür veren insanların hüznüyle sonuçlanan hikayesi.

Selamsız Bandosu ile yaşanan hüznün,

Kömüriş Bandosu ile Zonguldak'ta yaşandı ve artık Kömüriş Bandosu yok.

Kömüriş Bandosu, Zonguldak kültürünün önemli bir ürünüydü.

Kömüriş Bandosu, bir kent kültürünün ürünüydü

Kömüriş Bandosu, madencilik kültürünün bir ürünüydü.

Her güzel şey gibi bitti ...

O güzel Bando

O güzel atlara bindi,

ve gitti.

Yardımcı kaynaklar

- Kömüriş Bandosu yaşatılıyor, Zonguldak Pusula Gazetesi, 20 Aralık 2008

- Madenin hüzünlü bandosu, Birgün Gazetesi, 28 Ağustos 2006

- www.zonguldaknostalji.com

- www.kaantika.com

- Beceriksizlerce yazılan bir yılan hikâyesi: Zonguldak Lavuar Alanı, Ahmet Öztürk, Zonguldak Halkın Sesi Gazetesi

- Emeğin ve alın terinin şehri, kömür gözlü Zonguldak, M. Nihat MALKOÇ, 170.Sayı, Şehir Güzellemesi

ÜLKEMİZDE YÜKSEKÖĞRETİM ve MADENCİLİK EĞİTİMİ

Londra merkezli yükseköğretim derecelendirme kuruluşu Quacquarelli Symonds'ın "Alanlara Göre En İyi Üniversiteler Sıralaması 2017" çalışması yayınlandı. Bu çalışmada Türkiye, değerlendirmeye alınan 46 disiplinin 24'ünde temsil edildi. Türk üniversiteleri özellikle mühendislikte öne çıkarken, en iyi dereceler dünyada giderek sayıları azalan maden mühendisliği alanında geldi.

Yükseköğretim derecelendirme kuruluşu Quacquarelli Symonds'e (QS) göre Dünya üniversitelerinde alanlar araştırma etkisi, atıf, akademik ve işveren saygınlığı şeklindeki dört kritere göre sıralama yapıldı. Akademisyen ve işverenlerin üniversitelerdeki dallarla ilgili algıları anket çalışmalarıyla ölçüldü. Buna göre Dünyada Oxford, Cambridge, Stanford, Harvard ve Massachusetts Teknoloji Enstitüsü (MIT) birçok bölümde ilk üçte yer alarak en iyi performansı sergiledi. 5 ana ve 46 alt alanda yapılan sıralamada Türkiye mühendislikte öne çıktı. Ülkemiz üniversiteleri ayrıca mimarlık, arkeoloji, eğitim bilimleri, siyaset, istatistik ile yer ve deniz bilimlerinde de ilk 200'e girmeyi başardı.

2016-2017 yılı QS'nin "Alan Bazlı Dünya Üniversite Sıralaması"nda, 4.438 üniversiteden 3.098'inin değerlendirmeye alındığı ve bunlardan 1.117'sinin sıralanmaya değer bulunduğu listede, 18.900'ün üzerinde programa karşılık gelen 127 milyon atıf incelenmiştir. Tablolar oluşturulurken; 185 milyon üzerinde alıntılama, 43 milyon üzerinde makale, global işveren anketinde 194.000 üzerinde cevap, global akademik anketinde 305.000 üzerinde cevap değerlendirilmiştir.

Dünyanın en iyi üniversiteleri 46 farklı bölüm altında incelenirken, Harvard Üniversitesi 15 tabloda ilk sırada yer almış, Massachusetts Institute of Technology (MIT) de 12 tabloda ilk sırada yer almıştır. Bu üniversitelerin dışında sırasıyla Cambridge (UK), University of California-Berkley (USA), Oxford (UK), Stanford (USA), University of California-Los Angeles(USA), London School of Economics (UK), Yale (USA), Zu-

rich (İsviçre) ve Princeton (USA) ilk sıralarda yer almıştır.

Bu çalışmada ülkemizde öğretim yapan 10 üniversite de araştırmaya dahil edilmiştir. Bu 10 üniversitemiz, Quacquarelli Symonds'ın (QS) kullandığı bu kriterler uyarında aralarında; tarım ve ormancılık, arkeoloji, mimarlık, biyoloji bilimleri, işletme, kimya, bilgisayar bilimleri, yer ve deniz bilimleri, ekonomi ve ekonometri, eğitim bilimleri, dil bilimi, matematik, istatistik, tıp, malzeme bilimi, siyaset ve uluslararası ilişkiler, fizik ve astronomi, eczacılık, modern diller ile kimya, inşaat, elektrik ve elektronik, makine, mineral ve maden mühendisliklerinin bulunduğu toplam 24 alanda incelenmeye tabii tutulmuştur.

QS Dünya Üniversite Sıralamasında Türkiye'nin Performansı

Pozisyon	2016	2017
Sıralamadaki Pozisyon Sayısı	34	59
Sıralamada Bulunma Oranları (%)	% 0,37	% 0,52
Sıralanan Üniversite Sayısı	8	10
İlk 400'e Girme Sayısı	34	50
İlk 300'e Girme Sayısı	28	36
İlk 200'e Girme Sayısı	18	17
İlk 100'e Girme Sayısı	2	2
İlk 50'ye Girme Sayısı	0	2

Bu değerlendirme sonucunda, araştırmaya konu olan 10 üniversitemiz çeşitli alanlarda önemli noktalarda yer aldılar. ODTÜ, Bilkent ve Koç üniversiteleri 151-200 sıra bandında yer aldı. Koç Üniversitesi ayrıca arkeolojide 151-200 sıra bandına yerleşti. İstatistikte ve eğitim bilimlerinde ODTÜ ilk 200'de temsil edildi. QS bu yıl dört yeni disiplin ekleyerek alan sayısını 46'ya çıkardı. Ülkemizdeki üniversitelerin yer aldığı 24 bölümün çoğunda ilk 400'e girdi. Üniversitelerimizin siyaset ve uluslararası ilişkilerde de iyi konum elde etti.

Madencilik Alanında Sıralama

Quacquarelli Symonds'ın dünya üniversitelerini değerlendirdiği ve yer bilimlerini ele alan "Earth and Marine Sciences" kategorisinde, ülkemizden değerlendirmeye

Beş Ana Alandaki Sıralama

Sanat ve Beşeri Bilimler		Mühendislik ve Teknoloji		Yaşam ve Sağlık Bilimleri	
401-450	Boğaziçi Üniversitesi	242	İTÜ	345	İstanbul Üni.
451-500	Bilkent Üniversitesi	259	ODTÜ	375	Hacettepe Üni.
451-500	Hacettepe Üniversitesi	361	Boğaziçi Üniversitesi		
451-500	ODTÜ	381	Bilkent Üniversitesi		
Doğa Bilimleri		Sosyal Bilimler			
308	ODTÜ	389	ODTÜ		
321	İTÜ	401 - 450	Boğaziçi Üni.		
451-500	Boğaziçi Üniversitesi	451 - 500	Bilkent Üni.		
		451 - 500	Koç Üni.		

tabi tutulan iki üniversitemizde önemli dereceler aldı. Son yıllarda Dünya üzerinde sayıları giderek azalmasına rağmen Maden mühendisliği (Mining & Mineral Engineering) kategorisinde İTÜ ve ODTÜ kendisine ilk 50 arasında yer buldu.

QS Dünya Üniversite Sıralamasında Türkiye Kıyaslaması

Ülkemiz üniversiteleri arasında en iyi dereceler olarak görülen bu durumda; mineral ve maden mühendisliğinde İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) 31, Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) ise 45'inci oldu. 2016 yılında yapılan sıralamada İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) 61, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ise 69. sırada yer almıştı.

"Mineral ve Madencilik" (Mineral & Mining) alanında 31. sırada yer alan İTÜ, "Yer Bilimleri" (Earth and Marine Sciences) alanında 101-150 bandına yerleşti. İnşaat mühendisliğinde 101-150 sıra bandında

yer alan ODTÜ ve İTÜ, elektrik ve elektronik ile makine mühendisliklerinde ilk 200'e girdi. Beş ana dal arasındaki 'mühendislik ve teknoloji'de ise İTÜ 242 ve ODTÜ 259'uncu oldu. Bu üniversiteleri 361 ile Boğaziçi ve 381 ile Bilkent takip etti. Mimarlıkta ise İTÜ ve ODTÜ 101-150 sıra bandını paylaştı.

Mineral ve Madencilik (Mineral & Mining) mühendisliği alanında dünyanın en iyi üniversitesi Colorado School of Mines (USA) olarak belirlenirken, bunu Curtin University (AUS) ve The University of Queensland (AUS) takip etmiştir. Sıralamada ilk beş üniversiteyi ABD ve Avustralya'da bulunan üniversiteler takip ederken ilk 10'da 3 Kanada bir Alman ve bir Şili üniversitesi bulunmaktadır.

Kaynak: <https://www.topuniversities.com/subject-rankings/2017>

Enstitü Adı	İlk 200	Toplam	En Üstteki Bölüm	Uluslararası Sıralama
İTÜ	6	11	Mühendislik-Mineral & Maden	31
ODTÜ	8	15	Mühendislik-Mineral & Maden	45
Bilkent	1	9	Politika&Ulus.İlişkiler	151-200
Boğaziçi	0	7	Mühendislik-Elektrik & Elektronik	201-250
İstanbul Üni.	0	5	Tarım & Ormanlık	251-300
Hacettepe Üni.	0	4	Eğitim	251-300
Koç Üni.	2	4	Arkeoloji	151-200

TÜRKİYE'DE MADENCİLİK BAĞLAMINDA ÇEVRECİLİK HAREKETLERİ

1. Giriş

Türkiye'de, halkın çevre sorunlarına duyarlılığı ve tepkileri sorgulandığında, akla ilk gelen, 90'lı yılların başlarından itibaren kamuoyunun gündemine giren Bergama- Ovacık Altın Madeni'dir. Bu işletmenin üretime geçebildiği 2001 yılına değin, maden aleyhindeki gösteriler, davalar, medya yayınları, yazılı ve sözlü tartışmalar hiç bitmediği gibi, bazı kısa fasıllar dışında, sonrasında da devam edip gider. Geniş bir kitle, tümünden olmasa bile, çok boyutlu sürecin, özellikle siyanür temelli bir bölümünden haberdar olur ve tepkilere destek verir.

Ovacık Altın Madeni, çevrecilik açısından, yalnızca kendi varlığıyla değil, onu takiben bulunan ve işletme hazırlıklarına girilen diğer altın yatakları (Kışladağ, Efemçukuru, Kaymaz, Cerattepe...) ve hatta başka maden (kömür ve metal) sahalarında gerçekleştirilmesi plânlanan yatırımlar ile ilgili çevreci süreçleri de derinden etkilediğinden, Türkiye çevre hareketleri için ayrı bir önem taşımaktadır. Öyle ki, çevreci hareketler için Bergama öncesi ve sonrası ayrımı yapılabilir.

Doğanın ve yöre insanının olumsuz etkileneneği kaygısına dayalı muhalif tutumla yüzleşen sadece madencilik faaliyetleri midir?

Tabii ki, değildir. Çevreci eylemlerin kısa tarihine bakıldığında; Kemerköy, Yatağan ve Batı Karadeniz'deki termik (TES), Mersin- Akkuyu ve Sinop- İnceburun'da yapımı plânlanan nükleer (NES) ve Doğu Karadeniz'de hidro- elektrik santralleri (HES) karşı uzun soluklu çabalar yürütüldüğü görülmektedir. Üstelik bunlara, başka

sektörlere ilişkin gerçekleştirilenler olduğunu da eklemek gerekir. Yine de eylemlerin, belli başlı bölgelerde, belirli konular (enerji ve madencilik) üzerinde yoğunlaştığı rahatlıkla söylenebilir.

Öte yandan, aynı dönem irdelendiğinde biri genel durumu, diğeri madenciliği ilgilendiren, dikkate değer iki ayrıntı fark edilmektedir.

İlki, yatırımın gerçekleştirilip gerçekleştirilmeyeceği kararı hakkındadır. Faaliyetin Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) mevzuatı kapsamında olması kaydıyla, ÇED sürecinin eksiksiz işletilmesi ve son kertede fayda- maliyet (çevre maliyeti dâhil) analizine dayanarak, halkın görüşü de dikkate alınarak karar verilmesi gerekirken, Türkiye'de taraflardan hiçbiri (yatırımcı, yöre insanı/ çevreciler ve devlet), konulan kurallar içinde hareket etmemektedir. Genelde, doğayı koruma odaklı çabalar, kısa zaman dilimleri hariç, kamuoyunda yeterince destek bulamamakta, hukuki girişimlerse, günün koşulları içinde beklentilere cevap veremekte, örgütlenme ve tepkiler çoğunlukla yerel düzeyde kalmaktadır. Böyle olunca, idare nezdinde etkili olamamakta, sonuç alınamamaktadır. Zaten idare, nasıl isterse ki, hemen daima yatırımcı lehinde tutum takınmaktadır, nihai karar o doğrultuda verilmektedir. Özetle, gelinen noktada, Türkiye'de çevreci eylemler etkisizdir.

Mevcut koşullar altında idarenin tutumu yüzünden ulaşılan sonuç (karar) farklı olmamakla birlikte, yatırımın konusu madencilik olduğunda, neredeyse mekândan bağımsız, sert, hatta şiddete varabilen tepkilerle karşılaşılmaktadır. Yöre insanının

¹Kimi bilim adamları açısından ve özellikle geliştirilen bazı çevreci akımlarda "çevrecilik" ile "ekolojizm" arasında bir ayrım söz konusudur. Çevrecilik; mevcut üretim ve tüketim anlayışıyla "kapitalizm" kökten değişimleri yöneltmek için sadece yönetsel bir yaklaşımla çevre sorunlarına çözüm aramak iken ekolojizm; değerler düzeninde kökten değişiklikler yapılarak çözüme gitmektir. Yazıda "çevrecilik" bu ayrımdan varesten tutulmuştur.

madene karşı tepkileri çok daha güçlü şekilde destek bulabilmektedir.

Bu değerlendirmelere göre; çevresel hareketlerin örgün, yaygın ve etkin olabilmesi için arkasında güçlü bir doğa koruma duyarlılığının olması gerektiğini söylemek yanlış olmaz. Dolayısıyla, dünyada ve Türkiye’de, toplumsal çevreci hareketlerin ortaya çıkışında, Türkiye’nin, sürece katılım bakımından pek geç kalmadığı, ama nitel, nicel ve yönetsel gelişimin aynı koşutta sürdürülemediği anlaşılmaktadır.

2 Çevreci Hareketler

Doğayı koruma düşüncesi doğrultusunda, toplumsal boyutlu ilk hareketlerin, (Société Impériale Zoologique D’acclimatation (Fransa- 1854) ve Sierra Club (ABD- 1892) gibi), 19. yüzyılda Batı dünyasında ortaya çıktığı bilinmektedir. Bu, olağan karşılanması gereken bir durumdur. Zira sanayi devrimleri, hızlı kentleşmeye bağlı yoğunlaşan nüfus ve artan tüketim yüzünden, insan- doğa ilişkisinin giderek kötüleştiği ve canlılar dünyasını tehdit etmeye başladığı gerçeğiyle önce Batılı ülkeler/toplumlar yüzleşir. Çevreci düşünce ve akımlar, sanayileşen veya sürece erkenden katılan ülkelerde, kapsamları da genişleyerek, gerçek anlamda toplumsallaşmaya ve yayılmaya ise özellikle 1960’larla birlikte başlar. Ki, dünyada 1960’ların sonu ve 1970’lerin başındaki sivil haklar, ifade özgürlüğü ve öğrenci; 1970’lerdeki kadın, barış ve çevre/ekoloji hareketleri; ve 1980’lerle yaygınlaşan nükleer silahsızlanma hareketlerinin niteliğindeki farklılıklar köklü dönüşümün göstergeleri olarak değerlendirilmektedir. Yayılan ve derinleşen modernitenin (çağdaşlığın) farklı unsurlarının neden olduğu sorun ve bunalımlar karşısında çeşitli amaç ve aktörlerle ortaya çıkan bu toplumsal hareketler, “yeni toplumsal hareketler” olarak kavramsallaştırılmıştır (Demiroğlu, 2014)

Türkiye, sanayileşme hamlesi için, neredeyse 2 asır gecikir. Dolayısıyla, bu gelişmenin yaratabileceği gelişmelerden etkilenmesi de aynı şekilde ve kısıtlı çerçevede,

ancak 20. yüzyılın ikinci yarılarında baş gösterir. Başta hava kirliliği olmak üzere, kimi çevre sorunlarının ortaya çıkmasıyla, çare olarak, 12.2.1973 gün ve 7/5836 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’yla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı’nın başkanlığında “Çevre Sorunları Koordinasyon Kurulu” teşkil edilir. Fakat beklenen sonuçlar elde edilemeyince, 27.7.1978 gün ve 7/16041 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Yüksek Çevre Kurulu, Başbakanlık Çevre Müsteşarlığı ve Teknik İnceleme Komisyonu’ndan oluşan, “Başbakanlık Çevre Örgütü” kurulur (Alıca, 2008; Baykal, 2010).

Devlet, çözüm için henüz köklü çalışmalara başlamamışken, dünyadaki örgütlü hareketler, 1970’li yılların ortalarından itibaren, sınırlı kalsa bile, Türkiye’ye de yansır. Kimi sanayi faaliyetlerine karşı, hukuk yoluyla toplumsal tepkiler gösterildiği görülür. Gerçi, 1950’ler öncesinde de altyapı eksiklikleri, imarlaşma, orman koruma, kent ağaçlandırma, tarihsel çevre, Haliç’in kirliliği gibi özel ve yerel sorunlara dair bazı eylemler yapıldığı (Kavas, 2011) saptanmış olsa da esas hareketlenme 1970’lerin ortalarında başlar.

Başlangıç dönemindeki en önemli vaka, Artvin- Murgul’da üretim yapan Etibank Bakır İşletmesi hakkında, bitki örtüsüne, tarım alanlarına verdiği zararlar gerekçe gösterilerek yöre halkından kimilerince 1975’te dava açılmasıdır. Çarşamba Ovası’nda, 1970’lerden sonra açılan fabrikalar da çevreyi kirletmeleri nedeniyle tazminat davasına konu olur. Yine, Samsun’da Bakır İzabe Tesisleri’nin tarım ürünlerine verdiği zararı protesto etmek için yöre köy ve mahallelerinden toplanan halk, 25 Temmuz 1975’de bir yürüyüş gerçekleştirir. Ankara’da Elmadaglı Köylüleri, yakınlarındaki barut ve çimento fabrikalarının tarım üzerindeki zararlı etkilerinden şikâyetçi olup, 1977’de, belediyeleri aracılığıyla bu durumu Başkent’e ulaştırırlar (Duru, 1995). İzmitli balıkçılar, 9 Temmuz 1978’de, körfezin kirliliğine dikkat çekmek amacıyla, tekneleriyle bir gösteri düzenlerler.

Örnekler, bunlarla sınırlı değildir. Siflikçe Taşucu Balıkçılar Kooperatifi üyeleri, 1977'de, Akkuyu'da nükleer santral yapacağı söylentileri üzerine harekete geçip, deniz araçlarıyla, protesto gösterisi yaparlar. Çukobirlik ve SS İçel İli Köy Kalkınma ve Diğer Tarımsal Kooperatifler Birliği ise, Akkuyu'ya nükleer santralin yapılmasıyla ilgili olarak, "Akdeniz'e Nükleer Saldırı" adında bir broşür bastırır. Aynı dönemde, Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şubesi "Nükleer Santrale Hayır" kampanyası başlatır. TMMOB, 1979'da "Nükleer Enerji Raporu" hazırlar (Duru, 1995).

Küreselleşmeyi de beraberinde getiren 1980'li yıllarda, çevreci hareketlerin ilgi odağı açık alanlar (parklar), TES'ler (Gökova (Kemerköy), Yatağan ve Aliğa) ve nükleer enerjidir (Akkuyu). Gözden ırak tutulmaması gereken ayrıntı ise siyasallaşma ile beraber Alman yeşiller ve Yeşil-barış (Greenpeace) gibi uluslararası kuruluşların, protestolara katılmasıdır.

Çevreciliğin, köklü denebilecek bir değişim yaşadığı yıllar, 1990'lardır. Çünkü bundan sonrasında çevrecilik, madencilige karşı olmakla özdeşleşmiştir. Doğu Karadeniz sahil yoluna, bu bölgedeki vadilerde inşa edilen HES'lere, Mersin ve Sinop'ta plânlanan NES'lere, Batı Karadeniz'de ithal kömüre dayalı kurulması düşünülen TES'lere karşı girişilen çabalar da vardır, fakat Türkiye'de son 25 yılın hiç değişmeyen çevre konusu altın başta olmak üzere madenlerdir.

3 Türkiye'deki Çevreci Hareketin Mevcut Durumu

Türkiye'de gelişmekte olan çevreci hareket, Batı dünyasında 19. yüzyılda başlayan bilinçlenmeyle kıyaslandığında, henüz çok yeni sayılabilir. Kısa süre içinde de ciddi bir mesafe kat edildiği yadsınamaz, ama doğal olarak, olgunlaştırılması için daha zamana ihtiyaç duyulmaktadır.

Kuşkusuz 68 olaylarının ve 80'lerle gelen küreselleşmenin yansımalarının, Türkiye'deki çevreci hareketlerin ortaya çıkışında

ve gelişiminde etkisi büyüktür. Ancak sanayileşme gayreti gösterilirken, özel girişimcinin yalnızca kâr, devletin ekonomik kalkınma hedefi güderek yatırım yapması hem doğayı (kirlenme ve tahribat), hem de yöre halkını hızlı bir değişime zorlayınca, önce bireysel, ardından toplumsal tepkiler gelir.

Başlangıçta karşı çıkış yereldir. Bu hareketler zaman içinde bölgesel ve nihayet, 80'lerin ortalarında ulusal boyut kazanır. Aynı yıllarda, yurt dışı kaynaklı siyasallaşma da görülürken, dernek veya vakıf bünyesinde faaliyet gösteren gönüllü kuruluşlar devreye girer. Bu durum, ayrışmanın da başlangıcıdır. Kendi içlerinde de farklı yaklaşımlar görülmesine karşın, temelde, korumacılar (sürdürülebilir kalkınma, serbest piyasa çevreciliği ...) ve köktenciler (derin ekoloji, sosyalist ekoloji, toplumsal ekoloji ...) olmak üzere ikiye ayrılırlar (Karadeniz, 2012; Karadeniz, 2016)). Korumacılar, mevcut düzende çözüm aradıklarından, yönetimle "uzlaşmacı", kapitalizmi tümüyle reddedip yeni düzen gerektiğini savunan köktenciler, yönetime karşı "çatışmacı" kimlik sergilemektedir. Yöntem farklılıkları, her ne kadar, eylemlerde kesin ayrışmaya sebep olmasa da, tek bir vücut gibi eylemler yapmalarına engeldir.

Aygün ve Şakacı'nın (2015) ifadesiyle, çevre düşüncesi, Türkiye'de sivil toplum kültürünün önündeki engellere koşut olarak, ancak devlete bağımlı dernek ve vakıflarda, radikal olmayan söylemlerle gelişme fırsatı bulabilmiştir. Bu yolla Türkiye'de doğa ve çevre korumacı yaklaşıma sahip adresler baskın olmuş ve bu dalga içindeki hareketlerin en önemli etkinliği "bilinçlendirme" olmuştur. Dolayısıyla, korumacılık, öne çıkan anlayıştır. Hâlen, korumacılığın daha etken görüldüğü Türkiye'de, hâkim paradigma, kökleri 5 Haziran 1972'de Stockholm'de düzenlenen Birleşmiş Milletler (BM) Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda atılan ve Norveç Başbakanı Gro Harlem Brundtland başkanlığındaki BM Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu'nun, 1987'de yayımlanan "Ortak Geleceğimiz" adlı raporunda (Brund-

tland Raporu) kullanılan "Sürdürülebilir Kalkınma" yaklaşımıdır.

Aygün ve Şakacı'nın (2015), ilginç bir başka saptamasıysa, çevre düşüncesinin, dünyadaki şekliyle tabandan tavana değil, tavandan tabana gelişmesidir. Fakat bu doğal karşılanması gereken bir durumdur, çünkü çevreci örgütlerde görev üstlenirken topluma gönüllü danışmanlık yapan, çevreci eylemleri yönlendiren kimselerin, ister korumacı, ister köktenci anlayışta olsun, eğitim seviyeleri yüksektir (Kavas, 2011).

Çevrecilik hareketlerinde, şimdiye dek gerçekleştirilen bunca çalışmaya rağmen, gelinen nokta, henüz beklentilerin uzağındadır. Tuna (2015), Türkiye'deki çevresel sorunları ve süreçleri, sosyolojik bakış açısıyla ele aldığı makalesinde, çevre- toplum ilişkilerinin çerçevesini çizmekte ve çevrecilik eğilimlerini tartışmaya açmaktadır. Tuna'ya (2015) göre, Türkiye, çevresel sorunların ve çevresel süreçlerin önemli ve öncelikli sorunlar olarak ele alındığı bir ülke olmaktan oldukça uzaktır. Çevresel sorunlar ve süreçler, toplumsal düzeyde yaygın şekilde kamuoyunun ilgisini çekmediği gibi, yönetim düzeyinde de böyle bir ilgi söz konusu değildir. Çevresel süreçler ve bunların toplumsal etkileri konusundaki araştırmalar giderek artmakla birlikte, araştırmaların topluma yansımaları yetersizdir. Yönetim ve ekonomik sektörler düzeyinde çevre, öncelikli bir konu değildir. Çevresel duyarlılık ile ekonomik kaygılar karşı karşıya geldiğinde, hemen her zaman ekonomik kaygılar öne çıkmakta ve çevre, göz ardı edilebilir bir olgu olmaktan kurtulamamaktadır. Saptamalar, olumsuz bir resim vermektedir ve hiç şaşırtıcı değildir.

4 Yetersiz Gelişmenin Nedenleri

İnsanın temel gereksinimleri; beslenme, barınma ve güven altında olmaktır. Bunlar sağlandığında daha fazlasına ihtiyaç duyar. Bir başka ifadeyle, sürekli olarak refah seviyesinin (hayat standardının) yükselmesini ve yaşama koşullarının (ortam) iyileşmesini ister. Çevreci hareketlerin doğayı ko-

rumdaki amacı, bir anlamda insanların, varlıklarını iyi koşullarda sürdürmesidir. Bu perspektiften bakıldığında, herkesin, çevre gönüllülerine fiili destek vermesi gerektiği düşünülebilir. Ancak Türk toplumunun, doğanın korunmasının zorunluluğu konusundaki bilinçlenmesi yeterli değildir. Dolayısıyla, çevre meselelerine gerektiği ölçüde duyarlılık göstermemektedir. Sonuçta da çevreci örgütlerce gerçekleştirilen eylemler, genelde etkin olamamakta, baskı unsuruna dönüşmemektedir.

Neden?

Soruya, toptancı bir yaklaşımla; siyasi ve ekonomik işleyişin bileşik etkisi, bu sonucu doğurmuştur, şeklinde hiç de yanlış olmayan bir yanıt verilebilir. Esas cevaplanması gereken, nasıl, sorusudur.

Bu bileşkenin ekonomik ayağı için; dışa dönük, ihracata dayalı bir sanayileşme- kalkınma politikasının uygulamaya sokulduğu, 24 Ocak 1980 kararları en önemli kilometre taşıdır. Boratav'ın (2003), "Sermayenin Saldırı Yılları (1980-89)", Yeldan'ın (2011) ise, "Neoliberal Yeniden Yapılanma" dönemi olarak adlandırdığı süreçle ilgili olarak Yeldan (2011), Türkiye ekonomisi, 1980'li yıllardan bu yana adım adım geliştirilen neoliberal projenin uluslararası yeni işbölümüne koşut olarak, kalkınma hedeflerini yerli ve uluslararası spekülâtif finans sermayesinin kaprislerine terk etmiş ve küresel ekonominin bir ucuz emek ve finansal kumarhane merkezi olmaya itilmiştir, ifadesini kullanır. Çünkü artık, işveren, ihracatçı, üretici güçlendirilirken, işçi sınıfının aldığı pay gerilemektedir. Emek aleyhindeki politikalar sadece örgütlü sınıfına dönük değildir. Memur maaşlarında, emekli ikramiyeleri ve kıdem tazminatlarında, tarıma dönük destekleme politikalarında da büyük boyutlu ve görelî gerilemeler söz konusudur (Boratav, 2003).

Bir de, sonraki yıllarda emekçinin gelir düzeyine ve kamudaki istihdama derin etkileri olacak Kamu İktisadi Teşekkülleri (KİT) sorunu yaratılır. KİT sisteminin finansal bir krize yönelişinin tohumları da bu yıllar için-

de atılır. KİT fiyatları, enerji hariç, genellikle genel fiyat hareketlerini arkadan izlerken, Hazine'nin KİT yatırımlarının finansmanına katkısı daraltılır. Bu, yatırımcı özelliği sürdürülen KİT'leri (PTT, TEK, THY gibi) büyük ölçüde iç ve dış borçlanmaya sürükler. Kamu işletmeleri, sonraki yıllarda faiz yükü nedeniyle ağır finansal tıkanmalar yaşar. Sanayi kesimindeki KİT'lerde ise yatırımların durması, teknolojik aşınmaya ve verim gerilemelerine yol açar (Boratav, 2003). Böylelikle, zarar ettirilen KİT'lerin Hazine'ye yükü giderek büyütülüp, millete, özelleştirmeleri gerektiği anlatılır. Ardından uygulamaya sokulur. Özelleştirmeler, 1990'lardan, ama özellikle 2003'den itibaren yaygınlaşır ve hızlanır.

Büyümenin gerilemeye, iç- dış borçların artmaya, gelir dağılımının bozulmaya başladığı bir sürece girilir. Ekonomik bunalımlar biri birini takip eder. Önce 1986, 1988-1989 ve 1991'de görece hafif atlatılanlar, sonra 1994, 1998- 1999, 2001 ve 2008'de ağır darbe vuranlar yaşanır. Bunalımlardan çıkılması adına bedeli ödeyenlerse daima düşük gelirli emekçilerdir.

Gelen hükümetler, ülkenin ekonomik politikasını değiştirmeyi düşünmezken, Aynı dönemde, devlet, ekonomik yatırımlardan bütünüyle çekilir.

Bu genel tespitlerin, emekçi kitlenin ekonomisine nasıl yansıdığı; resmi, sayısal verilerle gayet belirgindir.

İşsizlik, 1990'lı yıllarda %6- 9 arasında seyrederken, son 15 yılda hemen hiç tek hanelere düşmeyip, çoğunlukla artan eğilim sergileyerek %10- 12 arasında gerçekleşir. Bu, yine resmi verilerle; 2,5- 3,5 milyon kişidir. Gerçeğinse, bunun üzerinde olduğu konusunda sadece sokaktaki insanlar değil, uzmanlar bile hemfikirdir. Hatta %20'leri bile aştığı iddiaları ki, inandırıcılıktan uzak değildir, hayli yaygındır.

Asgari ücretlilerin sayısının da yine, son 15 yılda artma eğilimi sergilerken, 3 milyondan, 5,5 milyona ulaştığı görülmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) hane başına 4 kişi yaşadığını kabul etmektedir. Bu da, kayıt dışı olanlar sayılmazsa, kabaca, 20 milyondan fazla insanı ilgilendiren bir durumdur.

Bunların yanı sıra, devletin çeşitli adlar altında sosyal yardım programları uygulanmaktadır. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'ndan sağlanan verilere dayandırıldığı belirtilen bir gazete haberinde, 13 milyon kişinin düzenli nakdi yardım aldığı bilgisi verilirken, 4,5 milyondan fazla insanın, asgari ücretin altında gelir elde ettiği ifade edilmektedir (Özgür, 2014).

Sayıllaştırılmış ekonomik verilerin daha fazlasını vermek, tabii ki, mümkündür, ancak ortaya çıkan görüntüye göre, son 35 yılın nasıl geçirildiğini, hangi noktaya geldiğini anlatmak için yeterlidir.

Şüphesiz, başta da vurgulandığı üzere, insanların zorunlu gereksinim kapsamında değerlendirdiği maddeler zamanla değişmektedir, fakat gerçek odur ki, bu ülke halkının kayda değer oranda bir bölümü, en temel ihtiyaçlar olan beslenme ve barınmayı bile gereğince karşılayamamaktadır. Aynı yılların, hem iç, hem dış kaynaklı terör korkusu içinde geçirildiği düşünülürse, güvenlik açısından da sıkıntılar yaşamaktadır.

Mevcut koşullar altında, insanlar kendileri adına, değil geleceklerinin, yaşadıkları gününün ihtiyaçlarını dahi gideremezken, eğitim alanında içinden çıkamadığı sıkıntılarla boğuşurken, çevre sorunları ile ilgili konularda duyarlılık göstermelerini beklemek, iyimserliktir.

...

Bileşkenin siyasi ayağı içinse, 24 Ocak kararlarının uygulanabilmesinin önündeki engelleri kaldıran 12 Eylül darbesi milat olarak alınabilir.

1999- 2000 başları arasında düşülen yanlışlar yüzünden her ne kadar madencilik sektörü çok zarar görmüşse de çevre duyarlılığının artmasın katkı yadsınamaz. O nedenle ekonomik verilerde son 15 yıl kullanılmıştır

Türkiye, 1960 askeri müdahalesinden sonra, 20 yıla yaklaşan, güçlü bir değişim süreci yaşar. Temel hak ve özgürlükleri güvence altına alan 1961 Anayasası kabul edilince başlayan demokratikleşme süreci kapsamında, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunları çıkarılır. Başta DİSK olmak üzere, sendikalar ardı ardına kurulur. Sendikalı işçi sayısı, veriler güvenilir olmamasına karşın, hızla artmaya başlar.

Mayıs 1968'de, Fransa'da Sorbonne Üniversitesi'nde yaşanan olaylar, gençlik üzerinde kuvvetli etki yaratır.

Bunlar ve benzeri gelişmelerle, Türkiye'de, işçi ve öğrenci hareketlerinin başı çektiği örgütlenmeler hız kazanır. İşçi sınıfı, artık, kendini daha güvende hissetmektedir. Öyle ki, haklarını almak konusunda etkindirler. Bir bütün olarak imalat sanayiinde ücretlerin katma değerden payı 1976'da % 31,7 iken, 1979'a gelindiğinde % 38,3'e yükselir ve bu artış esas olarak kamu sektöründen kaynaklanır. Özel sanayideki ücret-kâr ilişkilerine gelince, 1970-74 arasında katma değer içinde ortalama % 32, 1 olan ücret payı, 1975-79 yıllarında % 34,1'e çıkar (Boratav, 2003). Tabanda halk, giderek bilinçlenmektedir, ama "anarşi- terör, kısır parti çekişmeleri ve parlamentonun kilitlenmesi" gerekçeleriyle 12 Eylül Darbesi gerçekleştirilir. Baskıcı dönem geri döner.

İşgücü piyasası; ekonomi dışı, yani askeri ve yasal yöntemlerle disipline sokulur. Sendikal faaliyetlerin askıya alınması, DİSK yöneticilerinin yargılanması, grev yasağı, ücret belirlenmesinin toplu sözleşme düzeninden Yüksek Hakem Kurulu'na (YHK) kaydırılması (ve böylece reel ücretlerin aşındırılmasının güvence altına alınması) sözü geçen askeri yöntemlere örneklerdir (Boratav, 2003). Topluma algılatılan, başka seçeneği olmadığı sürekli vurgulanan liberalliktir. İktisadi konularda "liberal" bir görüntü taşıyan söylemin, Türkiye'nin siyasi tarihinin en baskıcı dönemlerinden birinde yeşermeye başlaması elbette rastlantı de-

ğildir. Bu ilginç birlikteliğe rağmen, önceki dönemin sosyalistlerinin bir bölümünün burjuva ideolojisinin bu etkili saldırısı karşısında teslim olarak "liberal sol" ve "sivil toplumcu" konumlara sığınmaları ilginçtir (Boratav, 2003).

Askeri ve sivil bürokrasi doğrudan doğruya bu ideolojik tavrın taşıyıcısı olmakla görevlendirilir. İlk ve orta eğitim ile YÖK denetimi altındaki yüksek eğitim, genç kuşakların "anti-komünizm", "milli bütünlük", "ülkeyi parçalamak isteyen zararlı ve yıkıcı ideolojiler" gibi temalar aracılığıyla tekdüze bir biçimde yetişmesi için kullanılır. Bu kuşaklarda her türlü eleştirici, ileri ve radikal düşünce insafsızca mahkûm edilir. Bu "resmi" ideoloji ile burjuvazinin, ideolojik saldırısı arasında mükemmel bir uyum ve işbölümüdür. İdeolojik saldırı, geniş halk kitleleri üzerinde de başarılar kazanır.

Sol siyasi akımların susturulduğu, örgüt- lü ve sendikal mücadelenin felce uğradığı bu ekonomik ve siyasi bunalım döneminde özellikle kentli emekçilerin saflarında, önceki dönemde kök salmaya başlayan sınıf bilincinin ve yeni filizlenmeye başlamış bir kentli işçi sınıfı kültürü hızla aşınmaya başlar. Bu aşınma, bireyselleşme, dine sarılma, toplumsal yaşam odağının işyerinden ve üretimden, mahalleye, semte, semt (veya kent) takımlarına, aile içine kayması gibi eğilimler içinde ortaya çıkar (Boratav, 2003). Bu dönem, küreselleşmenin kendini iyiden iyiye hissettirir olduğu yıllardır. Küresel üretim merkezlerinin doğuya kaymasıyla birlikte, bir bütün olarak küresel ekonomide sanayi faaliyetlerin gerilediği; buna karşılık ileri teknoloji hizmetler, inovasyona ve tasarıma dayalı robotik hizmet üretiminin ön plâna çıktığı izlenmektedir. Türkiye'nin de bir parçası olduğu bu süreçte, geç kapitalistleşen ülkeler açısından sanayileşmenin henüz olgunlaşmadan hizmet ağırlıklı sektörlere geçişi bir dizi toplumsal/kurumsal sorunu da beraberinde getirmektedir (Yeldan ve Yıldırım, 2015).

3 Prof. Dr. Korkut Boratav, daha önce de belirtildiği üzere, 1980- 1988 arasındaki dönemi, "Sermayenin Karşı Saldırısı" şeklinde ifade eder.

Özetle, 12 Eylül 1980'nin ardından toplum; ekonomik bakımdan gerilerken, temel hak ve özgürlükleri sınırlandırılır, sendikal haklarının önemli bir kısmını kaybeder, baskı altına alınarak sindirilir, siyasetten uzaklaştırılır. Okulluluk oranı yükselmesine rağmen, eğitim seviyesinde ve bilinçlenme anlamında geriler. Sivil toplum örgütleri etkinliğini yitirir. Birey, toplumsal sorunların çözümünü sürecinden uzaklaştırılırken, bu durum, nesilden nesile yaygınlaşır. Hükümet etme anlayışında değişiklik olmayınca, sonuçta toplum, istendiği şekle bürünür. Bu koşullar altında; bilinçli olması, çevre duyarlılığı kazanması, örgütlere katılım ve etkinlik gösterme çabası önündeki engeller çoğalır. Gidişat, kötüleşerek sürdürüğü için de, madencilik sektörüne yönelik eylemler dışında, çevrecilik hareketleri, ivmelenmeyi bir türlü başaramaz.

5 Madencilğe Karşı Davranışın Farklılığının Nedenleri

Ekonomik yatırımların ÇED aşamaları izlendiğinde, Doğu Karadeniz'deki HES'ler, Batı Karadeniz ve Batı Anadolu'daki TES'lerin yanı sıra, yapımı için hazırlıkların hâlen sürdürüldüğü NES'lere karşı yürütülen çevreci tepkiler, arada sırada ulusal basında yer bulsa da, genellikle yerel düzeyde kalmaktadır.

Öte yandan, örneğin Tuz Gölü, Manyas Gölü, Kızılırmak gibi, Türkiye açısından özel önem taşıyan kimi yerler sanayi faaliyetleri sonucundaki kirlilikler yüzünden tehdit altında olmasına karşın, toplum duyarsız sanayileşme nedeniyle, kirlidir ve her noktası tahrip olmuş durumdadır ki, İstanbul, ülkenin bağımsızlığı

ğına mal olabilecek denli hayati önemdedir, ama gelişmeler, toplumu rahatsız etmiş görünmemektedir.

Tabii ki, istisnasız hiçbir ekonomik faaliyetin doğaya zarar vermesi kabul edilemez. Söz konusu etkilemenin, olabildiği ölçüde engellenmesi zorunludur. Bu gerçek, akılda tutularak, bir soru sorulmaktadır. Diğer sektörler de çeşitli yönleriyle doğaya zarar

verebilmekte iken, önlemleri en iyi şekilde almaya çalışsa da, neden ille de madencilik hedeftedir?

Anlaşıldığı kadarıyla, bu durumun, konunun tarafı olanlar ile yakından ilişkisi vardır. Birincisi devlettir. Bu cephedeki meseleler; ekonomik, idari ve yasal olmak üzere üç ayrı başlık altında toplanabilir.

Ekonomi konusunda, 1980 sonrası gelen hükümetlerin bakış açısı ve uygulamaları etkilidir, denebilir. Neoliberal politikalar doğrultusunda, diğer devlet kurumlarında yaşandığı gibi, madencilikte de özelleştirmeler sürmektedir. Doğal kaynaklar devletin hüküm ve tasarrufu altındadır, yani halkındır, ama madenler, gerçek değerinin çok altında sermaye gruplarına rdövens (kiralama) veya hizmet alımı (taşeron-alt işveren) gibi yöntemlerle özel sektöre devredilmektedir. Artık Türkiye'de madencilik, büyük ölçüde, bir kısmı yabancı/çok uluslu olan özel şirketlerin elindedir. Bunun yanı sıra, taşeronlaşma ve buna bağlı, sıklıkla yaşanan ölümlü kazalar, özellikle eğitilmiş kitlenin tepkisini çekmektedir. Kazanan sermayedarlar, canının veren işçidir.

Ülkenin, hâlen daha müstakil bir "Çevre bakanlığı" yoktur. Gelen hükümetlerin her biri farklı hareket ettiğinden, devamlılık sağlanamamaktadır. Çevre yönetimi açısından sorun çoktur. Bunlar; yetki karmaşası, mevzuatın dağınıklığı, personel yetersizliği ve kalifiye eleman ihtiyacı, merkezi ve yerel düzeyde yönetim kaynaklı sorunlar, merkez ile yerel yönetim arasındaki koordinasyon eksikliği, doğru ve güncel çevresel veri bulunmayışı, çevresel plânlamada yaşanan sıkıntılar, ilgili kurumlar arasında bilgi alış- verişi (eşgüdüm) olmayışı, finansman sorunları, yürürlükteki mevzuatın uygulanmasında karşılaşılan teknik ve idari sorunlar olarak sıralanabilir. Üstelik sorunlar çözülmediği gibi, giderek de artmaktadır (Alica, 2008).

Mevzuat, ayrı bir sorunlar demetidir. Hem maden yasa ve yönetmelikleri, hem de çevre ile ilgili mevzuatlar, sürekli değiştirilmektedir. ÇED Yönetmeliği, ancak 1993'de

çıkarılabilmişken, takip eden yıllarda (1997, 2002, 2003, 2008, 2013, 2014 ...) yenilenir (Turan ve Güner, 2017). Bu denli sık değişikliği herkes çok farklı yorumlayabilir. Ancak asıl nokta, toplumda, devlete, daha doğrusu yönetenlere karşı yarattığı güvensizliktir. ÇED kararlarına ilişkin istatistikler de güvensizliğin artmasında etkilidir. Çünkü kararlar; Olumlu: 4.051, Olumsuz: 43, ÇED gereksiz: 51.200 ve ÇED gerekli: 777 şeklinde dağılmaktadır (Turan ve Güner, 2017).

Taraflardan ikincisi olan madencilerin durumuna bakıldığında da bazı sorunlar dikkat çekmektedir. Madencilik, özellikle başlangıç aşamasında riski yüksek, ciddi sermaye gerektiren bir sektördür. Türk madencilik şirketleri, istisnalar dışında, kurumsallaşma konusunu henüz aşabilmiş görünmemektedir. Büyük bir kısmı Ar-Ge faaliyetlerinden, bilimsellikten uzak, yetersiz makine parkı ve kadro ile üretim yapmaya çalışmaktadır. Gerçekten çevre kaygısıyla hareket ettiklerini söylemek güçtür. Mevzuatın boşluklarına sığınma gayretinde olanların oranı azımsanamayacak düzeydedir. Çevre ve işçi sağlığı- iş güvenliği ile ilgili önlemler, çoğu zaman bilince değil, zorunluluğa bağlı alınmaktadır. Kazalar (!) önlenmemektedir. Açılan davalarda, genellikle, maddi- manevi zarar gören şirket çalışanları olmaktadır. Kısacası, toplum, madenci şirketlere güven duyamamaktadır.

Çevreci örgütleri, yerel halk ve dışarıdan destek olanlar da konunun üçüncü tarafıdır. Taraflar arasında, değerlendirme açısından en çetrefilli olandır, çünkü bir yanda yaşadıkları yerde açılacak madenle haşır neşir olacak yöre insanı vardır, diğer yanda kendilerine danışmanlık yapan, onları temsil eden çevre örgütleri bulunmaktadır. Yöre insanının, madenciliği bilimsel ve teknik manada bilmesi, alınacak çevresel önlemlerin etkinliğini anlaması, sonucu kestirmesi hayli güçtür. Dolayısıyla, kendilerine söylenenler doğrultusunda, son kertede ekonomik durumlarını da gözeterek, hareket ederler. Burada, algı yönetiminin önemi ortaya çıkmaktadır.

Çevreci örgütler; tümüyle eğitimlidirler ve çok kabaca ifade etmek gerekirse, sürdürülebilir kalkınma yanlısı veya köktenci (ekolojist) olabilirler. Bu, hareketin şekillenmesinde belirleyici unsurdur. Siyasi ideoloji etkin olmadığında, ana konu; tutumunu her daim yatırımcıdan yana kullanan ve bilinen sebeplerle denetimi sağlıklı yürütemeyen idareye ve özel madenciye güven duyulmamasıdır.

Bir başka neden, madenciliğin bilinmemesidir. Çevresel etkiler- toplum- madencilik üzerine, kimisi akademisyenlerce kaleme alınan bazı makalelerde bile, temel bilgi eksiklikleri sıklıkla görülebilmektedir. Bu da yanlış yönlendirmeleri doğurabilmektedir.

Karşı çıkışın belli başlı sebeplerinden biri de ideolojiktir. Sömürü, emperyalist tutum, halkın madenlerinin peşkeş çekilmesi gibi ekonomik- politik gerekçelerle faaliyete muhalif olunabilmektedir. Ki, bunun sakıncası, altta yatan sebebin çevre duyarlılığından ziyade, ideolojik olmasıdır.

Konunun daha fazla ayrıntıda analizini yaparak, bu gerekçelere, var olan, ama çoğunluğu temsil etmeyen başka sebepler eklenebilir.

6 Sonuç / Çözüm

Türkiye’de, genel anlamda, örgütsel hareketleri güçlü kılabilecek çevre duyarlılığının yetersiz olduğu doğrudur. Bunun geliştirilebilmesi, etkin hâle getirilebilmesi, ne yazık ki, birçok parametreye bağlıdır. Buna karşın meselenin, toplumsal bakımdan iki noktada düğümlendiği görülmektedir. Birincisi ekonomik sıkıntıların belirli düzeyde giderilmesi ve ikincisi, yaygın bir eğitim vasıtasıyla bilincin geliştirilmesidir. Ancak bunlar, ülkenin, bir bölümü tarihsel kaynaklı, diğeri, özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısında kademeli olarak yerleşen yapısal sorunlarının giderilmesine bağlıdır. Kısacası, ekonomik açıdan, yapılacak yatırımlarla sağlıklı büyümenin ve adil gelir dağılımının sağlanması; siyasi olarak da daha fazla demokratikleşmenin (adalet, özgürlük, katılımcılık ...) gerçekleştirilmesi kaçınılmaz görünmektedir.

Konunun madencilik boyutu da bunlardan bağımsız değildir. Vurgulanması gereken, "güven" unsurudur. Çevre konusundaki politik anlayışını istikrara kavuşturamayan, mevzuatı sürekli değiştiren, yalnızca ekonomik kalkınmayı öncelleyen siyasi tutum toplumu tedirgin etmektedir. Sağlıklı işletilmeyen ÇED sürecine ilişkin kararların, mutlaka yatırımcıdan taraf çıkmasının sağlanması, acele kamulaştırma uygulamaları, zayıf ve etkinlikten uzak denetim ve çelişkili mahkeme kararları da sıkıntı kaynaklarıdır. Yürütmenin niyetine göre belirlenecek kısa, orta ve uzun vadede çözülebilecek konular vardır. Ama işte, devletin anlayış ve bakış açısı değişikliğine gitmesi ihtiyacı vardır. Toplum, madencilik devleti yapmasından yanadır. Mevcut koşullarda bile, maden işletmeciliği, devlet eliyle yapılsa, birçok sorun kendiliğinden çözülecektir.

Madencilik sektörü de kendini sorgulamak durumundadır. Kurumsallaşmanın, bilimsel çalışmanın, Ar-Ge'nin önemi yadsınarak çözüm mümkün değildir. Yatırım sürecinin en başından sonuna değin, her işin şeffaflık içinde yürütülmesi, asla çelişkiye düşülmemesi ve faaliyetten etkilenmesi söz konusu kitlenin gereğince, doğru verilerle bilgilendirilmesi, sabırla davranılması zorunludur.

Çevreci hareketlerin, belirli çevre yaklaşımları doğrultusunda eylemde bulunması doğaldır. Fakat öne çevreyi, arkasına siyasal ideolojiyi yerleştirerek muhalif olmak, faydadan çok, zarar vermektir. Küreselleşmeyle, iletişimin güçlenmesiyle etkinliği artan "algı yönetimi" tüm tarafları olumsuz etkilemektedir. Önüne geçilmek zarureti vardır.

Ekonomi, çevre ve toplum birlikte düşünüldüğünde, şeffaflıktan kaçınılmadığında, sağlıklı iletişim kurulup, işbirliği içinde hareket edildiğinde, belki tüm sorunlar değil, ama önemli bir kısmı aşılabılır.

Mevcut dünyada, madencilik olmaksızın refah içinde yaşamak olanaksızdır.

7 Kaynakça

Alica, S. S., 2008; "Türkiye Çevre Yönetimi", Ankara Barosu Dergisi, Yıl: 66, Sayı: 1, Kış 2008, s. 241- 251.

Aygün, B. ve Şakacı, B. K., 2015; "Türkiye'de Çevreye Doğrudan Odaklı Çevreci Hareketler ve Çevresel Yaklaşımları Üzerine Bir Deneme", <http://www.ayk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/AYGÜN-BanuŞAKACI-Bilge-Kağan-TÜRKİYE'DE-ÇEVREYEDOĞRUDAN-ODAKLI-ÇEVRECİ-HAREKETLER-VE-ÇEVRESEL-YAKLAŞIMLARI-ÜZERİNE-BİR-DENEME.pdf> (Erişim tarihi- 16.09.2017).

Baykal, T., 2010; "Türkiye'de Çevre Yönetim Sisteminin Merkezi Örgütlenmesi", Mevzuat Dergisi, Yıl: 13, Sayı: 147, Mart 2010, (<https://www.mevzuatdergisi.com/>).

Boratav, K., 2003; Türkiye İktisat Tarihi- 1908-2002, 9. Baskı, İmge Kitabevi, Ankara.

Demiroğlu, E. T., 2014; "Yeni Toplumsal Hareketler: Bir Literatür Taraması", Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı 1, Mart 2014, s. 133-144 135.

Duru, B., 1995; "Çevre Bilincinin Gelişim Sürecinde Türkiye'de Gönüllü Çevre Kuruluşları", Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Kent ve Çevre Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Karadeniz, M., 2012; "Çevre Yaklaşımları ve Madencilik", Madencilikte Çevre Yaklaşımları Semineri (12- 13 Ocak 2012), TMMOB Maden Mühendisleri Odası, Afyonkarahisar, s. 171- 189.

Karadeniz, M., 2016; Altın- Bir Yılan Hikâyesi, Cinius Yayınları, İstanbul, s. 575- 622.

Kavas, A., 2011; "Türkiye'deki Gönüllü Çevre Örgütleri", Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Kent ve Çevre Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Özgür, B., 2014; "İşte AK Parti'nin "Sosyal Yardım" Gerçeği", Radikal Gazetesi, 29.12.2014.

Tuna, M., 2015; "Türkiye'de Çevre Toplum İlişkileri ve Çevre Sosyolojisi", Sosyoloji Konferansları Dergisi (Istanbul Journal of Sociological Studies), Sayı: 52 (2015-2), s. 291- 318 (<http://www.journals.istanbul.edu.tr/iusoskon/article/view/5000157816/5000161179>)- (Erişim tarihi-16.09.2017).

Turan, E. S. ve Güner, E. D., 2017; "Türkiye'de Çevresel Etki Değerlendirme Mevzuatındaki değişimler", Artvin Çoruh Üniversitesi- Doğal Afetler Uygulama ve Araştırma Merkezi, Doğal Afetler ve Çevre Dergisi, Cilt: 3, Sayı: 1, s. 39- 47.

Yeldan, E., 2011; "Ekonomi Politik- "Büyüme" Efsanesi", http://yeldane.bilkent.edu.tr/Yeldan318_06Tem11.pdf (Erişim tarihi: 16.09.2017).

Yeldan, E. ve Yıldırım, D., 2015; "Küreselleşme ve Sanayisizleşme Bağlamında Türkiye'de ve Dünyada Demokrasi Açığı", Çalışma ve Toplum, 2015/2, s. 65-87.

21 EYLÜL 2017

MADEN YÖNETMELİĞİNDE MADEN MÜHENDİSİ

1.Giriş

İzmir İktisat Kongresi 17.Şubat-3. Mart.1923 tarihleri arasında İzmir'de Banka-Han binasında 1135 delegenin katılımıyla gerçekleştirilen yeni Türkiye'nin ekonomik sorunları tartışıldığı bir kongredir.

İzmir İktisat Kongresi sonunda alınmış önemli kararları şöyle sıralamak mümkündür.

- Hammaddesi yurt içinde yetişen veya yetiştirilebilen sanayi dalları kurulması gerekmektedir.
- El işçiliğinden ve küçük imalattan süratle fabrikaya veya büyük işletmeye geçilmelidir.
- Devlet yavaş yavaş iktisadi görüşleri de olan bir organ haline gelmeli ve özel sektörler tarafından kurulamayan teşebbüsler devletçe ele alınmalıdır.
- Özel teşebbüslere kredi sağlayacak bir Devlet Bankası kurulmalıdır.
- Dış rekabete dayanabilmek için sanayinin toplu ve bütün olarak kurulması gerekir.
- Yabancıların kurdukları tekellerden kaçınılmalıdır.
- Sanayinin teşviki ve milli bankaların kurulması sağlanmalıdır.
- Demiryolu inşaat programına bağlanmalıdır.
- İş erbabına amele değil, işçi denmelidir.
- Sendika hakkı tanınmalıdır.

Alınan ekonomik kararlar doğrultusunda sanayi sektörüne kredi sağlamak amacıyla 1925 yılında **Sanayi Maadin Bankası** kurulmuştur.

Bu dönemde özel sektörde yeterli sermaye birikimi olmadığından devlet madencilik ve ülke kalkınmasında sanayiye ön-

cülük etmiştir. Ülkenin maden mühendisi gereksinimi için 1924 yılında Zonguldak'ta Maden Mühendisi yetiştirmek amacıyla **Maadin ve Sanayi Mekteb-i Âlisi** kurulmuş, 1930 yılına kadar bu okulda 100 kadar maden mühendisi yetiştirilmiştir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında madenlerin aranması ile ilgili ciddi bir çalışma yapılamamıştır. 1935 yılında madenlerin aranarak açığa çıkarılması için **Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü**, yine aynı tarihte bu Enstitü tarafından bulunacak madenleri işletmek ve madencilik, enerji üretimi, dağıtım alanlarında faaliyette bulunması için **Etibank** kurulmuştur. İlk demir ve çelik tesislerinin temeli 1937 yılında Karabük'te atılmış, tesis 1939 yılında üretime başlamıştır. Ülkemiz sanayileşmesine **Karabük Demir ve Çelik Fabrikalarının** üretimi ve burada yetişmiş teknik elemanların katkısı büyük olmuştur.

Zonguldak Havzasında stratejik öneme sahip olan taşkömürü 1940 yılına kadar İngiliz, Fransız, Alman ve İtalyan şirketler tarafından işletilmiştir. Cumhuriyetin kurulmasından sonra Havzanın ulusal çıkarlar doğrultusunda işletilmesine, çalışanların haklarının korunmasına özen gösterilmiş, 1940 yılında da Zonguldak Havzasının tamamı devletleştirilmiştir.

1862 yılında özünde Osmanlı Devletinin ekonomisine müdahale etmek amacına yönelik hazırlanmış olan **Paris Anlaşması**, 1867 yılında yürürlüğe giren **Yabancıların mülk edinmeleri Kanunu** ve 1869 yılında uygulanmaya konulan **Maadin Nizamnamesi** hükümleri arasında ciddi bir ilişki vardır. Bu ilişki 1950'lili yıllarda da benzer şekilde 18.01.1954 tarihinde 6224 sayılı **Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu**, 7.03.1954 tarihinde 6326 sayılı **Petrol Kanunu**, 11.03.1954 tarihinde **6309 sayılı Maden Kanunu** arasında da sürmüştür.

Amerikan vatandaşı Dr. Northcutt Ely başkanlığındaki yabancı bir grup tarafından hazırlanmış 6309 sayılı Maden Kanu-

nu Demokrat Parti Hükümeti döneminde, 1954 yılında yürürlüğe girmiştir. 6309 sayılı Kanunun çıkarılmasındaki asıl çıkış amacı ülkeyi yöneten siyasi partinin yabancı sermayeye bakış açısı ve yabancı sermayeli firmaların talebine uygun olarak madencilik sektöründe ruhsat güvencesi sağlanmasıdır. 6309 sayılı Maden Kanunu 1985 yılında 3213 Sayılı Maden Kanununa kadar yaklaşık 30 yıl yürürlükte kalmıştır.

1901 yılında yürürlüğe girmiş **Taşocakları Nizamnamesi** yaklaşık bir asır sonra, 2004 yılında 5177 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. 2004, 2010 ve 2015 yıllarında da 3213 sayılı Maden Kanununda köklü değişiklikler yapılmıştır.

1954 yılında yürürlüğe giren 6309 sayılı Kanundan sonra 2015 yılına kadar geçen sürede madencilikle ilgili mevzuattaki maden mühendisleri ile ilgili düzenlemeler aşağıda özetlenmiştir:

2.1954 yılı sonrası 6309 sayılı Maden Kanunu döneminde maden mühendisi

1953 yılında, 6309 sayılı Maden Kanunundan önce, madenlerde alınması gereken önlemlere yönelik 3008 sayılı İş Kanununun 55.maddesine göre Çalışma Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletlerince hazırlanan **"Maden İşletmelerinde Alınacak Emniyet Tedbirleri Hakkında Nizamname"** 18.08.1953 tarih ve 8487 sayılı R.G.de yayımlanmıştır. Kanunlardaki ilk adı **"Fenni Nezaretçi"**, sonraki adıyla **"Teknik Nezaretçi"**, 6592 sayılı Kanunda **"Daimi nezaretçi"** olan kavram ilk olarak 1953 yılından bu Nizamnamede yer almıştır. Bu Nizamnamenin taşocakları yanı sıra tüm madencilik faaliyetlerine uygulanması ve Maden Kanununun alt yapısını oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır.

486 maddeden oluşmuş Nizamname incelediğinde amacının işçi sağlığı ve iş güvenliği olduğu, maden hakkı ya da doğal servetlerin kaynak kaybı olmadan işletilmesiyle ilgili bir hüküm içermediği görülmektedir. Bu nizamname bir nevi "madenlerin işletilmesine yönelik açıklama kitabı" şeklindedir.

6309 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi, kaldırılması ve bu Kanunla bazı maddeler eklenmesi hakkında 11.07.1963 tarihinde kabul edilen 271 sayılı Kanun 20.07.1963 tarih ve 11459 sayılı R.G.de yayımlanmıştır.

271 sayılı Kanun ile değiştirildikten sonraki Maden Kanununun 82. maddesine dayalı olarak hazırlanan, 19.02.1969 tarihinde yürürlüğe giren, 1972 ve 1979 tarihlerinde iki kez değişikliğe uğrayan fenni nezaret yönetmeliğinde, fenni nezaretçi olma koşulları ve fenni nezaretçinin atanması ile azlinin nasıl olacağı belirtilmiştir.

İş Kanununun 74. maddesi işyerlerinde çıkabilecek hastalıklara engel olmak, iş kazalarını önlemek üzere gerekli önlemlerin alınması amacıyla gerekli tüzüklerin çıkarılmasını öngörmektedir. **Maden ve Taşocakları İşletmelerinde ve Tünel Yapımında Alınacak İşçi Sağlığı ve İş güvenliği Önlemlerine İlişkin Tüzük** 1475 Sayılı İş Kanununun 74. maddesine göre hazırlanmış 22.10.1984 tarih ve 18553 sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Tüzüğün uygulanmasından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı sorumludur. Tüzük, 3008 Sayılı İş Kanunu'nun 55. maddesine göre çıkarılmış olan ve 28.5.1953 tarihinde yürürlüğe giren Maden Emniyet Nizamnamesinin benzeri olup, onun yerini almıştır.

Genel olarak Tüzük; Fenni nezaretçi ile tarafların yetki ve sorumluluklarını ayrıntılı biçimde tanımlamış ve aykırı hareket edilmesi durumunda işyerinin kapatılması ve bu sürede çalışanların ücretlerinin ödenmeye devam edilmesini öngören İş Kanununun 75. maddesi ile önemli bir yaptırım gücü getirmiştir.

Bu hükümler yalnızca işçi sağlığı ve iş güvenliği amacına yönelik hazırlanmış, madenin işletilme biçimine yönelik bir düzenleme taşımamıştır. Ancak denetimin süre ve biçimi ile sorumlulukları tanımlanması açısından uygulanabilir nitelikte olup hüküm yalnızca herhangi bir kaza vb. durumunda, suçlu bulmak amacıyla kullanılmıştır. Fenni Nezaret Yönetmeliğinin bu boşlukları nedeniyle, **maden işletmelerinde fenni nezaretçi**

Kanuni açıdan olmazsa olmaz, fakat uygulamada olsa da olur olmazsa da olur türünden bir zorunluluk olmuştur. Sonuçta bazı işletme ruhsatı sahipleri kişi ya da şirket, fenni nezaretçiyi atayıp azil ederek Maden Kanununun ilgili hükümlerine göre yükümlülüklerini yerine getirmiş sayılmışlardır.

Bu yıllarda maden mühendisleri özlük hakları için mücadele etmişlerdir. Yeraltında çalışan mühendislerle yerüstünde çalışanlar arasında özlük hak olarak bir farklılık yoktur. 1978 yılı Kasım ayı sonunda TTK Genel Müdürlüğünde çalışan mühendisler Maden Mühendisleri Odası Zonguldak Şubesinin öncülüğünde organize olmuş, üç gün süreli Havzada mühendislerin katıldığı "grev" gerçekleştirmiştir. Bu gün yeraltında çalışan meslektaşlarımızın özlük hakları bu grevle kazanılmıştır.

3. 1985 Sonrası 3213 Sayılı Maden Kanunu dönemi maden mühendisi

1985 yılında yürürlüğe giren 3213 sayılı Maden Kanununun 3.maddesinde; "**Nezaret:** İşletmelerin tekniğine ve emniyet nizamnamelerine uygun olarak yürütülmesinin kontrolü, **Nezaretçi:** İşletmelerin teknik ve emniyet yönünden nezaretini yapan sorumlu ve yetkili maden mühendisi" olarak tanımlanmıştır.

Kanunun 31.maddesi "**İşletmede fenni nezaretçi**" başlığı altında:

"İşletme ruhsat sahibi işletme süresince en az bir maden mühendisini fenni nezaretçi olarak görevlendirmek zorundadır. Fenni nezaretçinin görev, yetki, sorumlulukları ile diğer hususlar yönetmelikte belirtilir." düzenlemesi yapılmıştır.

22.08.1985 tarih ve 18850 sayılı R.G.de yayımlanan "Maden Kanunu Uygulanmasına Dair Yönetmeliğinin 21.maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

Fenni Nezaret

Madde 21-Maden Kanununun 31inci maddesi gereğince fenni nezaretçisi olmayan sahalarda işletme ve cevher istihracı yapılmaz.

Fenni nezaretçinin görev, yetki ve sorumlulukları, 84/842 8 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren "Maden ve Taş Ocakları ile Açık İşletmelerde Alınacak, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tedbirleri Hakkında Tüzük"te ve bu yönetmelikte yer alan hükümlere tabidir.

Her maden mühendisi Türkiye çapında en fazla 5 ruhsat sahasında fenni nezaret görevi alabilir.

4. 2004 yılı 5177 Sayılı Kanun Dönemi Maden Mühendisi

2004 yılına kadar fenni nezaretçiliğin görev, yetki ve sorumluluğu "**Maden ve Taş Ocakları ile Açık İşletmelerde Alınacak İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tedbirleri hakkında Tüzük**" ile düzenlenmiştir. 2004 yılı sonrasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca bu düzenleme yerine değişiklik düzenlemeler hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Fenni Nezaretçilikle ilgili düzenlemeler de "**Teknik nezaretçi**" ve "**damimi nezaretçi**" adı altında Maden Kanunu ve yönetmelik kapsamında düzenlenmiştir. Tüzük 25.07.2014 tarih ve 29071 sayılı R.G.de yayımlanan 16.06.2014 tarih ve 2014/6573 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla sesiz sedasız yürürlükten kaldırılmıştır.

1999 yılında Maden Mühendisleri Odası tarafından ilk Fenni Nezaretçilik Sempozyumu gerçekleştirilmiştir. Sempozyumda "**Maden ve Taş Ocakları ile Açık İşletmelerde Alınacak İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tedbirleri hakkında Tüzük**" ile ilgili bir sunum yapılmış, Tüzük'deki maden mühendislerinin görev yetki ve sorumluluklarını anlatılmıştır. Sempozyumda "fenni nezaretçilik" yapan çoğu deneyimli meslektaşlarımızın mevzuat konusunda yeterli bilgiyle sahip olmadığı gözlenmiştir.

1999 yılında gerçekleştirilen Sempozyumdan çıkan sonuçlardan ilki fenni nezaretçilik kurumuna çeki düzen verilmesi, ikincisi de tüm meslektaşlarımızın yaptıkları görevle ilgili bir eğitim almaları gerekliliğidir. 5177 sayılı Kanun sonrası getirilen "eğitim" Odanın düzenlediği bu sempozyum bir sonucudur. 2004 yılında "**Fenni**

nezaretçilik" ifadesi de "**Teknik nezaretçilik**" olarak değiştirilmiştir.

5177 sayılı Kanun ile teknik nezaretçilik disipline edilmiş, ek iş olarak fenni nezaretçilik yapanlar bırakmak ya da bu görevi kurallarına göre yapmak zorunda kalmışlardır. Bu kanunla Taşocakları Nizamnamesi kaldırılmış, tüm madenler Maden Kanunu kapsamına alınmıştır. 5177 sayılı Kanun çalışmalarında ruhsat verileri ile Maden Mühendisleri Odası verileri beraberce değerlendirilmiş teknik nezaretçinin sorumlu olacağı ruhsat sayısı istatistik verilere dayalı olarak 5+5 şeklinde belirlenmiştir.

2004 yılında 5177 sayılı Kanun çalışmalarında teknik nezaretçilik yerine *her işletme ruhsat sahasında en az bir maden mühendisinin görevlendirilmesi*, mücavir alan, mücavir ruhsat, mücavir il gibi kavramlar da tartışılmıştır. Ancak ülkemizde çok sayıda mevsimlik çalışan maden işletmesi olduğundan madencilerin ve meslektaşlarımızın mağdur olacağı gerekçesiyle kabul görmemiştir.

2004 yılında değişikliğe uğrayan 5177 Sayılı Maden Kanununun nezaretçi ile ilgili tanımlar 31. maddede Teknik Nezaret başlığı altında korunmuştur.

03.02.2005 tarih ve 25716 sayılı R.G.de yayımlanan Uygulama Yönetmeliğinin Teknik Nezaretçi ile ilgili maddeleri aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

"Görev

Madde 107- Teknik nezaretçi, 3213 sayılı Maden Kanunu ile 4857 sayılı İş Kanununun ilgili maddelerinde ve yönetmeliklerinde yer alan görevleri yerine getirmekle yükümlüdür..."

Esasen teknik nezaretçinin gerçek tanımı "**ruhsat sahibinin atadığı, maaşını atayan ruhsat sahibinden alan, hesabına gelmediğinde azil edilen, devlet adına madenciye denetleye(meye)n, devlete karşı başta iş kazaları olmak üzere her şeyden sorumlu, kamu görevi üstlenmiş**

maden mühendisi" şeklindedir. Bu tanımlama içindeki çelişkiler çözülmedikçe maden mühendisinin görevini hakkı ile yapabilmesi olanaklı görülmemektedir.

Sonuçta 5177 sayılı Kanunla "*teknik nezaretçilik*" belirli bir düzene sokulmuştur. Teknik nezaretçilik görevlerini yerine getirirken mağdur olmamaları için, Odanın vereceği eğitime katılım ve sertifika zorunluluğu getirilmiş, meslektaşlarımıza çoğu üniversitede verilemeyen "iş ve maden hukuku" konusunda eğitim verilmiştir.

5. 5995 Sayılı Kanun Dönemi Maden Mühendisliği

2010 yılında 5995 sayılı Kanun değişikliği Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Maden Mühendisleri Odasına karşı siyasi tavır takındığı bir dönemde gerçekleşmiştir. Kanun değişikliğiyle maden mühendisliği madencilik arama ruhsat döneminden çıkarılmıştır. 5995 sayılı Kanunda arama ruhsat dönemi özellikle borsada işlem gören yerli-yabancı firmaların aynı dili konuşabilecekleri şekilde düzenlenmiştir.

Maden mühendisliği disiplinin arama ruhsat döneminde yok sayılması arama faaliyetleri için önemli bir eksiklik. Arama faaliyeti sadece maden rezervlerini ortaya çıkarılması değildir. Aramanın her aşamasında ortaya çıkan rezervin fiziki olarak üretilebilirliği, işlenebilirliği, zenginleştirilip kullanılabilirliği, pazarı, arama faaliyet süreçlerinin de değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu konuların eğitimi de üniversitelerde maden mühendisliği disiplini içerisinde verilmektedir.

2010 yılında 5995 Sayılı Maden Kanununda nezaretçilik ile ilgili tanımlar kısmı değişmemiştir.

Not: 2015 yılına kadar madencilikle ilgili yapılmış mevzuat düzenlemelerinde maden mühendislerinin yeri "1954'den 2015'e Madencilikte Yasal Düzenlemeler, Necati Yıldız, 2015, ISBN: 978-975-96779-9-2" kitabından detaylı olarak incelenebilir.

6. 6592 sayılı Kanun Döneminde Daimi Nezaretçilik

Bakanlık her 5 yılda bir Maden Kanunu'nı değiştirmeyi alışkanlık haline getirmiştir. Bir ülkede Kanunların sık değiştirmesinin en önemli nedeni *yönetimlerin istikrarsızlığı ve tutarsızlığıdır*.

Mevzuatın sık değiştiği ülkeler yatırımcı için güvenli ve cazip ülkeler değildir. Bu ülkelerde yeni yatırımlar yapmak için güven ortamı yaratmak bir yana yapılmış yatırımlar için gerekli güven ortamı da tamamen ortadan kaldırılmaktadır.

2010 yılında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı kanun çalışmalarında 45'e yakın dernek, meslek odası ve değişik örgütlerin görüşlerini almış, ancak bu görüşler Kanunla yansıtılmamıştır. Bu nedendir ki aradan 3 yıl geçmeden yeni bir düzenleme üzerinde çalışılmaya başlanmıştır. 2015 yılında bu çalışma, 2010 yılında olduğu gibi madencilerle birlikte(!) 6592 sayılı Kanun olarak çıkarılmıştır.

Son 10 yıldan bu yana Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün uygulamalarına bakıldığında, 6592 sayılı Kanun değişikliğinin neler getirip neler götüreceği ile ilgili kayda değer bir şey getirmeyeceği, çok şeyleri alıp götüreceği açıkça görülmektedir. Son 2 yıldır Bakanlığın uygulamaları, madencilikle ilgili çıkarılan yeni Kanunlar da bunu kanıtlar niteliktedir.

6592 sayılı Kanun değişikliğiyle devlet hakkı artırılmış, madencilerden "ruhsat bedeli" adı altında büyük bedellerin alınması öngörülmüştür. İş sağlığı ve güvenliği sorumluluğunu üstlenmeme adına 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 9 uncu maddesi birinci fıkrası (d) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

18.02.2015 tarih ve 29271 sayılı R.G.'de yayımlanan 6592 Sayılı Kanun değişikliği sonrası teknik nezaretçi uygulaması kaldırılmış, üretim yapan her sahada daimi (nezaretçi) mühendis çalıştırma zorunluluğu

getirilerek 1953 yılından beri uygulanan bir sistem yapısal olarak değişikliğe uğratılmıştır.

6592 sayılı Kanun değişikliği sonrası 3213 sayılı Maden Kanununun 31. Maddesi aşağıdaki şekildedir:

"Daimi nezaret ve teknik eleman:

Madde 31- Kaynak tuzlaları hariç olmak üzere maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetleri, maden mühendisi nezaretinde yapılır. Maden ruhsat sahalarındaki işletme faaliyetlerinde asgari bir maden mühendisi daimi olmak üzere, işletme tekniği, büyüklüğü ve yapısal durumu göz önüne alınarak diğer meslek disiplinlerinden mühendis istihdam edilmesi zorunludur. Daimi nezaretçi ile vardiyalı çalışan işletmelerde işletmenin büyüklüğü ve niteliği esas alınarak her vardiyada zorunlu olarak istihdam edilecek maden mühendisi ve görevlendirilecek diğer mühendislerin görev, yetki ve sorumlulukları, atanma usul ve esasları, eğitimi, çalışma usul ve esasları Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

Birinci fıkrada belirtilen istihdam şartlarını sağlamadan maden işletme faaliyetinde bulunulması hâlinde 30.000 TL idari para cezası uygulanarak maden işletme faaliyetleri durdurulur. İstihdam şartlarının sağlanması hâlinde faaliyete izin verilir."

Kanunda daimi nezaretçi **"işletmede daimi olarak istihdam edilen maden mühendisi"** şeklinde tanımlanmıştır.

7. 21.Ekim.2017 sonrası Maden Yönetmeliğinde maden mühendisi

Maden Yönetmeliği, 6592 sayılı Kanundan yaklaşık 2.5 yıl sonra 21.Eylül.2017 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanmıştır. Bu yönetmelikte daimi nezaretçilikle ilgili düzenlemeler hakkındaki görüş ve eleştiriler mümkün olduğunca Yönetmelikte yazılı sırasına göre aşağıda paylaşılmıştır:

- i. Ruhsat sahibi rödövensciya noter kanalıyla yetki vermediği sürece rödövensci daimi nezaretçi atamaya müdahil olmamalıdır. Maden İşleri Genel Müdürlüğü "rödövens sözleşmelerine taraf olmadığını" ifade ederken (MK Madde 101) diğer taraftan da mevzuatın çoğu maddesinde rödövens müdahale etmiş, müdahil olmuştur. Bunun Türkçe'deki karşılığı "**Bu ne pehriz bu ne lahana turşusu**"dur.
- ii. Kanun ile daimi nezaretçi atama talebinin ruhsat sahibi ve rödövensci tarafından birlikte yapılması zorunlu tutulamamalıdır. Çünkü mevzuat daimi nezaretçiye ruhsat hukukunu iptale kadar götürebilecek müdahale, denetleme yetkisi ve bunları daimi nezaretçi defterine yazma sorumluluğu vermiştir. Ruhsat sahibi kendi hür iradesi ile istediği maden mühendisini daimi nezaretçi olarak atayabilmeli, ya da ataması için rödövensciya noter kanalıyla vekalet vermelidir. 2004 yılı öncesi rödövens anlaşmalarında fenni nezaretçi atamalarında rödövensci kesinlikle müdahil olmamış, ruhsat sahibinin rödövensciya atama yetkisi verdiği sözleşmeler Maden İşleri Genel Müdürlüğüne onaylanmamış, bu yetkinin sözleşmeden kaldırılması istenmiştir.
- iii. Daimi nezaretçi atamalarda kamu kuruluşlarında çalışanlara ayrıcalık getirilmesi doğru değildir. Yönetmelikte kamuda çalışanlarla özel sektörde çalışan maden mühendisleri arasında sertifika için müracaat süresi, atama ve sertifika verme konusunda ciddi ayrıcalıklar getirilmiştir. Yönetmeliğin hazırlanmasında görev yapan meslektaşlarımız atama şartlarını "**Nalıncı keseri gibi**" hep kendilerine yontmuşlardır.
- iv. Son haliyle 3213 sayılı Maden Kanununda Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün madencilik faaliyetlerinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bir sorumluluğu yoktur. Yönetmelikle daimi nezaretçiye "**iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili alınan önlemlerin uygunluğunu denetlemesi**" görevi verilmiştir. Bu görevin daimi nezaretçiye yüklenmesinin yasal dayanağı yoktur. Yasal dayanağının olduğu iddia edilirse, madencilik faaliyetlerinde iş sağlığı ve güvenliği konusundaki sorumlu, daimi nezaretçiden önce, daimi nezaretçiye bu görevi yükleyen, daimi nezaretçiyi atayan ve daimi nezaretçiyi denetleyen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı olacaktır.
- v. Bakanlık daimi nezaretçi eğitimini Maden Mühendisleri Odasından almıştır. Yaklaşık son 10 yıldır Odadaki eğitim Maden İşleri Genel Müdürlüğü elemanları, üniversite hocaları ve sektörde deneyimli meslektaşlarımız tarafından verilmiştir. Bundaki amaç Odanın üyeleriyle kurduğu iyi ilişkilere engel olmaktır. Amaç bu değilse haliyle akıllara eğitimi verenlerin yetersiz olmaları(!) sonucu bu kararın alınmış olması gelmektedir.
- vi. Odaya uzak olan meslektaşlarımız bil-meyebilir, Maden Mühendisleri Odası Anayasa ile kurulmuş bir meslek odasıdır. Para kazanmak gibi ticari bir amacı ya da kaygısı yoktur. Devletin Odaya maddi bir katkısı da söz konusu değildir. Oda Yönetim Kurulu başta olmak üzere, çalışan diğer tüm üyeler gönüllülük esasına göre, maddi bir beklenti olmadan Odada görev yapmaktadır. Tabi ki Odanın ayakta kalıp varlığını sürdürebilmesi, üyelere karşı Anayasanın yüklediği sorumluluklarını yerine getirebilmesi için belirli gelire gereksinimi vardır. Ancak Oda teknik nezaretçi eğitimini hiçbir zaman gelir kaynağı olarak görmemiştir. Katılımcılardan alınan ücret eğitim için gerekli giderlerin karşılanmasında kullanılmıştır.
- vii. Maden Mühendisleri Odası için bu eğitimin hangi kuruluş tarafından verileceği önemli değildir, önemli olan kimler tarafından verileceğidir. Odamız için önemli olan meslektaşlarımıza gerekli eğitimin deneyimli uzmanlarınca verilmesi, eğitimin gelir kaynağı olarak

- görülmemesidir. Oda; YTK eğitiminde olduğu gibi katılımcılardan yüksek bedeller istenilmesine, eğitimin 5 yıldızlı otellerde yapılıp masraflarının meslektaşlarımızın sırtından çıkarılmasına karşıdır. Maden Mühendisleri Odası 2015 Ocak ayında gerçekleştirdiği 6 gün süren teknik nezaretçilik eğitimi verdiğinde, katılımcılarının çoğunu oluşturan çalışmayan üyelerinden 175 TL, çalışan üyelerinden 350TL bedel aldığını da burada hatırlatmakta yarar vardır.
- viii. Yönetmelikte verilen daimi nezaretçilik sertifikasının 5 yıl geçerli olacağı, 5 yıl sonunda eğitime tabi tutulacağı, yapılan sınavda başarılı olunduğunda sertifikanın yenileneceği ifade edilmiştir. Eğitim verenlerle sınav yapanların bu konularda yeterli olup olmadıklarına kimin karar vereceği belli değildir. Şu anda elinde sertifikası olan ve yıllardan bu yana teknik nezaretçilik ve sonrası daimi nezaretçilik yapanlar için söz konusu 5 yıllık sürenin ne zaman başlayacağını yanıtı yoktur. Uygulama yasal olmasa da bu konuyla ilgili bir düzenlemenin olmayışı eksikliklerdir. 5 yıllık bir deneyimle yeraltı kömür ruhsatına atanmış bir daimi nezaretçiye 5 yıl sonra getirilen eğitim ve sınav zorunluluğu etik değildir. Hayatının 10 yılında gün ışığı görmeden görev yapan deneyimli daimi nezaretçiler için eğitim verilmesi gerekiyorsa bu eğitimi çok daha deneyimli uygulamadan gelen meslektaşlarımız vermelidir. Düzenlemeler bakıldığında haliyle sınavın amacının siyasi olabileceği ve sonuçlarında da siyasi tercihlerin gündeme gelebileceği akılları kurcalamaktadır.
- ix. Bir zamanlar Bakanlık yetkilileri daimi nezaretçi adaylarını Zonguldak TTK başta olmak üzere işletmelerde uygulamalı eğitileceklerini sık sık yüksek sesle ifade etmişlerdi. Bu sözlerini Bakanlık yetkililerine hatırlatmakta yarar görmekteyiz.
- x. Öncelikle 2015 yılında Kanun çıktıktan sonra hizmet süresine bakılmaksızın atanmış ve şu anda daimi nezaretçilik görevini sürdüren maden mühendisleri kazanılmış bir hakka sahiptir. Bu meslektaşlarımıza 5 yıl hizmet süresine bakılmaksızın doğrudan sertifika verilmesi gerekmektedir. Ancak yönetmeliğe göre eğitim ve sonrası sınava tabi tutulacaklardır. Bu kişiler belki katılım ve devam zorunluluğu getirilip eğitime alınmalı, ancak eğitim sonrası katılımcılara sınavsız sertifika verilmeli, kazanılmış haklarına saygı gösterilmelidir.
- xi. Yeraltı üretim yöntemi ile faaliyette bulunan ruhsatlar hariç olmak üzere; işletme izin alanları arasında kuş uçuşu en fazla 20 km mesafe olan ve toplam üretim miktarı II. Grup (b) bendi maden ruhsatlarında toplam 15.000 m/yıl diğer grup ruhsatlarda ise toplam 300.000 ton/yılı geçmeyen aynı ruhsat sahibine ait en fazla üç ruhsata bir daimi nezaretçi atanabileceği öngörülmüştür.
- xii. Yönetmelikte kullanılmış "kuş uçuşu" hukuki bir terim değildir. Mevzuatta "birbirine en yakın köşe noktaları arasındaki mesafe 20 km" ifadesi kullanmak daha doğru bir ifade olurdu. Daimi nezaretçinin atamasıyla ilgili koşulu üretim miktarıyla ilişkilendirmek yanlıştır. Yönetmelikte "**Daimi nezaretçi aynı ruhsat sahibine ait ve mücavir illerde bulunan en fazla 3 sahada görev alabilir**" diye az ve öz ifadeler kullanılması daha uygulanır olurdu.
- xiii. Daimi nezaretçinin birden fazla sayıdaki ruhsat sahasında görev yapması Maden Kanununa aykırıdır. Plan ve Bütçe komisyonu çalışmalarında bu konuyla ilgili olarak iktidar ve Bakanlık yetkilileri, Oda Başkanımızın "*ortada bir sorun varsa oturup konuşalım, bu soruna birlikte çözüm arayalım*" talebine karşın hükümet üyeleri ve Bakanlık yetkilileri ısrar etmişler, hatta komisyon üyesi milletvekillerinden biri "**maden mühendislerine o kadar ihtiyaç olacak ki inşallah maden mühendisi ithal etmeyi düşünmeyiz**" demişti. Bu söyleninleri Bakanlık unutmamalıdır.

- xiv. (<http://aa.com.tr/tr/turkiye/maden-muhendislerine-is-mujdesi/80940>).
- xv. Yönetmelikte ***"Daimi nezaretçinin Kanunl izin, rapor veya görevli olduğu süreler tek seferde on beş iş gününü aşarsa yeni daimi nezaretçinin atanması zorunludur. Ruhsat sahibi, on beş iş gününe kadar olan süre içerisinde bir maden mühendisini nezaretçi olarak görevlendirir. Bu durum nezaretçi defterine yazılır."*** hükmü ile İdare tarafından daimi nezaretçinin hastanabileceği, izne ayrılabilmesi ve görevli olabileceği süre 15 gün olarak sınırlandırılmıştır.
- xvi. Daimi nezaretçi 15 günden fazla hastalanırsa, izin yaparsa ya da eğitime giderse Maden Yönetmeliği ruhsat sahibine mevcut daimi nezaretçinin iş akdini fesih edip yeni daimi nezaretçi atama zorunluluğu getirmektedir (uygulama böyle olacaktır). Yönetmeliğin bu hükümleriyle daimi nezaretçinin İş Kanunundan gelen hakları yok sayılmış göz ardı edilmiştir. Unutulmasın; ***"Keser döner sap döner gün gelir hesap döner"***.
- xvii. Devlet memuru 30 gün kesintisiz izin yapabiliyor (+mazeret izni), 15 günden çok daha uzun süreli hasta olup hastahanedeyken yatabiliyorsa, daimi nezaretçi neden 15 günden daha fazla süre hastalanamaz, 15 günden daha uzun süreli izin kullanamaz, 15 günden daha uzun süreli görevlendirilemez, bunun mantıkla açıklanabilecek bir sebebi olamaz. Bu uygulamanın da Türkçede karşılığı ***"Kamu gücünü kullanıp daimi nezaretçi ve madenciler üzerinde baskı kurmaktır."*** Bu madde tekrar gözden geçirilmelidir. Bu hükümle amaç ceza vermek değilse böyle durumlar için uygulanabilir çözümler de vardır. ***Adaletin ve hukukun bir gün gelip haksızlık yapanlara da lazım olacağı unutulmamalıdır.***
- xviii. Her ne kadar yasal olmasa da mevcut daimi nezaretçilerden KEP istenebilmesi için en az 6 ay bir süre verilmiş, bunun da Yönetmeliğe geçici madde olarak ilave edilmiş olması gerekirdi. Bu arada sektörde bazı özel bürolar durumu görev bilip, yaptırım ile ilgili söylentileri çoktan çıkarmışlardır. Bu söylentilere kulak verilmemelidir. Ama da yine de mevcut daimi nezaretçilerin KED adresi alıp bildirmeleri önerilmektedir.
- xix. Defter tutmak zorunluluğunun izah edilebilir bir yanı yoktur. Deftere yazılması istenilen hususlara uyulmamasının her birinin Kanunda ayrı ayrı yaptırımı vardır. Daimi nezaretçi deftere yazılması istenilen konularda ruhsat sahibine karşı sorumludur. Sahada yasa ya uygun olmayan bir faaliyet varsa bunun sorumluluğu, daimi nezaretçiye değil ruhsat sahibine sorulmalıdır. Daimi nezaretçinin deftere ruhsatın, yada ruhsat sahibinin aleyhine bir şey yazmasını beklemek için biraz saf olmak gerekmektedir.
- xx. Ruhsat sahibi, madencilik faaliyeti için daimi nezaretçiyi atamıştır. Gerek duymadıkça ruhsat alanına gitme zorunluluğu yoktur. Ruhsat sahibinin her hafta daimi nezaretçi defteri imzalamasını beklemek, imzalamadığında da yaptırım uygulamak mantıkla bağdaşmamaktadır. Esasen, madenciler bunu sorun etmemeli, sorunu çözmek için daimi nezaretçisine ya da sahada çalışan okur yazar bir işçisine noterden vekalet vermelidir. Bu vekalet kimse itiraz edemeyecektir. Kısaca defter tutma olayı madenciye ceza uygulamak için bir araç olmaktan başka bir şey değildir.
- xxi. İstifa tek taraflı bir müessesedir. Mevcut hükümet yetkilileri de böyle söylemektedir. İstifa edildiğinde daimi nezaretçiden belge istenmemelidir. Daha önce de belirttiğimiz gibi ruhsat hukukundan daimi nezaretçi değil ruhsat sahibi sorumludur. Daimi nezaretçinin istifasını ruhsat sahibine bildirip İdareye vereceği bir dilekçeyle, ya

da ruhsatın işlerini yürüten YTK'ya noter kanalıyla istifasını bildirebilmelidir.

- xxii. Daimi nezaretçinin YTK'da görev alamayacağı ifade edilmiştir. Bu ifadenin arkasından da "Ancak" diye devam edilmiş, YTK yeterliliği almış firmalara ayrıcalık getirilmiştir. Bu hüküm bir çeşit kişilere özgü ayrıcalık sağlanmış bir hükümdür.
- xxiii. Yönetmelikte zorunlu olarak teknik eleman çalıştırılacak ruhsat sahaları altındaki hükümler açık değildir. Bu düzenleme aşağıdakine benzeri şekilde hazırlanmış olmalıydı:
- Her ruhsat sahasına en az 1 daimi nezaretçi atamak yeterlidir.
  - İki ve üç vardiya çalışan işletmelerde her vardiya için bir maden mühendisi,
  - Ayrıca vardiyalarda 51 işçiden sonraki her 50 işçi için ilave bir maden mühendisi,
  - Vardiyalarda çalışan 51 işçiden sonraki her 50 işçi için maden mühendislerinin yanı sıra bir de teknik eleman istihdam edilir.
- xxiv. Maden Yönetmeliğinde daimi nezaretçilikle ilgili eleştiriler bunlarla da bitmemektedir. Biraz detaya indiğinizde çok daha sorunların, eksiklerin, açık ve net olmayan hükümlerin olduğu görülmektedir.

7. Sonuç

1954 yılından bu yana yasal düzenlemelerde daimi nezaretçiliğe benzer sistemler gündeme gelmiş, ancak bazıları uygulanmamıştır. 80'li yıllardan sonra sorumluluğunu yerine getirmek isteyen fenni nezaretçi, yasal destek bulamamış, **bazı ruhsat sahiplerince fenni (teknik) nezaretçi mühendis yasal olarak zorunlu, varlığı olmasa da olur bir eleman konumuna düşürülmüş, olası yaşanacak iş kazalarında "suçlanacak sorumlu sigorta" olmaya mecbur bırakılmıştır.**

Üretimini yüzyılın bilim ve teknolojisinden

yararlanan maden mühendislerinin gözetiminde yapan ruhsat sahipleri ile meslektaşlarımız ciddi bir sorun yaşamamaktadır. Sorunu yaşayanlar yıllardan bu yana teminat iradları, ruhsat harçları, çevre uyum teminatı, ruhsat bedeli, idari para cezaları öderken sesleri çıkmayan, kendi hakkını bile aramayan ruhsat sahipleridir. Bu ruhsat sahipleri devletin hüküm ve tasarrufu altında olan madeni üretmek için devlet adına görev yapan mühendis istihdamından rahatsız olmakta, mühendise için ücret ödemek istememektedirler.

Yapılmış her düzenlemenin kuşkusuz daha iyisi vardır. Ancak 6592 sayılı Kanun düşünülmeden, madencilik ve Odanın istatistik verileri değerlendirilmeden, görüşleri alınmadan Bakanlık tarafından ben yaptım oldu anlayışıyla hazırlanmış bir çalışmanın ürünüdür.

Yıllardan bu yana daimi nezaretçilerle uygulanan sistemde şu tespitler sabittir:

- **Daimi nezaretçiyi işe alan ruhsat sahibidir.**
- **Daimi nezaretçinin maaşını ruhsat sahibi ödemektedir.**
- **Daimi nezaretçiyi işten çıkarma yetkisi ruhsat sahibindedir.**
- **Yasa gereği daimi nezaretçi atamasını Maden İşleri Genel Müdürlüğü yapmaktadır.**
- **Atama için gerekli belgeleri Maden Mühendisleri Odası vermektedir.**
- **Daimi nezaretçinin görev ve sorumluluklarını Maden Kanunu ve ruhsat sahibi belirlemektedir.**
- **Bu sistemde daimi nezaretçi bir taraftan ruhsat sahibine, diğer taraftan da Maden Kanununa karşı sorumludur.**

Şu anda maden mühendisi meslektaşlarımızın temel sorunları şunlardır:

- İş bulma sorunu
- İşin sürekliliği ve işin sosyal güvenliği
- **Net olmayan grev tarifi**

- İnsanca yaşamaya uygun bir ücret ve ücreti zamanında alabilme
- **Başta barınma olmak üzere, çalışma alanlarındaki diğer koşullar**
- Şimdi **de Maden Yönetmeliğinden kaynaklanan sorunlar**

Daimi nezaretçi meslektaşlarımızın başta şantiyelerde kaldıkları yer olmak üzere, çalışma ortamı, iş güvenliği, düşük ücret, işsizlik vb. gibi konulardaki sorunlarıyla Maden Mühendisleri Odası yakından ilgilenmekte, çözüm aramaktadır. Bu ortamda Odaya düşen görev; sorunları tespit etmek, bunlara çözüm üretmek, ilgili yerlere iletmek, takip etmek, demokratik yollarla sesini duyurmaktır. Bu arada üyelerin de Odaya destek vermesi gibi önemli bir yükümlülüğü vardır. Odaya sahip çıkmadan Oda'dan destek beklemek, eleştirmek kimseye bir fayda sağlamayacaktır. Siyasi iktidar da Oda'yı muhalif parti gibi görmemeli, kulaklarını Oda'nın söylemlerine tıkamamalı, öneri ve eleştirenlerden rahatsız olmamalıdır. Aksi taktirde madencilik sektörü iş kazalarıyla anılır olmaktan kurtulamayacaktır.

Eleştirin olmadığı yerde demokrasi-den, adaletten, özgürlükten bahsetmenin olanağı yoktur. Sorunları görmezlikten gelerek susmak, ortada yapılan bir hata varsa, o hatanın bir parçası, hataya ortak olmak anlamına da gelmektedir.

Akıllı, kültürlü, birey ve bilgili olma; eleştiriye tahammülü, hoşgörü ve yapılan eleştiriden derslerin çıkarılmasını gerektirmektedir. **Eleştiri, "birilerinin algıladığı gibi",**

kavganın, kinin, düşmanlığın kaynağı değildir. Eleştiriye yanıt vermek için, cevap hakkını kullanabileceği, özgürce kendini ifade edebileceği her türlü ortam varken baskıcı yöntemlerle, sindirmek, korkutmak, kızmak, ötekileştirmek, devre dışı bırakmak, tecrit etmek gibi çağ dışı çabalar er ya da geç bunu yapana, yapanlara zarar verecektir. Baskılardan korkan insanların eleştiri yapması da söz konusu değildir.

Ülkemizde çoğu kişi eleştirilere karşı tahammülsüzlük göstermektedir. Birey olamamış kişilere, özeleştiri ile yanıt vermek yerine kızarak tepki göstermek daha kolay gelmektedir. Bu kişilerce verilen tepkinin şekli ve gösterilen tahammülsüzlük yapılan eleştirilerin haklı ve yerinde olduğunun önemli bir kanıtıdır.

1954 yılından 2015 yılına kadar uygulanmış olan sistemde teknik nezaretçi ya da daimi nezaretçiyi ruhsat sahibi atadığı, azletme yetkisi ruhsat sahibinde olduğu, maaşını ruhsat sahibi verdiği sürece teknik nezaretçi ya da 2015 yılından sonra aynı şartlarda atanacak daimi nezaretçilerin devlet adına denetleme yapması, devlete karşı sorumlu tutulması beklenmemelidir.

Sorunun çözümü yıllardan bu yana uygulanan sistemdeki çelişkilerin çözülmesi ve maden mühendisi meslektaşlarımızın temel sorunlarının çözümü için Maden Mühendisleri Odasının söylemlerine kulak verilmeli, diyalog kurulmalı, oturulup konuşulmalıdır.

Gelinen sonuç mu? Aziz Nesin yıllar önce söylemiş: "İyi olur inşallah"

SAYIN ÜYEMİZ

Madencilik Bülteni'nin daha nitelikli ve geniş içerikli çıkmasına katkı veriniz. Bilimsel çalışmalarınızı, araştırma ve incelemelerinizi, yeni teknoloji uygulamalarınızı, anı, şiir, öykü gibi yaşanmışlıklarınızı yazın, biz yayımlayalım. Meslektaşlarımız okusun. Etkin ve güçlü bir oda için sizi yazmaya davet ediyoruz.

BÜLTEN KURULU

DAVA

“Sen onların isimlerini aklında tutma”
iş cinayetlerinde katledilen
emekçileri unutma!

Unutturma!

Vay benim kömür karası yazgılı oğlum. Yavrıım Ali'mmm. Nasıl kodun kara toprakla beni baş başa? Sıra benimdi yiğidim. Sıra benimdi... Duyarsın değil mi ne der yoldaşların... Kulak verdin mi Sarıların Ali'ye? Beraber oynardınız ya bebeyken. Kim derdi ki kaderde bu da var. Ali nahal çıkacaksın el içine? Nahal bakacaksın Ali'min toprağına? Görmez mi? Neye düşkünlük bu kadar? Dönebilecek misin alıcı kuş misali meclislerde? Görmezler mi? Yavrımın yetimlerine sesin ünlenecek mi? Görmez misin?

“Efendim ismim Ali B. Adı geçen ocakta mühendis olarak çalışırım. Ocak açıldığından beri çalışıyorum. Vardiyalarda iş güvenliğinden sorumluyum. Raporlarımı vardiya amirine veririm efendim. Üretimi durdurma yetkim yoktur. Bana kimse rapor vermez, ben bizzat kendim ocak çalışmalarında vardiya amiri tarafından yönlendirildiğim ayakta ölçümler yapar, defterime işler ve bilgi veririm. İş güvenliğine yönelik özel bir eğitim almadım. İşçilere iş güvenliği ile ilgili eğitim vermişliğim vardır efendim. Yaptığım ölçümlerde hiçbir olumsuz değere rastlamadım. Çalıştığım vardiyalarda tabi. Cihazların okuduğu değerler hep uygundu. Cihazların arızalı olup olmadığını bilemem. Bakımcı arkadaşlar sağlam diye bize ölçüm cihazlarını verir biz de kullanırız. O konularda yetkili değilim, bilemem efendim. Belki de öyle olmuştur.”

A. BIÇAK / A. ÇİFİTCİ / A. GÜL / A. KAVAS / A. KİLİT / A. ŞAHİN / A. ŞENTÜRK / A. YANAR / A. YÜKSEL

Iramazan, sende mi bir şey görmedin? Deyyusun oğlu. Düzelecek sandıydık köycek sülalen senin ilen amma sende yalancı

çıkıttın ya Iramazan. Neden demedin sırtından süzülen terlerin ciğerlerini çürüttüğünü? Iscaktan, kokudan, tozdan, havasızlıktan neden laf etmedin? Kaç para virdiler Iramazan? Değdi mi bari? Yedimi dadaların o nimetleri?

“Efendim adım Ramazan S. 10 yıldır bu şirkette çalışırım. Allah ırız olsun patronlarımızdan. Hayatını kaybeden arkadaşlarımıza da Allah'tan ırahmet diliyorum. Koylumüz, konşumuzdu hepiciği. Başçavuş olarak çalışırım. Olayın olduğu vardiyada yoktum. Paşa vardiyasına girecektim, olmadı. Bonba atılınca hava kirlenir bilirim. Bekleriz. Hiç görmedim, zaten biz arın temizlenip güvenlikçiler tamam dedikten sonra başlarınız çalışmaya. Yanımızda ölçüm cihazı olmaz. Maskelerimiz büsbütün tamamdı, baktırmıştık da. Allahın hikmeti, fitrat karşı durulmaz. Daha çok üretim yapmamızı isteyen yoktu ama elimizden geldiğince kömür çıkarırdık. Çalışmaya geldik kaytarmak olmaz. Hadi hadi falan diyen yoktu beyim. Neymiş öyle çocuk kovar gibin. Ben duymadım.”

R. ALDEMİR / R. ÇAKIR / R. ÇATAR / R. DOĞAN / R. KÖKÇÜ / R. MERCAN / R. SAVAŞAN / R. SÖKMEN / R. ŞAHİN / R. UÇKUN / R. ÜNAL / R. YAVAŞ

Neden mühürlü ayakların İbraam? Neden korkar ürkersin? Hal kardaşına ne hesap vereceksin ahrette? Çerağın sönsün diyemem İbraam kıyamam dadalarına. Her şey doğruydu da neden yanında değil yoldaşın? Ne vakit daha beslerler sizi bilir misin? Sende üç öğün yemez misin İbraam? Köyümüzdeki tarlalar, ağaçlar, akan sular, börtü, böcek doyurmaz mıydı seni?

“İsmim İbrahim K. Adı geçen ocakta beş yıldır çalışırım. Maden ocağında tatbikat görmemişimdir. Amma işçiler başları sıkıştığında ne yapacaklarını çok iyi bilir.

Muhendisler, mufettişler ne bilir ki? Ben üzerime düşeni yaparım. Bütün görevlerimi eksiksiz yaparım. Ben mi? Ben her şeyden sorumlusam diğer mödürlere ne gerek va? İşin ucunda ölüm va, gara torpağa girme va. Ya da zındana. Yalan deyemem ahrette hesap vermek vaa. Kimse heç bi yalan deyemez. Olanları görmezden gelemezler. Bakmayın denenlere. Ocağa gelmezsek açız köycek. Toprağa ektiklerimiz küllüyen zarar... Bilirkişi mi? Bu ocağı nereden bilirler ki? Yangını mı görmüşler? Hepten yalan. Olsa ben görürdüm. Şirket olarak yangın konusunda çok hassastık."

İ. BIÇER / İ. ÇELİK / İ. ÇIRAK / İ. DUMAN / İ. GEZER / İ. GÖKÇE / İ. KUTBEY / İ. SALGIN / İ. SUNGUR

Her musibetin başı oğlummuş! Allah bir günahı varsa affetsin. Ne günahı olacak ki yavrumun! Her şeye benim yavrum karar verirmiş!... Sanki maden ocağı benim, babasının yerinde çalışır gariban. Bütün suçlu o. Diyemedim ki girmeseydin tekrar ocağa da, yanımda olsaydın şimdi. Yanımda ya! Bende otururdum seninle jandarmanın önünde. Söyledim yüksekte oturan beyle-re. Oğlum derdim. Suçsuz derdim. O çıkardı derdim yaralı işçileri. Ahhh yara benim evladım. Yaz duyanlara. Yaz okusunlar! "Çakalların dansını izliyoruz. Çakalların ortasında bir kuzu, herkes kuzuyu nasıl pay edeceğini hesaplıyor." Kurt gibi bilir hepsi bu ocakların Azraillerini. Utanmadan başlarını öne eğeler, ölülerimizin üzerine basıp kurtulacaklarını umarlar.

"Adım Mehmet N. Efendum. Ha o mühendis sorumlumuz idu. Her bi şeyi ona sorarduk. Oda bize afkururdu. Gözlerini belertti mi uzak ol. Bi çalım, bi çalım. Helbet onun adını söyleyeceğiz beyum. Ben sıcaklık şeyinin yerini bilmem. Nasul çalışır, neyin ölçer, neyin yazar bilemem. Amirlerimiz, bilirlerdir helbet... Bazı bazı çok çalışırdı uşaklar. Bildir sene çalışmak için geldik memleketten da. O zaman sıcaklık artardı.

Çalışınca terlenir başka ne olacak. Amma şu da var. Fazla hava verilursa yangın da çıkar, hasta da olur terli uşaklar ... Bunun için kararında hava vermek cerekur. Motorlar çok çalışırdı birde, herhal daha çok komur çıksın deyi. Ancak bu ölüm kara taşın fitratında var efendum. Yedi kat yerin altındayız da. Allah yardımcımız olsun."

M. AKİF GÜNAYDIN / M. ALİ ÖZCAN / M. ATEŞ / M. AZMAN / M. ÇELİK / M. EFE / M. EMİN ÇARDAK / M. ESER / M. GÜLŞEN / M. ŞENTÜRK / M. YAVAŞ / M. YETİM

Ismayıl sıra sana mı geldi? Ellerime doğmuştun. Benim Ismayılım yoktu daha. Ananla birlikte göz yaşı döktük sen gelince. Kıçına ben tokat vurdum can geldi ciğerlerine. Senin tokadın netcek beni Ismayıl? Biriniz bile söylemeceniz mi doğruyu? Sır denilineni bu mu sanırsınız?

"Efendim ismim İsmail K. Yangın görmedim. Yangın çıkan alanda tavan çökmüştü ama yerlerde sorun yoktu. Muhendisler yangından dolayı gidememişlerdir. Yangın o bölgede kalmamıştı" Bakmadığımız bir tek yangınının çıktığı yer kalmıştı. Yukarıdaki sayı ile elimizdeki cesetler tutmuyordu. Bizler de tüm riski göze alıp oradaki arkadaşlarımızı çıkardık. Efendim. Suçsuzum."

İ. ASLAN / İ. ASLAN / İ. CANBAL / İ. ÇATA / İ. ÇOŞKUN / İ. DEĞİRMEN / İ. GEZER / İ. GÜRPINAR / İ. KALKAN / İ. KUTLU / İ. ÖZTÜRK / İ. ŞENGÜR / İ. TULUM / İ. YILDIRIM

Ah oğlum bilmezsin diyemem, sende bir ananın kuzususun, bilirsin elbet. Kime diyelim derdimizi beyim seni koymuşlar önümüze. Sen de durur durur dışarı atarım dersin yüksekten. Susun dersin. Atın dışarı dersin. Susamam oğlum, ben susam dilim susmaz, gözüm susmaz, elim ayağım susmaz, yaşlı ayaklarım ağır ağır taşır beni dışarıya, çıkarım amma susamam, yukarda allah var, ben sussam o konuşur mu? Ondanmış derler utanmadan. Senden fazla olmasın amma pek yakışıklı idi oğlum. Alacak

kız bulamamıştım daha. Beğenmemiştim mahalledeki haspaları. Ah oğlum, ah beyim. Fakirliğin gözü kör olsun. Şehit bizden, gazi bizden... Yok emme yok bu sefer susmayacağız. Biraz da sizler...

Susun yeter; söyleyin yüksekte oturanlar sussunlar. Sende sus. Yetti artık. Yaş akmasın kuru gözlerden, sussunlar. Börtü böcek, tüm mahlukat sussun ve dinleyin dönen makaraları, demire sarılan bandı, eğilen ağaçların çığlıklarını dinleyin, yanan kömürü, terleyen tenleri dinleyin. Başı öne eğik olanlar: Kaldırın başlarınızı ve üzerinize akan postayı görün, ciğerleriniz hava arasın, gözleriniz ışıksın, kulaklarınız ses. Harda kalanlara üzölmeyin, yare ulaşamayacaklara ağıt yakın. Elleri kınalı gelinim sende sus, suskunluğun en büyük eza dardaki yüreklerle.

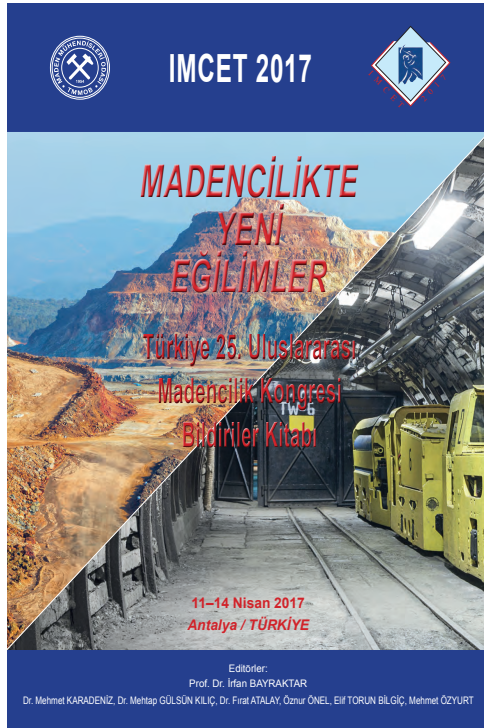
Ali... Ramazan... İsmail... Mehmet... Sizler neye susarsınız?... Siz susmayın, sus-

mayın ki... Rahat uyusun kardaşlarınız. Duymaz mısınız seslerini, neler söyler canlarımızı?

Çavuşum, sen göndermiştin beni yeraltında kibrit aramaya. Ne çok dolandırmıştın beni. Öğrendim sonra, bende yollar oldum çaylakları... Yolu sen öğretmiştin... Çıkış yollarının nasıl bulunacağını. Çıkınıımızdaki tayını da seninle paylaşmıştık... Hakikati paylaşmak bu kadar zor mudur? Talip olmadık mı?... Kanımız, lokmamız, izimiz, terimiz karışmadı mı?... Kim bu yüksekte duranlar? Ne vakit gerek oldu cübbelere? Kimler kimden sorgular? Divana kalması hak mı davamızın?...

“Eğer gözlü isen dizil katarı
Bu yol gözlünündür, körün değildir
Ne yitirdin, ne ararsın burada
Bu gül bülbülündür, hârin değildir”
(Pir Sultan Abdal)

YENİ YAYINLARIMIZ

BİR YAZAR... BİR KİTAP...

DAMAK TADININ İZİNDE TARİH VE SANAT YOLCULUĞU

VECDİ SEVİK

Araştırmacı yazar Vecdi Seviğ'in, bir radyo programı için hazırladığı ve kendi ifadesiyle, yemeğin yaşamımızdaki yerine odaklanan yazılarından oluşan "Damak Tadının İzinde Tarih ve Sanat Yolculuğu" adlı kitabı oldukça özgün ve adeta başucu kitabı niteliğinde bir eser.

Önsözü kaleme alan, deneyimli gazeteci Güngör Uras'ın da belirttiği gibi; yemekle şiiri, edebiyatı, bilgiyi yoğurmuş, bambaşka bir yemek kitabı, bir çeşit yemek romanı bu kitap...

Ünlü karikatürist Nezih Danyal'ın çizimleri ile süslenen kitap; "Çorba", "Balık", "Tarhana", "Pekmez", "Boza" gibi doğrudan yiyecek, içecek başlıklarıyla olduğu kadar "Bahar Lezzetleri", "Kurtuluş Savaş ve Karavana" veya "Gezi ve Yemek" gibi başlıklarıyla da dikkat çekiyor.

Bir Anadolu lezzeti olarak tanıdığımız Tarhana'nın ele alındığı bölümde "Karadenizliler için balık ile hamsinin ayrı ayrı anılması adettendir, Anadolu'da da çorba ile tarhananın benzer özelliği vardır" diyen Seviğ, tarhana benzeri çorbaların; Yunanistan'da "trahana", Mısır'da "kishk", İran'da "kushk", Macaristan'da "tahanya", Finlandiya'da "tal-kuna" diye adlandırıldığını belirtiyor.

Tarhanayı olduğu gibi hamsiyi de hemcinslerinden ayrı bir başlıkta ele alan Seviğ'e göre o da az enternasyonal değildir! "Ayıp-tır söylemesi, hamsi biraz engraulis'dir, Bu engraulis'ler dünyanın birçok yöresine Karadenizli dostlarından çok önce yayılmışlardır. Arjantin'de, Avustralya'da, Güney Afrika'da, Japonya'da, Peru'da, Kaliforniya açıklarında kendilerine rastlamak mümkündür."

Seviğ'in, "Ankara'da Lezzet" başlıklı yazısı ise, bir yandan Ankara'nın ilçe mutfaklarından başlayarak coğrafyada, öte yandan seyahatnamelerden alıntılar ve Cumhuriyet'in ilk lokantalarından anekdotlarla tarihte bir yolculuğa çıkarıyor, okurları. Ankara'nın balını, pastırmasını, turşusunu, dönerini, bozasını ve dâhi, şarabını unutmadan...

"...O yılların anılarında, 'Kurtuluş Savaşı Ankara'sında yatacak yer kadar yiyecek bulmak da imkânsızdır. İlk aylar tek yemek yenilip içki içilecek yer, Meclis'in yanındaki Kemal'in Lokantası idi. Milletvekilleri, devlet memurları ve yabancılar akşamları burada toplanırdı.' değerlendirmeleri yaygındır. Geceleri çıkılabilecek iki kahve vardır: Anafartalar'daki Kuyulu Kahve ile onun karşısındaki Merkez Kiraathanesi. Kuyulu Kahve'de biraz durmak lazım. Nazım Hikmet'ten Kuvayı Milliye Destanı 'Dördüncü Bap Nurettin Eşfak'ın Bir Mektubu ve Bir Şiir'ini anımsayalım: Kardeşim / sana bu mektubu Ankara'da Kuyulu kahvede yazıyorum. / Hep aynı Anadolu havaları çalıyor gramofon / kocaman bir boru çiçeğine benzeyen ağızyla / dışarıda yağmur..."

BULMACA

SOLDAN SAĞA

1. Kuantum teorisini ortaya çıkaran Alman bilim adamı, fizikçi – Bir alkol türü. 2.Hartal gazı-Kantaşı. 3.Tantalın simgesi – Yunancada son harf- Mitoloji. 4. Kulak iltihabı – Bir tür kaya balığı – Çin ve Kazakistan'da akan bir ırmak.6. Çok hücreli canlılarda hücrenin belli evrelerinde geçerek çoğalması – sözle, bakışla, telkin yolu ile sağlanan uyku. 6.Asetininsimgesi – Atom çekirdeği ile ilgili – Bir hitap ünlemi. 7 Nama-zın bir bölümü – "Roger...(1220-1292)yılları arasında yaşayan, büyüteci tanımlayan, dünyanın yuvarlak olduğunu inanan İngiliz Rahip 8. Kütahya'nın bir ilçesi – Molibdenin simgesi – Herhalde, şüphesiz. 9. Bir nota – Aktinyumun simgesi – Bir tür sucuk – Gümüşün simgesi. 10. Rusya'da bir ırmak – Uygur hükümdarına verilen san – İlave 11. Boş ve zararsız, saçma. 12. Kısa çizgi – Kansızlık – Kemalpaşa'nın eski adı. 13. Bir Orta eğitim kurumu -Acıbadem ağacı – bazı kimyasal maddelerin ya da ışık, ısı, elektrik gibi güçlerin etkisiyle protoplazma yavaş ve uzaklaşma biçiminde yer değiştirmek. 14. Gösteriş, çalım - Çıplak – Bir tembih sözü alın süsü - - Ailesini geçindiren kimse 15. Doğma – Hint kadını- Neonun simgesi

YUKARDAN AŞAĞIYA

1.Yalan söyleme hastalığı-bir balık türü – İsveç'in' içinde idari bölüm. 2. Doğada kemik dokusunda bulunan içinde flüor ya da klor olan doğal kalsiyum fosfat – Yükseltgenerek polimerleşmeye. 3.kesenonun simgesi – bir hayvan – Silisyumun simgesi – Sarımsakta bulunan doğal antibiyotik. 4. Yosun sporlarının çimlenmesinden iplik biçimdeki organ- Ödünç mal. 5. Kokteyl – Cam porselen v.b. maddelerden yapılmış eşya – Kürklü bir hayvan. 6.Kırık bir yeri tutturmakta kullanılan tahta vb.- Bir vergi türü-Rusça evet – Koca. 7. Sıkıntı, dert, üzüntü limonu – bir balık türü. 8."Claude..."Semafor sinyal sistemi bulan Fransız mucit – "... Yağı" (gres) 9. Bir harfin okunuşu – Kastamonu'nun bir ilçesi -Özensizlik. 10. Musaviliğin simgesi olan sekiz gözlü şamdan-Birkaç türü birleşince çeşitli kimyasal bileşikleri(molekülleri) bir tek türü ise bir kimyasal ögeyi oluşturan parçacık – Su 11. Bıçak bileme aracı – Toplama – kayıp. 12.Japonya'da toplumdaki dışlanmışların sınıfı – Kalayın simgesi. 13.Müşkülpesent – ABD profesyonel Basketbol Ligi -Bir masal Kuşu. 14.İğrenç, ayıp ya da elde edilemez görünen düşüncelerin kişide bilinç altına sürülmesi – İlk Türk antibiyotiği. 15. Uyma,- birlikte yolculuk eden topluluk.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1										■					
2					■		■								
3						■						■			
4			■						■						
5							■					■			
6				■					■						■
7			■		■						■				
8		■						■						■	
9			■						■				■		
10						■						■			
11				■			■							■	
12	■									■					■
13		■										■			
14				■					■						
15					■					■					

TMMOB
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
MADENCİLİK AJANDASI 2018
TANITIM BOYUTLARI VE REKLAM BAŞVURU FORMU

AJANDA BOYUTLARI

AJANDA DIŞ BOYUTU/CİLT	170 mm	240 mm
AJANDA İÇ BOYUTU/KAĞIT	160 mm	235 mm
TAM SAYFA REKLAM BOYUTU	140 mm	220 mm
1/2 SAYFA REKLAM BOYUTU	140 mm	110 mm

REKLAM FİYATLARI (KDV HARIÇ)

			MIKTAR (SAYFA ADEDİ)
AJANDA İÇ SAYFALAR			
• TAM SAYFA	☐	4.000-TL	.....
• YARIM SAYFA	☐	2.500-TL	.....

*Talebinize uygun olarak kutucuğu/kutucukları işaretleyiniz. (✓)

*"Tam Sayfa" 1 (bir)'den fazla reklam vermek istiyorsanız, miktarı (sayfa adedini) yukarıdaki ilgili kısma

*Açıklamalarınızı yazınız (varsa) : .....

*TOPLAM TUTAR : .....-TL (KDV HARIÇ)

REKLAM VEREN KURULUŞ

Firma Adı : .....

Firma Yetkilisi : .....

Adres : .....

.....

.....

Vergi Dairesi : .....

Vergi No : .....

Telefon ve Faks No : .....

E-posta : .....

Tarih : .....

İmza / Kaşe : .....

ÜCRET ÖDEMELERİ:

1. Türkiye İş Bankası Meşrutiyet Şubesi TR37 0006 4000 0014 2130 787720 no.lu hesaba yapılacaktır.

NOT : 1- Reklamlar Odamıza **24.11.2017** tarihine kadar ulaşmalıdır.

2- Reklamlar **JPEG ya da PDF formatında** olmalıdır.

Adres:

TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Selanik Cad.
Yeşim Apt.No:19/4
06650 Kızılay-Çankaya / ANKARA

Web : www.maden.org.tr
E-posta : reklam@maden.org.tr
Tel : 0 (312) 425 10 80-418 36 57
Faks : 0 (312) 417 52 90

MADEN FİYATLARI

Fiyatlar aksi belirtilmedikçe metrik ton cinsinden verilmiştir. Limanı belirtilmeyen CIF teslimatın boşaltma limanları, Avrupa'daki belli başlı ticaret limanlarıdır. Endüstriyel minerallerin fiyatları kalite, kaynak, miktar ve diğer satınalma koşullarına göre geniş aralıklar içinde değişmektedir. Hazırlayan: Hasan YILMAZ - Maden Müh.

METAL FİYATLARI

ALTIN	
LMB,ons	1274,70\$
ALUMİNYUM	
LMB %99.7	2124\$
ANTİMUAN	
□ Reg. Min.%99.65 Se max.100ppm, s.piyasa	8200-8300\$
ARSENİK	
□ LMB, Serbest piyasa , lb	0,90-1,25\$
BAKIR	
LMB A kalite	6511\$
BİZMUT	
Min.%99.99, serbest piyasa, lb	5,10-5,30\$
CİVA	
%99.99 şişe,	1350-1450\$
ÇİNKO	
LMB, Yüksek kalite	3350\$
DEMİR	
□ İnce cevher,%62 Fe Çin limanları,	61,48\$
□ Pelet cevheri,%65 Fe Çin limanları,	121,32\$
GERMANYUM	
Germanyum metal, Rotterdam \$/kg,	1050-1250\$
Germanyum dioxide \$/kg	720-800\$
GÜMÜŞ	
LMB , troy oz,	16,66\$
KADMİNYUM	
□ Min.%99.95, serbest piyasa, cents/lb	69-78\$
□ Min.%99.99, serbest piyasa, cents/lb	74-85\$
KALAY	
LMB	21245\$
KOBALT	
□ Min. %99.8 serbest piyasa, lb	29,70-30,90\$
□ Min. %99.3 serbest piyasa, lb	29,20-30,20\$
KROM	
□ Türkiye CIF Çin %46-48 konsantre	335-345\$
□ G.Afrika kimyasal kalite, ıslak bulk %46 Cr ₂ O ₃	270-290\$
□ Türkiye CIF Çin, %42-44 parça	360-370\$
□ Türkiye , CIF Çin %40-42 parça Cr ₂ O ₃	340-350\$
KURŞUN	
LMB	2548\$
MAGNEZYUM	
□ Serbest piyasa, min.%99,8 Mg FOB Çin	2300-2400\$
MANGANEZ	
□ Serbest piyasa, elektrolitik %99,7	1850-1950\$
□ Metalurjik cev. %37Mn index,dmtu metal içeriği	5,10\$
□ Metalurjikcev.%44Mn index,dmtu metal içeriği	6,54\$
MOLİBDEN	
□ Avr., Molibdikoxide, bidonlu, lb Mo	8,35-8,50\$
□ Konsantre %45 Mo, mtu	207,53-210,54\$
NİKEL	
□ LMB,	10560\$
□ Nikel cevheri %1,8, CIF Çin %15-20 Fe, Su içeriği :%30-35 Si:Mg oranı <2	48-49\$
□ Laterite %1,5 Ni içeriği CIF Çin	30-32\$
PALADYUM	
LMB, troy ons	945\$
PLATİNYUM	
LMB, troy ons	927\$
SELENYUM	
Serbest Piyasa, lb	16-18,65\$
TUNGSTEN	
□ %65 WO ₃ konsantresi, Çin, ton	16088-16241\$
URANYUM	
Spot piyasa , U ₃ O ₈ lb	20,45\$
VANADYUM	
Pentoxide, min. %98 V ₂ O ₅ CIF Avrupa, lb	8,95-9,05\$

ENDÜSTRİYEL MİNERAL FİYATLARI

ALUMİNA	
□ Kalsine %98,5-99,5 Al ₂ O ₃ bulk FOB rafineri	665-710\$
□ Kalsine orta soda Al ₂ O ₃ bulk FOB rafineri	750-850\$
Hidratlaştırılmış alumina, %57-60 Al ₂ O ₃ , %5-8 nem	280-330\$
BARİT	
□ Boya kalitesi mikronize. %96-98, 350 mesh UK,	190-220€
□ Boya kalitesi Çin parça	215-250\$
□ Kimyasal kalite, Çin, CIF Gulf Kıyıları ABD	145-162\$
□ Sondaj kalitesi, FOB Morocco	105-115\$
BENTONİT	
□ Döküm kalitesi, FOB Milos	60-80€
□ Kedi toprağı,1-5mm FOB Avrupa	40-62€
□ Kedi toprağı, öğütülmüş, kurutulmuş, FOB Hindistan	32-35\$
BOR MİNERALLERİ	
□ Dekahidrat boraks, FOB Buenos Aires	940-975\$
□ Borik asit , FOB Buenos Aires	620-720\$
□ Latin Amerika Üleksit %40 B ₂ O ₃ FOB Lima,	620-650\$
□ Kolemanit %40 B ₂ O ₃ FOB Buenos Aires	690-730\$
DİATOMİT	
□ ABD kalsine filtre , del. UK	635-670\$
FELDSPAT	
□ Ham, -10mm, bulk Türkiye, FOB Güllük Na-Feld.	22-23\$
□ Cam kalitesi, -500 mikron torbalı, FOB Güllük	70\$
□ -150 mikron	53-55\$
□ -500 mikron std.	38-40\$
FLORİT	
□ Kuru bazda, CIF ABD körfezi, Asidik filtrekeki	260-270\$
□ Meksika, FOB Tampico, Asidik filtrekeki	260-280\$
□ Güney Afrika, FOB Durban, min. %85 CaF ₂	280-300\$
□ Metalurjik, CIF Rotterdam	250-285\$
□ Metalurjik, Min. %90 CaF ₂ FOB Çin	340-360\$
FOSFAT	
DAP (Diammonium fosfat) FOB Central Florida,	475-500\$
%70-72 BPL Fas Kazablanka,	110-120\$
GRAFİT	
□ Avusturya , %80-85 C amorf cevher,	400-430\$
KALSİT	
□ 50-22 mikron FOB USA s.ton	27-30\$
□ 22-10 mikron FOB USA s.ton	56-116\$
□ 3 mikron FOB USA s.ton	188-205\$
KAOLEN	
□ Kağıt dolgu 1. kalite, ABD Georgia fabrikada s.ton	147-203\$
□ Kağıt dolgu 2. kalite, ABD	126-198\$
□ Brezilya kağıt dolgu , %5 nem	205-265\$
KÜKÜRT	
FOB, Ortadoğu, ton	119-135\$
LİTYUM MİNERALLERİ	
□ Lityum karbonat, %99-99,5 Li ₂ CO ₃ - kg	11-17\$
□ Lityum hidroksit 56,5-57,5% LiOH Avrupa, kg	15-20\$
□ Spodumen % min 7-7,5 Li ₂ O CIF Avrupa	950-1000\$
MANYEZİT	
□ Yunanistan, ham, <%3.5 SiO ₂ FOB Doğu Akdeniz	65-80€
□ Avrupa kalsine, CIF tarımsal	240-300€
□ Çin, parça , %90-92 MgO FOB tam kavrulmuş	330-390\$
□ Çin, parça tam kavrulmuş %94-95 MgO, kalsine	385-470\$
MİKA	
□ 325 meş mikronize, FOB Durban	400-475\$
□ Kalsine toz mika, FOB Calcutta	400-800\$
□ ABD ıslak mikronize FOB fabrika	700-950\$
NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ	
□ Seryum Oksit, %99 kg, FOB Çin,	1,50-1,60\$
□ Lantanyum Oksit, %99, kg, FOB Çin,	1,70-1,90\$
□ Neodmiyum Oksit, %99, kg, FOB Çin,	39-42\$
□ Europiyum Oksit %99.9,FOB Çin, kg	95-165\$
OLİVİN	
□ Refrakter kalite, bulk ABD	80-150\$

<p>PERLİT</p> <p>☐ Ham, kırılmış, sınıflandırılmış, bulk FOB Türkiye</p> <p>☐ Bulk, FOB Doğu Akdeniz</p> <p>REFRAKTER BOKSİT</p> <p>☐ Min. %86 Al₂O₃ 0-25mm kurutulmamış parça FOB Şangay, Çin</p> <p>☐ Refrakter kalitesi, %88, (0-6mm) FOB Çin</p> <p>REFRAKTER KİLLER</p> <p>☐ Kalsine kaolinitikkil, %47Al₂O₃, FOB US A</p> <p>☐ Avrupa kalsine kaolinitikkil, %43Al₂O₃, FOB Avrupa</p> <p>SİLİS KUMU</p> <p>☐ -20 mikron, >92 parlaklık FOB Durban</p> <p>☐ Döküm/Cam kalitesi flint kum, bulk, Vietnam</p> <p>SODA KÜLÜ</p> <p>☐ Sentetik yoğun-hafif, s.ton, FOB Avrupa</p> <p>☐ Çin sentetik, yoğun-hafif, FOB Çin</p> <p>☐ Çin sentetik, yoğun-hafif, CIF Uzakdoğu</p> <p>☐ Hindistan sentetik yoğun/hafif, C&F Hindistan</p> <p>SODYUM SÜLFAT</p> <p>☐ ABD dağıtım fiyatı, bulk s.ton</p> <p>☐ Avrupa dağıtım fiyatı, bulk, torbalı ,spot</p> <p>SÖLESTİN</p> <p>☐ Türkiye %96 SrSO₄, FOB İskenderun</p> <p>TALK</p> <p>☐ Çin, FOT UK, Normal, 200 meşh</p> <p>☐ Çin, FOT UK Normal, 350 meşh</p> <p>☐ Boya/Sabun B- kalitesi, FOB Durban</p> <p>☐ G.Afrika , ilaç sanayi</p> <p>☐ Kozmetik sanayi</p> <p>TİTANYUM</p> <p>☐ İlmenit, min,%54 TiO₂, bulk kons. FOB Avust.</p> <p>☐ Rutile, min, %95TiO₂, bulk kons. torbalı, FOB Avustralya</p> <p>TUZ</p> <p>☐ Avustralya bulk FOB göl tuzu</p> <p>☐ Çin bulk FOB göl tuzu</p> <p>VERMİKÜLİT</p> <p>G.Afrika, bulk FOB Antwrep</p> <p>VOLLASTONİT</p> <p>Çin, FOB</p> <p>☐ 200 mesh, acicular minus</p> <p>☐ 325 mesh, acicular minus</p> <p>ZİRKON</p> <p>☐ Seramik kalitesi G.Afrika, FOB</p> <p>☐ Mikronize %99.50 < 4µ, ort. partikül boyu <0,95µ</p>	<p>100-110S</p> <p>75-80E</p> <p>360-390S</p> <p>480-500S</p> <p>195-200S</p> <p>110-120S</p> <p>300-375S</p> <p>30-35S</p> <p>180-200E</p> <p>250-280S</p> <p>220-250S</p> <p>250-260S</p> <p>120-150S</p> <p>140-165E</p> <p>90-100S</p> <p>275-300E</p> <p>275-300E</p> <p>500-585S</p> <p>700-850S</p> <p>660-745S</p> <p>190-205S</p> <p>770-850S</p> <p>42-50S</p> <p>40-45S</p> <p>320-600S</p> <p>80-100S</p> <p>90-105S</p> <p>900-1000S</p> <p>1500-1750S</p>
--	--

Yurtiçi Linyit Kömür Fiyatları (TKİ)

Fiyatlar tane boyu, teknik özellikler ve yıkanma durumuna göre farklılıklar göstermektedir. Verilen fiyatlar belirtilen üretim yeri için özelliklere bağlı olarak değişen en alt ve en üst fiyatlardır. KDV hariç FOB fiyatlarıdır.

Üretim Yeri	TL/ton	Üretim Yeri	TL/ton
Kütahya-Tunçbilek	214-394	Manisa-Soma	92-440
Bursa-Keles	186-205	Çanakkale-Çan	122-307

Yurtiçi Taşkömürü Fiyatları (TTK)

Fiyat aralığı; tane boyu, nem, kül, uçucu madde, sabit karbon, kükürt oranı, kalori ve yıkanma durumuna göre belirlenmiş olup, müesseselerin ortalama KDV HARIÇ fiyatlarıdır. Kozlu, Üzülmöz, Karadon üretimi 0-10 mm. koklaşır kömürlerin Demir çelik dışında parekende satışlarında %10 fiyat farkı uygulanmaktadır.

Özellik	Ton fiyatı (KDV hariç)
Santral yakıtı (0-18)	125,00 TL
18/150 parça (dökme/paket)	440-520 TL
0-10 koklaşır	600 TL
0-10 yarı koklaşır	450 TL
10/18 (dökme/paket)	380-520 TL
0-10 az koklaşır	350 TL

KISALTMALAR

lb : (libre) : 453,59 gram s.ton (kıs ton) : 907,2 kg
 şişe=34,5 kg ons : 28,3495231 gram

BPL= P₂O₅ / 0,45

LMB = Londra Metal Borsası UK = İngiltere

Dmtu : kuru metric ton ünit

CIF : Nakliye ve sigorta dahil fiyat

FOB (Free on board),: Limanda Bordo'ya teslim fiyatı

FOR (Free on Rail) : Tren vagonuna kadar teslim fiyatı.

FOT: Belirtilen noktada kamyon üzerinde teslim.

CFR : İstenen alıcı limanında teslim e kadar olan navlun-nakliye satıcıya ait

BAZ METALLERİN YILLARA GÖRE ORTALAMA FİYATLARI (Londra Metal Borsası)

METAL CİNSİ	AL	BAKIR	KURŞUN	NİKEL	KALAY	ÇİNKO	ALTIN	GÜMÜŞ
YIL	\$/ton	\$/ton	\$/ton	\$/ton	\$/ton	\$/ton	\$/ons	\$/ons
2005	1.898	3.677	976	14.732	7.371	1.382	441,30	7,27
2006	2.567	6.719	1.288	24.233	8.765	3.274	611,09	11,24
2007	2.637	7.116	2.578	37.203	14.520	3.241	696,00	13,45
2008	2.572	6.954	2.081	21.346	18.488	1.874	874,99	15,07
2009	1.664	5.148	1.718	14.646	14.053	1.654	956,96	15,01
2010	2.172	7.534	2.147	21.829	20.387	2.160	1.233,90	17,06
2011	2.398	8.836	2.400	22.887	26.094	2.193	1.616,33	35,10
2012	2.012	7.941	2.061	17.530	21.094	1.950	1.648,22	31,99
2013	1.849	7.325	2.141	15.015	22.302	1.910	1.406,26	23,81
2014	1.866	6.861	2.095	16.859	21.877	2.164	1.247,47	18,54
2015	1.688	5.495	1.786	11.848	16.051	1.932	1.160,06	15,68
2016	1.603,44	4.862,32	1.869,91	9.591,00	17.964,84	2.089,98	--	17,01
Ocak 2017	1.789,95	5.736,55	2.235,81	9.977,14	20.732,56	2.712,36	1.193,18	16,54
Şubat 2017	1.856,08	5.940,65	2.320,75	10.611,75	19.478,50	2.847,65	1.235,14	17,85
Mart 2017	1.900,65	5.820,65	2.276,20	10.220,87	19.807,61	2.780,91	1.230,80	17,53
Nisan 2017	1.930,28	5.697,06	2.230,25	9.661,11	19.972,50	2.631,97	1.268,70	18,07
Mayıs 2017	1.913,21	5.590,71	2.130,64	9.147,62	20.213,33	2.589,31	1.245,69	16,95
Haziran 2017	1.885,89	5.698,68	2.131,18	8.930,68	19.701,82	2.571,14	1.260,26	16,97
Temmuz 2017	1.902,83	5.977,62	2.265,29	9.475,71	20.249,05	2.784,17	1.235,59	16,27
Ağustos 2017	2.029,16	6.477,18	2.356,20	10.844,09	20.549,09	2.981,05	1.280,56	16,84
Eylül 2017	2.099,81	6.582,17	2.376,33	11.227,14	20.831,43	3.118,57	1.314,41	17,27

MUSTAFA EŞME

1943 Çorum Doğumlu
1965 İstanbul Teknik Üniversitesi
Teknik Okulu
Maden İşletmesi Bölümü Mezunu,
28.09.2017 Tarihinde Vefat Etti.

HARUN MUTLU

1985 Çankaya Doğumlu
2009 Süleyman Demirel
Üniversitesi Mühendislik Mimarlık
Fakültesi Maden Mühendisliği
Bölümü Mezunu,
18.07.2017 Tarihinde Vefat Etti.

ÖMER ÜNVER

1943 Ankara Doğumlu.
1967 Orta Doğu Teknik
Üniversitesi
Maden Mühendisliği Bölümü
Mezunu,
12.07.2017 Tarihinde Vefat Etti.

CEVAT ŞAHİN

1947 Düzce Doğumlu.
1971 İstanbul Teknik Üniversitesi
Maden Mühendisliği Bölümü
Mezunu,
17.09.2017 Tarihinde Vefat Etti.

***“Yitirdiğimiz değerli üyelerimizin ailelerine yakınlarına ve
Maden Mühendisleri topluluğuna başsağlığı dileriz”***

**Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu**